

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

24'üncü Toplantı

4 Aralık 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme zamanlamasına, içerdiği bazı düzenlemelere ve Anayasa'ya aykırı hükümler içerip içermediğine ilişkin görüşme

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 64 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2731)

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve 3 milletvekilinin 6/6/2022 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının son cümlesinin değiştirilmesine yönelik madde ihdasıyla ilgili verdikleri önerenin, kendilerinin ve diğer muhalefet partilerinin rızaları hilafına gündeme alındığına, bunun Komisyon teamüllerine aykırı olduğuna, yapılanın eylemli İç Tüzük ihlali olduğuna ve bu eylemli İç Tüzük ihlali tespitlerinin tutanağa eklenmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

24'üncü Toplantı
4 Aralık 2024 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 15.04'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

(2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme zamanlamasına, içerdiği bazı düzenlemelere ve Anayasa'ya aykırı hükümler içerip içermediğine ilişkin görüşme yapıldı.

Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 64 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2731), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli ve 5 milletvekilinin, (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin Anayasa'nın 108'inci; 10'uncu maddesinin Anayasa'nın 129'uncu; 23'üncü maddesinin Anayasa'nın 2, 6, 7, 8, 11, 104 ve 161'inci maddeleri hükümlerine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasına ilişkin önergeleri kabul edilmedi.

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli, Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve 3 milletvekilinin 6/6/2022 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının son cümlesinin değiştirilmesine yönelik madde ihdasıyla ilgili verdikleri önergenin, kendilerinin ve diğer muhalefet partilerinin rızaları hilafına gündeme alındığına, bunun Komisyon teamüllerine aykırı olduğuna, yapılanın eylemli İç Tüzük ihlali olduğuna ve bu eylemli İç Tüzük ihlali tespitlerinin tutanağa eklenmesini talep ettiklerine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 22.14'te son verildi.

4 Aralık 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.04

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli teklif sahipleri, değerli milletvekillerimiz, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 24'üncü Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gündemimizde (2/2731) esas numaralı Samsun Milletvekili Sayın Ersan Aksu ve Osmaniye Milletvekili Sayın Seydi Gülsoy ile 60 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklif sahiplerine söz vermeden önce bürokratların kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum. Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıtmaya başladı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, bu kadar hukuku ilgilendiren 26 madde, 1 tane döner sermaye niye burada görüşülüyor? Bunların Adalet Komisyonunda görüşülmesi lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Hepsini hukuk, döner sermaye 1 tane madde var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, geneli itibarıyla da Plan ve Bütçenin, özellikle personel, kadro ihdasları vesaire falan Plan ve Bütçenin iştiğal alanı.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Komisyon Başkanı orada.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Plan ve Bütçenin konusu Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - 1 tane madde döner sermayeyle ilgili.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, 1 tane değil; personel, idareler, kuruluşlar, teşkilat kanunları hepsi buranın konusu.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Tanal haklı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değil, değil.

(Katılımcılar kendilerini tanıtmaya devam etti)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme zamanlamasına, içerdiği bazı düzenlemelere ve Anayasa'ya aykırı hükümler içerip içermediğine ilişkin görüşme

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, daha yeni bütçe görüşmelerini bitirdik yani üzerinden artık çok az bir süre geçti.

Şimdi, bakın, bütçe görüşmeleri sırasında bir taraftan muhalefet şerhimizi yazıyoruz, bir taraftan Genel Kurula hazırlık yapıyoruz. Bu şekilde bir kanun teklifinin önümüze gelmesi doğru değil. Yani bunu defalarca söyledik. Bu şekilde bir çalışma sistemi yok. Yani burada Komisyonun... Onun için de bütçe görüşmeleri biter, bütçe görüşmeleri bittikten sonra otururuz bu kanun teklifini görüşürüz. Ama neden bu arada getirdiniz? Yani siz iktidar grubu olarak muhalefet şerhi yazmıyorsunuz, ona ilişkin belki bu tip sizin belli kaygılarınız yok ama bizim var çünkü bu bütçe bu ülkenin bütçesi, milyonlarca insanı ilgilendiren bir bütçe. Yani, şimdi bunun zamanlaması doğru mu? İş gücü bıraktık, burada bir taraftan bütçe görüşmeleri var, muhalefet şerhi yazıyoruz, Genel Kurula hazırlanıyor; bir taraftan da önümüze gelen kanun teklifi ne getiriyor onları anlamaya çalışıyoruz. Bu doğru bir yöntem değil arkadaşlar, bunu terk edelim.

Gene bir torba kanun formatı; 26 madde, 24 artı yürürlük ve yürütme maddesiyle, 2 maddeyle 26 maddeye çıkıyor. Tali komisyonda görüşülmemiş, gene önümüze gelmiş. Baktım, 14 maddesi Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin -saydığımız kadarıyla- Anayasa Mahkemesi tarafından iptali üzerine Meclis gündemine getirilmesi. Onun için de... Normal şartlar altında, bakın -bütçede de konuştuk- bu ülkede o kadar ciddi sorunlar var ki yani bunlar eğer görüşülecekse bugün çalışanların özlük haklarından taşeronun kadroya alınmasına, kademeli emeklilikten kariyer uzmanlığına çok fazla şey konuşabilir, bunların hiçbirisi burada yok. Sadece Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ve

KHK'yle düzenlenmiş olan hususları Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, onlar geliyor. Bunun, baktığımız zaman, bugün önümüze gelmiş olmasının da bir aciliyeti de yok aynı zamanda, bu şekilde gelmesi de yanlış ama anladığım kadarıyla zamana ilişkin bir kısım hükümler var, onun için.

Şimdi, tabii, başka bir şey söylemek isterim. Bakın, bu kanun teklifinin TBMM'ye gelmesinin nedeni, AKP iktidarının Anayasa'nın hükümlerine ve yasalara uymaması. 21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun var, referandum öncesinde çıkmıştı. Onun 17'nci maddesinde bir hüküm var, onunla birlikte 2709 sayılı Kanun'a bir geçici madde ekleniyor. Geçici madde 21'inci madde, onun (B) fıkrası diyor ki: "Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu Kanunla yapılan değişikliklerin gerektirdiği Meclis İçtüzüğü değişikliği ile diğer kanuni düzenlemeleri yapar." Ama 17'inci maddenin gereğini yapmamışsınız, referandum bitmiş; başlangıç tarihi ya da sonra referandumdan işletsek de bu altı aylık sürede Meclis gerekli hiçbir düzenlemeyi yapmamış. Onun yerine seçime girerken çıkarılan 7142 sayılı Yetki Kanunu'yla kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiş Hükûmete, o kullanılmış; 701, 702 ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname. Özellikle bakın, 703 önemli. 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin birçok maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi.

Gene aynı şekilde Cumhurbaşkanlığı kararnameleri çıkarma yetkisi var, orada da birçok madde iptal edildi. Yani bu 24 maddenin 14 maddesi bu Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptaliyle ilgili. Şimdi ise bunu getirip kanunla düzenlemeye çalışıyoruz. Neredeydiniz? Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçeli yıllar oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, buyurun, toparlayın lütfen sözlerinizi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Bu kanun çıktı, arkadan referandum yapıldı, arkadan Cumhurbaşkanlığı seçimi yapıldı. Bunu artık usul hâline getirmişsiniz. Kanunla düzenlenmesi gereken şeyler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleniyor ve o dönem, seçim döneminde KHK'lerle düzenlenmiş ve arkadan Anayasa Mahkemesi bunları bozuyor. Böyle hukuksuzluk olur mu? Ondan sonra da buradan Meclisin önüne geliyor. "Aman, bunların acilen yetişmesi lazım; Anayasa Mahkemesi bunları bozdu, bunların bir an önce çıkması lazım." gibi bir şey geliyor. O zaman yapmanız gereken, Anayasa'nın ve kanunun amir hükümlerine uymaktır.

Son bir hususu daha söylemek isterim: Önümüze bir kanun teklifi geldi ama bu kanun teklifinde bizim gördüğümüz Anayasa'ya aykırılıklar var. Anayasa'ya aykırılıkları düzeltmek için getirdiğiniz kanun teklifinde de Anayasa'ya aykırılıklar var. Biraz sonra görüşmeler sırasında vereceğiz; özellikle madde 8, madde 10 ve madde 23 Anayasa'ya aykırı. Bu konudaki Anayasa'ya aykırılıkları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamamlıyorum Sayın Başkan. Komisyon da buna ilişkin gerekli çalışmaları yaparsa memnun oluruz. Yani bir taraftan var olan yanlışlıkları düzeltirken yeniden tekrar bozup... Yarın öbür gün bunlar da Anayasa Mahkemesine gidecek, Anayasa Mahkemesi bunları bozacak. Yani böyle bir usul yok. Bu kadar verimsiz bir yasama, bu kadar kalitesiz, verimsiz, âdeta yapboz tahtasına dönen kanun metinlerinin görüşme sistematığının son derece yanlış olduğunu düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, sizin de mi...

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, usul hakkında.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Uzun bir çalışmadan sonra tekrar beraberiz.

Şimdi, usul hakkında söz aldım. Burada hakikaten hepimiz çok yorulduk yani uzun bir çalışma maratonundan sonra hemen Komisyonu topladık. Gerçekten, bu arada, şu anda muhalefet şerhleriyle uğraşıyoruz. Genel Kurulda görüşülen kanunlar var, onlarla uğraşıyoruz bir yandan. Özellikle sayısı az olan partilerde bu daha fazla sorun oluyor değerli arkadaşlar, bu da bu araya sıkıştırıldı. Ben, tabii, onu sizinle daha önce, cuma günü filan, geçen hafta içerisinde konuşunca ama ondan sonra çalışma imkânımız oldu. Hakikaten bunların bir kısmının bu zamana kadar beklemesi gerekmiyordu, bir kısmının da acelesi yok arkadaşlar yani bunu niye bu vakte sıkıştırdınız, ben anlamadım. Şimdi, AYM iptal etmiş, iptal edeceği bile yapılmış o düzenlemeler, onu birazdan detaylı konuşacağız, neyse. Zaten şöyle bir usul oldu şimdi: Önce bir CBK'yle yapalım, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, nasıl olsa Anayasa Mahkemesinin bunu gündeme alması iki yıl, üç yıl sürüyor, ondan sonra bir altı ay veriyor, bilmem ne, bize dört-beş yıl veya üç yıl kazandırır neyse, o ana kadar işimizi yaparız Anayasa'ya aykırı bir şekilde. Sonra da ne olur? İptalden sonra da yeni düzenleme yaparız. Bu arada bir kısım işler -geçen de bunlar oldu- bir kısım haklar verilmiş oluyor, diyelim ki insanlar işe alınmış oluyor, ihaleler yapılmış oluyor. Ondan sonra, bu kanunun içeriğini biz görüşme gibi bir durumla karşı karşıya... Görüşemiyoruz, niye? "Zaten bu başlamış bir süreç." deniliyor. Bu sefer kendi yaptığımız yanlışlık bu kanunun geçmesi için bir gerekçe oluşturuyor; böyle bir şey yok ya, böyle bir şey yok. Yani hakikaten bunu yapmayalım, ya bu ülke hepimizin arkadaşlar ya! Evet, vatandaş size iktidar görevi verdi ama iktidar görevini de uygun bir şekilde yapmak lazım, hukuka uygun bir şekilde yapmak lazım. Ya, böyle bir problem var bir defa bu Cumhurbaşkanlığı kararnamesi... Bilmiyorum, anlatabildim mi?

Şimdi, bakıyorsun, orada vakit var; e, bu vakte niye getirilmiş ya?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum.

Biz, Genel Kurulda hatırlayın ya, aylarca, haftalarca boş geçti orası, uluslararası sözleşme baktık, bilmem ne baktık. Yazık günah değil mi? Doğru düzgün yapsak, hata yapmasak, hep beraber çalışabilirsek; daha güzel olmaz mıydı? Yani bence bunun beklenmesi gerekmiyordu. Bu Meclise karşı da bir saygısızlık Sayın Başkan, onu söyleyeyim. Yani Cumhurbaşkanlığı “Ben kralım.” diyor, kardeşim “Çalışınlar, yapınlar, geçirsinler; çalışmadan geçirsinler. Biz, zaten en iyisini biliyoruz.” diyor. Şimdi, Cumhurbaşkanlığının maddelerini geçiriyoruz. Hangisi acılmış ya, söylesin arkadaşlar bize. Ersan Bey, bunların, Cumhurbaşkanlığıyla ilgili olanların hangisi acılmış?

ERSAN AKSU (Samsun) - Hepsî.

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle bir şey yok. AYM iptalleri, dediğim gibi, zaten iptal edildiği altı ay önce belli bunların yani altı ay önce yapsaydık bunları, üç ay önce yapsaydık, yaz tatiline girmeden yapsaydık. Bunların hepsi o zaman yapılabilirdi.

Burada yine komisyonlar var. Yani şimdi, evet, kamu çalışanının özlük haklarını ilgilendiren konuların Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi normal ama yani ciddi mali yük getirmesi anlamında... Yani İsmail Faruk Aksu bu işleri iyi bilir Devlet Personel Başkanlığı kökenli olduğu için ama onun dışında belki de hiçbir arkadaşımızın da ihtisası değil, hele bu kadar karışık, 657, o, onu, onu, mülgalar ihya oluyor, efendim, öleni diriltiyorsunuz, bilmem ne yapıyorsunuz; vallahi aklımız ermedi ya, gönderdiniz göndereli, iki üç gündür çalışıyoruz; bazılarının takibini yapmak mümkün değil. Bence -bunun komisyonu neredeyse, hoş komisyonu da yok ama- bunun komisyonunun da bura olmaması gerekir diye düşünüyorum. Daha fazla mali hususlar içerdiği zaman... E, burada Dışişleri Bakanlığını ilgilendiren hususlar var; arkadaşlar gelmişler. Ya, bunların Dışişleri Komisyonunda görüşülmesi lazım, başka komisyonlarda görüşülmesi lazım. Enerji Bakanlığıyla ilgili çok önemli bir 15'inci madde var; Enerji Komisyonunun görüşmesi lazım. Ama onlar da geldi, hepsi içinde, bu Komisyonunda görüşülecek, paldır küldür görüşülecek. Ne olduğunu anlayıp anlamadan görüşeceğiz.

Yine böyle bir yasama sürecinin ben doğru bir süreç olduğunu işin doğrusu düşünmüyorum, bunları ifade etmek istedim ama şimdi, tabii, içeriğine mümkün olduğu kadar, ne kadar çalışabilirsek değerlendirmelerimizi yapacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitireceğim Başkanım.

Umarım iyi bir sonuçla günü bitiririz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sağ olun.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Evet, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Evet yani bütçeden sonra tekrar hemen böyle bir teklifin gelmesine, yorgunluk açısından yapılan değerlendirmelere katılınabilir. Ancak şu hususa katılmadığımızı ifade etmek istiyoruz: Zaman zaman bunları farklı sebeplerle de dile getirdik. Her şeyi sisteme bağlamak, “Sistem yanlış, o nedenle bu işler de yanlış oluyor.” demek doğru değil, buna katılamayız; tam tersine, bu, sistemin çok sağlıklı işlediğini gösteren bir şey.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Kanuna uyulmamış Sayın Aksu, onu söyledik.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Şimdi, bakın, Anayasa'ya göre Cumhurbaşkanına kararname çıkarma yetkisi verilmiş. Bunlar belli sınırlarla tarif edilmiş ve Anayasa Mahkemesinin de denetimine bırakılmış. Hani hep deniyor ya “Tek adam, istediğini yapıyor.” filan şeklinde eleştiriler de yapıyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) - Yapıyor, kaç senedir yürürlükte işte.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Bunun doğru olmadığını, sistemin sağlıklı bir şekilde işlediğini gösteriyor. Kaldı ki burada sadece CBK'lerin iptaline dayanmıyor bu şeyler. Siz de ifade ettiniz...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - KHK de var.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Evet, kanun hükmünde kararname iptaline de dayanıyor. Dolayısıyla burada süreye bağlı birtakım sıkıntılar var anladığım kadarıyla. Anayasa Mahkemesi belli bir süre vermiş iptalden sonra, o sürenin de dolmasına yakın bir vakitdeyiz veya doldu bir kısmı. O sebeple de kanuni düzenleme yapılıyor. Dolayısıyla, bunu bu bağlamda düşünmek lazım.

İçerik konusunu; geçmişte yapılmış olanları şimdi zaten tartışacağız maddelere geçtiğimizde. İçerik olarak da Komisyonumuzu ilgilendirdiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

Yani işin gelişine, içeriğine dönük eleştirilerin hepsi tartışılır, baş göz üstüne, katıldığımız, katılmadığımız olur ama bir niyet okuma oldu, Sayın Usta bir niyet okuma yaptı. Hani, “Siz bunları bilerek böyle yapıyorsunuz. Ne de olsa bunların bir yürürlük süresi olur, biz onlar olana kadar adam da alırız, ihaleyi de şöyle yaparız, böyle yaparız, sonra Anayasa Mahkemesinden döner.” gibi.

ERHAN USTA (Samsun) - İdare...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Tamam, yani evvallah.

Bunlara katılmak doğru değil; bu, kötü bir niyet okuma oldu.

ERHAN USTA (Samsun) - Yok, niyet okuma filan değil.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, “Bir kısmı bu kadar beklememeliydi. Bir kısmının aciliyeti yoktu, ne gerek vardı.” gibi bir eleştiri var yahut da “Daha bütçeden yeni çıktık, muhalefet şerhi yazıyoruz, buraya kanunu getirmenin ne gereği var?” diyorsunuz. Yani, ben şunu anlayamıyorum: Ülkeyi yönetmeye talip olan bir muhalefet olduğunuzu söylüyorsunuz, her şeyinizle ülkeyi yönetmeye hazır olduğunuzdan bahsediyorsunuz ama işleri yetiştirememekle ilgili şikâyetleniyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) - Ülkeyi yönetenlerin rezaletini konuşuyoruz, ülkeyi yönetenlerin rezaletini.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hem aşağıda muhalefet şerhi...

CAVİT ARI (Antalya) - Ülkeyi yönetmeye çalışanların başarısızlıklarıyla buradayız şuan.

ERHAN USTA (Samsun) - Ülkeyi yönetenlerin rezaletidir bu, bunu savunmak da sana düşmez gözünü seveyim.

CAVİT ARI (Antalya) - Başarısızlıklar nedeniyle buradayız. Yapılan her iş Anayasa Mahkemesinden döner oldu.

ORHAN YEGİN (Ankara) - “Hem aşağıda muhalefet şerhi yazacağız hem gelip burada bununla uğraşacağız...”

ERHAN USTA (Samsun) - Niye getirmemiş bu vakte kadar? Niye getirmemiş ağabeyciğim ya? Bunu sen de söyle lütfen ya!

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Orhancığım, bir normal çalışma yok mu? İnsani bir çalışma koşulu yok mu?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir müsaade buyurun ya, ben de fikrimi ifade edeyim.

“Biz hem muhalefet şerhi yazacağız hem gelip burada bu kanunu görüşeceğiz...”

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Normali bu mu yani sorun Başkana.

ORHAN YEGİN (Ankara) - “...siz muhalefet şerhi ne de olsa yazmıyorsunuz.” Bunlar doğru yaklaşımlar değil. Arkadaşlarımız da burada Plan ve Bütçede bizimle beraberdi otuz küsur gün ama bir yandan da oturup bu kanunu çalıştılar, bugün de geldiler, bunu savunacaklar burada. Siz de bir yandan muhalefet şerhinizi yazacaksınız, ülkeyi yönetmeye talipsiniz ya, kadronuzun büyük, geniş olması lazım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sizin de hakkınızı savunuyoruz, Komisyonun hakkını savunuyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir yandan da gelip burada bunu tartışacaksınız. Dolayısıyla bunlar da...

ERHAN USTA (Samsun) - Ayıp ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ağabey, Erhan ağabey, niye ayıp olsun ya. Allah'ını seversen yani sen niyet okuyunca ayıp değil...

ERHAN USTA (Samsun) - Oradan oraya nasıl geliyorsun ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen niyet okuyunca “Ne de olsa şöyle olur, böyle olur.” deyince ayıp değil, benim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, Orhan, nasıl geliyorsun oradan oraya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin, toparlayın lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...iktidarı yönetmeye talip olan bir kadronun burada “Biz bunları nasıl yetiştireceğiz?” şikâyetlenmesini acziyet olarak görmem, bunu değerlendirmem ayıp değil. Böyle bir şey olabilir mi? Lütfen yani...

ERHAN USTA (Samsun) - Sistem var, 3 danışmanım var benim, ben nerede yapacağım...

ORHAN YEGİN (Ankara) - E tamam, buyurun ağabey, benim süremi de siz kullanın, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Bizim yönetimimiz böyle durumlara düşmez inşallah. Yaptığınız her iş yanlış.

ERHAN USTA (Samsun) - 1 tane madde için 500 adamla geliniyor buraya değil mi?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Buyurun, konuş ağabey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Cevap vermek için cevap veriyorsun yani. Söylediklerimizin hepsinin mantıklı olduğunu sen de biliyorsunuz yani burada çalışmak, Komisyonunda...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

ORHAN YEGİN (Ankara) - İşin özü şu, bakın, az önce bir ifade kullandınız “Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılmış, Anayasa Mahkemesi bozmuş. Böyle usulsüzlük, böyle hukuksuzluk olur mu?” dediniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Söyledim, kanuna uymamışsınız. Altı ay içinde kanunla yapılmış...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bakın, bu ne usulsüzlük ne hukuksuzluk; Cumhurbaşkanı yetkisini kullanmış, kararnamesini yapmış. Meclis bugün yetkisini kullanacak, kanunu geçirecek; Anayasa Mahkemesi de kendi yetkisini kullanıp onu inceleyecek, Anayasa'ya aykırılıkları varsa gönderecek, diyecek ki “Bunda aykırılıklar buldum; bunu yeniden değerlendirin.” Yani siz şunu mu söylemek istiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin, toparlayın siz de.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Son cümlem.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sistem yanlış. Bizim esasında Anayasa'ya uygunluğunu...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şunu mu söylemek istiyorsunuz? “Cumhurbaşkanı kararname çıkarma yetkisini, Meclis kanun yapma yetkisini -ne de olsa son adres orası- bırakalım, hepsini Anayasa Mahkemesi yapsın.” mı demek istiyorsunuz ya?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Onu diyen sizsiniz ya! Anayasa’ya uygunluk tartışması açacağız biz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, bir müsaade edin.

Hepiniz söylediniz, kayıtlara geçti, ben de bir şey ifade edeyim.

Öncelikle, hepinizin de getirdiği konularla alakalı, uzun bir maratondan sonra Komisyon üyelerimiz yorgun; doğru. Yani ben bunu görüyorum, otuz dokuz gün aralıksız çalıştık burada. Şunun zorluğunun da farkındayım, tabii, bütün bakanlıklarla alakalı bütçeler, onların alt tertipleriyle alakalı milletvekilleri çalışmak durumunda kalıyor ve aslında, genel uygulamalarımızda çok nadiren yaptığımız bir şey bu yani bütçe arasında, işte, bir gündem yapmak nadiren bir şey. Benim çok böyle “Yapalım arkadaşlar, niye boşta duruyoruz? Çalışalım.” noktasında durduğum bir yer değil yani genel itibarıyla çok nadir. Bunu bir FATF’de yapmıştık çünkü süreli bir zaman vardı, onunla alakalı bir düzenleme yapmıştık, yanlış hatırlamıyorsam 2018 yılındaydı diye hatırlıyorum, bir aciliyeti vardı o düzenlemenin ve ondan sonra çok böyle arada bir düzenleme almadık, bir de burada bazı süreli işler olduğu için bunu gündem yapmak durumunda kaldık bazı işlerin yetişmesi açısından. Bunu sizden de rica ettim, bunu sizin anlayışınıza da sunuyorum. Yoksa yorgunluğunuzun farkındayım, bir taraftan muhalefet şerhleri yazılıyor, bunun da farkındayım ama bir taraftan da bir zaman kısıtımız olduğu için bunu gündem yaptım. Dolayısıyla, bunu anlayışla karşılamanızı sizlerden istirham ediyorum.

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, burada her milletvekilinin veya her partinin görüşleri ve yorumları kendileri açısından değerli ve kıymetli, ben hiçbir tanesine “Siz niye bu değerlendirmeyi yapıyorsunuz?” deme noktasında değilim. Dolayısıyla, otuz dokuz gün üzerine şunu da halledelim, ondan sonra uzun bir zaman bir gündemimiz olmayacak.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, bitirdim, boş verin.

Ben sözü Sayın Bozdağ’a vereyim, sonra da size söz vereceğim yani.

Buyurun Sayın Bozdağ.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, açıkçası, biz, tabii, böyle bir yasa teklifini beklemiyorduk, biz de beklemiyorduk çünkü yoğun bir çalışma temposu yaşadık ve her gün belli bakanlıklara hazırlanmak zorunda kaldık. Tabii, bu konularda, bakanlık bütçelerine dair, bunların taksimine dair de ciddi eleştirilerimiz vardı ve toplumun bizden, halkın bizden beklentileri vardı, bunların üzerinde de yoğun bir şekilde çalışmak zorundaydık. Açıkçası Genel Kurul aşamasını bekliyorduk ve diğer vekil arkadaşlarımızın söylediği gibi, biz de şerhimizi yazmakla meşgul olmak istiyorduk.

Şimdi, bu gelen yasa teklifi, açıkçası hâlâ Cumhurbaşkanlığı sistemiyle ilgili de idari anlamda tam olarak yerine oturmamış bazı süreçlerin devam ettiğine sanki işaret ediyor. Tabii ki Anayasa’ya aykırılık belki süreçlerin doğru işlediğine dair bir telaffuzu sizin tarafınızdan deklare ettirse de aslında, neden bu Anayasa’ya aykırılık üzerinden bir kararnamenin düzenleniyor oluşu da bir soru işareti olarak açıkta duruyor ve sürekli kararnamelerle yol alınıyor olması da tabii, ciddi bir problem. Aslında, burada yapılan düzenlemeler neye tekabül ediyor, onu da tam olarak anlamakta güçlük yaşadığımızı açıkçası söylemek isterim çünkü buna hazırlanmak da gerekiyor ve bürokratik pratik de aslında tam olarak neye tekabül edecek yani karşılığı ne olacak, hangi soruna tam olarak çözüm üretmiş olacak ve buradan doğru, bu temelde bu düzenlemelerden doğru kimler tam olarak faydalananlar olacaklar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Tabii, bunun ne kadar demokratik olduğu ve eşitlikçi olduğu meselesi de konusu da sorunsallık içeriyor gibi geldi genel içeriğiyle ilgili diyebilirim. Aslında, istihdam şekilleri, tabii, asıl eleştirilmesi gereken o, sözleşmeli, taşeron gibi... Aslında, tek kalemde tam güvenceli bir istihdamın esas alınması gerektiğini de belirtmek isteriz.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan. Değerli milletvekilleri, şimdi, tabii, yorucu bir bütçe maratonu, uzun sürdü ama olay sadece onun bitmesi değil; bizim çalışmalarımız bitmedi, çalışmalarımız devam ediyor, birincisi bu.

İkincisi, biz gelen her kanun teklifiyle ilgili olarak çalışıyoruz ayrıntılı olarak, muhalefet olarak nasıl katkı yapabiliriz, nerelere karşı çıkacağız, onu söylemeye çalışıyoruz yani buradaki hikâye o değil. Bir kere burada bir terslik var.

Bakın, üçüncü olarak, ben biraz önce söyledim, dedim ki: 2017 tarihinde çıkmış olan bir kanun var, o kanunun gereği yerine getirilmemiş çünkü sistem değiştiği için... Kanunla o düzenlemelerin, değişikliklerin yapılması gerekiyordu; bunlar yapılmamış, yapılmadığı gibi, hemen sonrasında seçime giderken çıkmış 7142 sayılı Yetki Kanunu’yla kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi alınmış ve kanunla düzenlenecek şeyler KHK’yle düzenlenmiş ama o 703 sayılı KHK’de de Anayasa’ya çok ciddi aykırılıklar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamamlayacağım.

Son bir konu da şu: Cumhurbaşkanının kararname çıkarma yetkisine karşı değiliz, Anayasa madde 104'te var ama sınırları belli. Burada önümüze gelenlerin hepsi Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin sınır dışına çıkması, kendisinin düzenleyemeyeceği alanların bu şekilde düzenlenmesiyle olmuş; Anayasa Mahkemesi ondan bozuyor, Anayasa'nın içinde var zaten bu konu. Burada normalde Meclisin yapması gereken işleri KHK'lerle ya da Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlerseniz, işte, böyle oluyor. Ondan sonra ikide bir önümüze "Biz geldik. İşte, bu bozuldu. Aman, zamansal şeyimiz var, bunu yetiştirmemiz lazım." gibi geliyor. Böyle çalışma sistematığı olmaz, bu doğru değil, verimli de değil, kaliteli bir yasamaya da yakışmıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A.- Kanun Teklifleri

1.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 64 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2731)¹

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, değerli milletvekilleri, teklif sahibi Sayın Aksu, buyurun lütfen.

Yirmi dakika süreniz var.

ERSAN AKSU (Samsun) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok Değerli Başkanı, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, Değerli Bakan Yardımcılarımız, değerli genel müdürlerimiz, bürokrasimizin çok kıymetli yöneticileri ve uzmanları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyor ve teklifimizin görüşmelerinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Osmaniye Milletvekilimiz Sayın Seydi Gülsoy'la birlikte ilk imza sahibi olduğum, AK PARTİ'mizin 60 milletvekilinin de imzası bulunan Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizin görüşmelerine başlamış bulunuyoruz.

Bir süredir üzerinde çalıştığımız ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda ve bazı kanunlarda, kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik öngören, yine özellikle Anayasa Mahkemesinin iptalleri nedeniyle yasal düzenleme gereken, öncelik ve ivedilik arz eden hususları içeren teklifimizin Komisyon sürecini, sizlerin desteğiyle bugün inşallah tamamlamış olacağız.

2023 Yılı Kesin Hesap ve 2025 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu Teklifi'nin bir ayı aşan görüşmelerinin yoğun çalışma temposunun hemen ardından, imza sahibi olduğumuz kanun teklifi için Plan ve Bütçe Komisyonumuzda siz değerli milletvekillerimizle bir arada olmaktan duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişi sağlayan 2017 Anayasa değişikliğiyle, yürütme organının kanun hükmünde kararnama ve tüzük çıkarma yetkisi kaldırılmıştır. 1982 Anayasası'nda Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine mahsus olmak üzere ve daha geniş düzenleme yetkisi veren Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarma yetkisi, Cumhurbaşkanının halkın oyuyla seçilmesini dikkate alarak yürütmenin düzenleyici norm ihdasını revize etmiş ve anayasal sınırlar içerisinde yasaya eş değer ve fakat yasaya aykırılık arz etmemek üzere Cumhurbaşkanlığı kararnamesi düzenleme, yayınlama yetkisi yürütmeye verilmiş bir anayasal yetkidir, anayasal bir yetki olduğu nedeniyle denetimi de yine Anayasa Mahkemesine aittir.

2017 yılında yapılan Anayasa değişikliğiyle, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin genel düzenleme alanını belirlemenin yanında, bakanlıkların kuruluş ve teşkilatlanması ile üst kademe kamu yöneticilerinin atanma usul ve esasları gibi konularda da çıkarılabileceğine dair düzenlemeler, başta 104'üncü madde olmak üzere Anayasa'mızda belirtilmiştir.

Diğer yandan, Anayasa'nın 128'inci maddesinde, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleriyle ilgili hükümlerin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri ve atanmalarıyla ilgili özlük işlerine ilişkin hususların münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiği açıktır. Yapılacak bir anayasa değişikliğiyle, biraz önce burada yapılan tartışmaların da ortadan kaldırılacağı şekilde yetki alanlarının netleştirilmesinin, hukuk devletinin belirlilik ilkesi açısından son derece önem arz ettiği kanaatindeyiz. Teklifimiz maddelerinin 13 adedi, Anayasa Mahkemesinin muhtelif tarihlerde kanun, kanun hükmünde kararnama ve Cumhurbaşkanlığı kararları, kararnameleri hakkında anayasal yargı denetimiyle verdiği iptallere ilişkindir. Bu nedenle, yasal boşluk oluşmaması adına teklifimiz daha ziyade ivedilik ve öncelik arz eden düzenlemeleri içermektedir.

Daha önce yasama organı tarafından yapılmış kanun, yasama organının verdiği yetkiye dayalı olarak çıkarılan kanun hükmünde kararnama veya 2017 Anayasa değişikliği kapsamındaki Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenmiş alanlarda, şimdi yapmakta olduğumuz yasama faaliyetinin ağırlıklı olarak Anayasa Mahkemesinin son bir yıl içinde verdiği iptallere yönelik olması, kimi siyasi ortamlarda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle güçler ayrılığının ortadan kalktığına dair yapılan söylem ve tartışmaların aksine -biraz önce İsmail Faruk Bey'in de ifade ettiği gibi- demokrasimizin bir kazanımı olarak ülkemizde yerleşik ve istikrar kazanmış bir erkler ayrılığı sisteminin güçlü bir şekilde mevcut olduğunun kanıtı olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

¹ () (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa ekli dir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yaptığımız çalışmayla yürütme ve yürürlük dâhil 26 maddeden oluşan teklifimize katkı sağlayan bürokratlarımıza ve imzalarıyla destek veren milletvekillerimize teşekkür ediyor, bugün Komisyonumuzda sizlerle beraber son şeklini vererek, Komisyonumuzun uygun görmesi hâlinde yasama organının takdirine sunulacağını belirtmek istiyorum.

Getirdiğimiz teklifle, daha önce sözleşmeli statüde kamuda istihdam edilen çalışanlarla ilgili 2013 yılında 657 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 41'nci madde ve 2023 yılında geçici 48'inci madde düzenlemeleri yapılmış idi. Teklifimizle, 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesinde yapılan ve sözleşmeli personel statüsünden memur kadrolarına atanarlara, sözleşmeli geçirdikleri süreyi de kapsayacak şekilde, son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almamak kaydıyla, yayımı tarihinden geçerli olmak üzere bir kademe artışı sağlayan düzenleme getirilmektedir. 2011 yılında memurlarda sicil notu uygulamasının kaldırılmış olması ve disiplin cezası alınmamasına bağlı devam eden uygulamanın sözleşmeli statüde geçen süreyi ihata etmemesinin çalışma barışını olumsuz etkilediği, kimi davalara sebebiyet vererek kamu kurumları ile sözleşmeli statüden kadroya geçen kamu çalışanlarımızı yargı organları önünde karşı karşıya getirdiği bilinmektedir. Getirdiğimiz teklifle, sözleşmelilerden kadroya atanmaların sözleşmeli statüde geçen sürelerinin kademe artışına sayılmasına dair kapsayıcı, pozitif ve hak kaybı içermeyen bir düzenleme oluşturuyoruz.

Teklifimizin 1, 7 ve 13'üncü maddeleri bağlantılı maddeler olup bütünü itibarıyla mevcut sözleşmelileri, belediyeler bünyesindeki sözleşmelileri ve süreçte yapılan düzenlemelerle kadroya geçirilen sözleşmelileri kapsamakta olup yaklaşık 950 bin kamu çalışanın işbu düzenlemeden faydalanacağı değerlendirilmektedir.

Yine, teklifimiz, yabancı memleketlerin resmî kurumları veya kuruluşlarında, uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakatiyle görev alacak memurlara belli ölçüler dâhilinde aylıksız izin verilebilmesine dair mevcut düzenlemeye, ulusal menfaat ve kamu yararı ilkeleri çerçevesinde yurt dışındaki kuruluşlarda da aylıksız izinle görev verilebilmesine dair yetki düzenlemesini içermektedir. Böylece, kamu çalışanlarımızın madde kapsamında mesleki, sportif, sanatsal ve benzeri gelişimlerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Yine, teklifimizle, kamuda yöneticilik görevi sonrası bakanlık müşaviri, müşavir, danışman, idari uzman ve araştırmacı kadrolarına atanarlara ilişkin olarak, efektif yararlanabilme adına kendi kurumları dışında bilgi birikimi ve deneyimlerinden istifade edilebilecek görevlendirmeye de imkân sağlayan, kendi talepleriyle özel sektöre ve başka diğer organlara geçmeleri durumunda kamuya dönüşlerini kolaylaştıran ve konuya ilişkin yürütmeye usul ve esasları belirleme yetkisi veren bir düzenleme getirilmektedir.

Yine, teklifimizle, Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlarda görevlendirilenler ile kamu sermayeli kurum ve kuruluşların yurt dışı birimlerinde çalışanların ya da bu kurum ve kuruluşlarda çalışanlardan yurt dışında görevlendirilenlerin eşlerine üç yıla kadar aylıksız izin verilebilmesi sağlanarak aile birliğinin sağlanması amaçlanmakta, mevcut düzenlemenin kapsamı genişletilmektedir.

Anayasa Mahkemesinin ilgili iptal kararları doğrultusunda, teklifimizle, uzman yardımcılarının yeterlilik sınavının sonuçlandırılmasına ilişkin mevcut yasa maddesindeki belirsizliğin, Anayasa Mahkemesi kararı da dikkate alınarak, sınava dair hak kazanmadan itibaren azami süre sınırı getirilmesi ve mevcutlara dair geçici madde düzenlemesiyle konuya dair belirsizlikler ortadan kaldırılmış olacaktır.

"2443 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Başkan ve Üyelerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" ismini, öngörülen değişikliklere uyum sağlanması amacıyla "Devlet Denetleme Kuruluna İlişkin bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" olarak değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Yine, teklifimizle, Anayasa Mahkemesinin 2024 yılı içinde verdiği kararının gerekçesine uygun olarak, Devlet Denetleme Kurulunun vakıflarda, kooperatiflerde, birliklerde ve bu kurum ve kuruluşlarının her türlü ortaklık ve iştirakleri üzerindeki yetki ve görevleri kanun maddesine eklenmektedir. Anayasa Mahkemesinin 2004 tarihli kararının gerekçesine uygun olarak da Devlet Denetleme Kurulu bünyesinde görev yapan denetçilerin görevlerine kanunda yer verilmekte, Anayasa Mahkemesinin kararına uygun olarak Devlet Denetleme Kurulunun görevden uzaklaştırmaya yönelik yetkileri kanun bünyesine alınmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında personel istihdamına yönelik düzenlemeler yapılmakta ve 1 sayılı Kararname'nin Cumhurbaşkanlığı teşkilatı personeline ilişkin bazı hükümlerinin Anayasa Mahkemesi iptalleri nedeniyle kanunlaştırılması amaçlanmaktadır. Cumhurbaşkanlığı teşkilatında sözleşmeli personel çalıştırılmasına, görev yapan hâkim ve savcılarının terfi işlemlerine, sözleşmeli bilişim personeli çalıştırılmasına, görev yapan kadrolu personelden hizmetine ihtiyaç kalmayanların kamu kurum ve kuruluşlarına atanmasına ve yine, süreli olarak görevlendirilen personele ilişkin mevcut uygulamada yer alan hususların aynı şekilde 2879 sayılı Kanun'a dercedilmesi sağlanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında kariyer meslek personeli istihdam edilmesine yönelik düzenlemeyle, 657 sayılı Kanun'un ek 41'inci maddesine uygun olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarındaki kariyer mesleklerle aynı usul ve esaslar çerçevesinde istihdam edilmesi amaçlanmaktadır.

Teklifimizde, hâlihazırda Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında görev yapmakta olan hâkim ve savcı, kaymakam, yasama uzmanı ve diğer kariyer meslek mensuplarından en az üç yıl süreyle görev yapmış olanların kendi talepleri ve uygun görülmesi hâlinde Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında kariyer meslek personeli kadrolarına atanabilme imkânı da getirilmektedir.

76 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle, TÜİK, Hazine ve Maliye Bakanlığıyla ilişkili ve özel bütçeli bir kurum hâline getirilmiş olup anılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin 9'uncu maddesiyle, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen 614'üncü maddesiyle kurumun gelirleri belirlenmiştir ancak Anayasa Mahkemesinin 2004 tarihli kararıyla, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin İstatistik Kurumunun teşkilat yapısının ve görevlerinin düzenlendiği 42'nci bölümünde yer alan "Kurumun Gelirleri" başlıklı maddesinin iptaline karar verilmiş olması nedeniyle, düzenlemenin yasayla daha önceki kararnamedeki hâliyle düzenlenmesi yönünde teklifimiz geliştirilmiş olmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Büyük fedakârlık ve alın teriyle, başta kömür olmak üzere yer altındaki kaynaklarımızı gün yüzüne çıkararak katma değere dönüştüren ve ülkemizin enerjisine enerji katan tüm maden işçilerimizin Dünya Madenciler Günü'nü kutluyorum.

Teklifimizin izah edeceğim 15'inci maddesi, yer altı kaynaklarımızdan kömürün elektrik üretiminde daha fazla kullanılmasına dönük bir düzenlemeyi içermekle, böyle bir günde teklifimizin görüşülecek olması anlamlı olmuştur. Ülkemizin milli maden ve enerji politikaları kapsamında yürütülen faaliyetleri, bölgesel ve küresel ölçekte Türkiye Yüzyılı vizyonu hedeflerine ulaşılması bakımından oldukça önem arz etmektedir. Bu politikalar çerçevesinde enerji arz güvenliğinin sağlanması, enerjinin yerleştirilmesi ve öngörülebilir bir enerji piyasasının oluşturulması amaçlanarak, ülkemizin enerji alanındaki hedeflerinin kararlılıkla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda, anılan düzenlemeyle, artan elektrik enerjisi ihtiyacına binaen, elektrik enerjisi üretiminde dışa bağımlılığın azaltılması politikasına uygun olarak yerli kaynaklar kullanmak suretiyle üretilecek elektrik enerjisinin temin miktarının artırılması öngörülmektedir. Enerji emtialarında uluslararası ölçekte yaşanan fiyat artışları birim elektrik maliyetlerini yükselten bir etki oluşturmaktadır. Bu maliyetlerin yapılacak satışlara doğrudan yansıtılması, tüketiciye yansıyan elektrik fiyatlarında önemli bir ilave artış yapılmasını gerektirecektir. Bu nedenle, enerji emtialarındaki artışın etkileri, büyüme ve enflasyon gibi hususlar da dikkate alındığında nihai tüketici elektrik fiyatlarındaki artışın makul düzeylerde kalması sosyoekonomik dengeler açısından da mühim bir durumdur.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun ilgili maddeleri kapsamında, EÜAŞ'ın elektrik enerjisi miktarını mevcut sözleşmeler kapsamında, uluslararası politik gelişmelere bağlı yukarı yönlü fiyat dalgalanmaları ve tedarik sıkıntısı yaşanabildiği için fiyatlaması dalgalanmalardan daha bağımsız yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerini işleten şirketlerden elektrik enerjisi alımı için elektrik enerjisi satış sözleşmeleri yapmaktadır. Anayasa Mahkemesinin 2024 tarihinde yayımlanan Elektrik Üretim AŞ'nin hak ve yükümlülüklerini düzenleyen 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 26'ncı maddesine eklenen fıkraların 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisi kurulmadığı ve yetki kanunu kapsamında olmadığı gerekçesiyle usul yönünden iptaline karar verilmiş olması nedeniyle EÜAŞ'ın ilgili fıkralar kapsamındaki hak ve yükümlülüklerinden kaynaklanan faaliyetlerine dair düzenleme yapılması ihtiyacıyla teklifimizin oluştuğunu belirtmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün teşkilat ve görevleri 2018 yılında 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle düzenlenmiş, Genel Müdürlüğün döner sermayesine dair kararname hükmü Anayasa Mahkemesince, özetle, kamu gelirlerine yönelik hususların teşkilatlanmanın zorunlu bir unsuru olmadığı hususu belirtilerek, döner sermaye işletmesinin faaliyeti neticesi elde edilecek gelirin kamu geliri olduğu, bu kapsamda işletmenin kuruluşu, sermaye yapısı, gelir getirici faaliyetlerine yönelik düzenlemelerin de münhasıran kanunla yapılması gerektiğinden iptal edilmiştir. Belirtilen şekliyle, usulden iptal edilen ilgili hükmün teklifimizle kanunlaştırılması amaçlanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi teşkilatı personeli ek göstergelerinin diğer kurumların emsal memur kadrolarıyla aynı olduğu hususunda tereddütlerin olduğu son çıkan Anayasa Mahkemesi kararlarıyla anlaşılmaktadır. Bu tereddütlerin giderilmesi bakımından Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı idari teşkilatına ait ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de ayrı bir cetvelde düzelen memur kadrolarının ek göstergelerinin diğer kurumların emsal personeliyle aynı olması yönünde uyum düzenlemesi yapılmakta, düzenleme sonrası ihtiyaç kalmayan 375 sayılı KHK'nin eki 4 sayılı cetveldeki ilgili bölümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Teklifimizle, üst kademe kamu yöneticilerine ilişkin olarak Anayasa Mahkemesinin 2023 tarihli kararı doğrultusunda ilgili maddelerin revize edilmesi sağlanmaktadır. 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin bazı maddeleriyle ilgili verilen iptal kararı, esas itibarıyla Cumhurbaşkanınca atanan bazı üst kademe kamu yöneticisi kadrolarının onay şeklinde başka bir makamın teklifi şartına bağlanamayacağını ifade etmektedir. Teklifimizle yapılacak düzenleme teknik uyum düzenlemesinden ibaret olup Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda revize edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, yine, teklifimizle, yurt dışı daimi görevlere atanmayla ilgili hususlar 375 sayılı KHK'de müstakil bir madde şeklinde düzenlenmektedir. Yurt dışı daimi görevlere ağıktan atananlar ile kamu görevlileri arasından söz konusu görevlere atananlar tıpkı üst kademe kamu yöneticiliklerine yapılan atamalar gibi aynı hizmet süresi şartına tabi hâle getirilerek bu süre kamuda veya özel sektörde beş yıl olarak belirlenmektedir. Öte yandan, herhangi bir disiplin cezası alan kamu personelinin yurt dışı daimî görevlere atanma hakkı mevcut durumda süresiz olarak ortadan kalkmakta iken teklifimizle, son beş ila on yılda, sırasıyla, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını almamış olmak yeterli sayılacak; bu düzenlemeyle de 657 sayılı Kanun kapsamında yönetici görevlerine atanmada aranan şartlarla uyumlu hâle getirilecektir.

Yine, teklifimizle, Anayasa Mahkemesinin 2023 tarihli kararı ile 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde "I. Hukuk Müşavirleri"ne ilişkin kısım 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5'inci maddesiyle çelişki arz ettiği gerekçesiyle iptal edilmiştir. KİT yönetim kurulu kararıyla atama yapılabileceği hususu düzenlenerek üst kademe yöneticisi olan KİT kadrolarına dönük olarak Cumhurbaşkanınca atama yapılmaya devam edilmesi yönündeki mevcut uygulamanın yasa maddesiyle korunması sağlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ve bazı hizmet birimlerinin görevleri ve Bakanlığın döner sermaye kurmasına ilişkin hükümlerine dair 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin ilgili kısımları yasayla düzenlenmesi gerektiği gerekçesiyle iptal edilmiştir. Mahkemenin iptal gerekçesi göz önünde bulundurularak, iptal edilen düzenlemenin 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye dercedilmesi amaçlanmaktadır. Bu düzenlemeyle, ayrıca, Bakanlık faaliyetlerinin, iş ve işlemlerinin daha etkin yürütülmesi, uygulamada yaşanan eksikliklerin tamamlanması, hizmet kalitesinin artırılması amaçlarına matuf olmak üzere düzenlemeler yapılmaktadır. Yine, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı döner sermayesine dair düzenlemeye ilişkin olarak da ilgili karar doğrultusunda, teklifimizle yasal alt yapısının oluşturulması sağlanmış olacaktır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; özetle açıklamaya çalıştığımız bahse konu düzenlemelerin hayata geçmesi için ihtiyaç duyulan bu kapsamlı teklifi, yoğun ve detaylı bir çalışma neticesinde son hâlini vererek Sayın Başkanlığınıza sunmuş bulunmaktayız. Yürürlük ve yürütmeye birlikte 26 maddelik bu teklifimizin hayata geçmesi durumunda sözleşmeli personelden kadroya geçenlere, şartları uygun olmak kaydıyla, bir kademe verilmesine dair düzenlemeden potansiyel olarak 950 bin kamu çalışanımız yararlanacaktır. Kademe verilmesi düzenlemesi hak edenler açısından yasanın yürürlüğe girmesinden sonrası için hüküm doğuracaktır ve toplamda 4,6 milyar TL bir maliyet oluşturacağı değerlendirilmektedir. Bunun dışında, teklifimizin içeriğinde mali anlamda kamuya veya vatandaşlarımıza herhangi bir yük getiren bir düzenleme bulunmamaktadır.

Kanun maddelerinin görüşülmesi sırasında da maddelerle ilgili gerekçeleri ve düşüncelerimizi daha detaylı belirtmeye ve Saygıdeğer Komisyon üyelerimizin ve diğer milletvekillerimizin sorularına bilginiz dâhilinde cevaplar vermeye devam edeceğiz.

Sayın Başkanım, benim bu aşamada sunacaklarım bunlardan ibaret, saygıdeğer milletvekillerimizin de ilave edeceği hususlar mutlaka olacaktır. Maddelere geçildiğinde, söz verdiğinizde maddelerle ilgili de açıklamalarımız olacak.

Dinlediğiniz için ve kapsamlı bir süreci sağlıklı bir şekilde yürütebilme adına hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi siyasi parti gruplarımızın söz taleplerini karşılayacağız.

Sayın Aksu'ya teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, çok kıymetli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, her şeyden önce, kanun teklifini inceleyip baktığımız zaman, kanun hükmünde kararnameler veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle daha önce çıkarılmış ve yetkilerin aşılmasıyla ilgili de Anayasa Mahkemesine götürülmüş ve Anayasa Mahkemesinin iptaliyle doğan bir boşlukla ilgili olarak kanunla düzenlenmesi gereken hususlar burada düzenleniyor. Tabii, sürekli hâliyle bunu görüyoruz; bir taraftan, kararnameyle çıkıp süreç içerisinde de Anayasa'ya aykırılıktan dolayı iptaller söz konusu. Bu teklifte de 8, 10 ve 23'üncü maddelerin yine bu şekliyle geçmesi durumunda Anayasa'ya aykırılık söz konusu olacak. Maddeler üzerinde geniş konuştuğumuz zaman detaylara mutlaka gireceğiz, orada ifade edeceğiz. Bir taraftan yasama yetkisinin güçlülüğünü artırmaya çalışırken bir taraftan da kararnamelerle böyle yasamaya paralel bir düzenle ilerleme söz konusu. Bunun daha düzgün ve sistemli bir hâle gelmesi kaçınılmaz görünüyor çünkü sürekli değişikliklerle kanun tekliflerinde bir araya gelip burada Anayasa'ya aykırılıktan dolayı... Sürelerin de kısıtlı olması nedeniyle...

Şimdi, burada gördüğüm kadarıyla 21'inde uygulamaya geçmesi gereken maddeler var, 21 Aralıkta. Hani, bütçe 20'sinde bitecek, demek ki hemen 21'inde Genel Kurulda toplanmamız lazım. Hani, kanunların geriye yürümemesi prensibinden de bahsettiğimize göre, burada geriye yürütecek bir değişiklik yapılması zaruri olacak gibi görünüyor, boşluk olmaması açısından da.

Maddeler üzerinde değerlendirme yaptığımız zaman sıkıntılı bazı maddeler var. Devlet Denetleme Kuruluyla ilgili buradaki teklife baktığımız zaman, burada denetleme, teftiş, inceleme ve soruşturma yetkileriyle ilgili olarak görevlendirildikleri alanlarda ilgili bakanlıkların da denetleme birimlerinin görevini kullanabiliyorlar yani teftiş kurulunun varsa... Şimdi, örneğin, Adalet Bakanlığıyla ilgili bir Bakanlık incelemesine gittiği zaman adalet müfettişlerinin de yetkisini kullanma durumu gibi bir şey söz konusu fiiliyatta. Yani demek ki bir adalet müfettişi gibi, yeri geldiğinde soruşturmanın gerektirmesi durumunda, görevden alma, görevden el çekirme gibi hususlarda yetkisi olacak. Dernekler, vakıflar, birlikler ve bunların iştirak ettiği diğer kuruluşlarla alakalı da denetleme, inceleme yetkisi denetim kurulu elemanlarına, denetçilerine, Devlet Denetleme Kurulu denetçilerine, elemanlarına, müfettişlerine -diyelim- denetleme yetkisi olanlara yetki verilmiş olacak.

Burada çekinceli bir husus da "diğer kuruluşlar" tabiriyle, acaba, seçilmiş olan belediyelerle ilgili de bir görevlendirme olduğunda oradaki yetkilerin de kullanılıp oradan da görevden almalar söz konusu olacak mı? Bu bir soru işareti, bunu açıkça konuşmamız gerektiğine inanıyorum. Burada her yönüyle tartışılıp kayıymlıkla ilgili durumlar söz konusu olduğunda acaba burada da böyle bir inisiyatif kullanıp görevden almalar olacak mı?

Şimdi, TÜİK'le ilgili gelirlerinin düzenlenmesi maddesi var, bununla ilgili de kanunlaşması gerekiyor gelirlerinin toplanması açısından, orada da bir boşluk olmuş, Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, bunu kanunlaştıracamız. TÜİK'le ilgili sıkıntılarımızı biliyorsunuz, madde sepetiyle ilgili, açıklanması taleplerimizle ilgili hâlen bir gelişme olmadı, mahkemeye de intikal etmişti, oradan da karar olumsuz yönde çıktı. Önümüzdeki dönem içerisinde gerçekten uygulanacak zamların sağlıklı olabilmesi açısından, hem asgari ücretle ilgili düzenlemeler hem memur ve emeklilerle ilgili artışlarla alakalı, burada TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarının gerçeğe yakın ve şeffaf olması gerektiğini biz bir kez daha vurguluyor ve madde sepetiyle ilgili paylaşımların mutlaka bizlerle yapılması gerektiğini ifade ediyorum.

Yine, bir değişiklik de -siz de ifade ettiniz Sayın Vekilim, sunumunuzda- EÜAŞ'la ilgili, Elektrik Üretim AŞ'yle alakalı. Burada, tabii ki enerji maliyetlerinde düşüş sağlamak, dışa bağımlılıktan kurtulmak çok çok önemli. Şimdi, elektrik faturalarının da ne kadar zamlandığını ve yukarıya doğru çıktığını görüyoruz, biliyoruz, bu maliyetlerin aşağı çekilmesi açısından da doğal gazla ilgili de birtakım tedarik sıkıntıları olmaması ve dağıtım şirketlerinin elektrik taleplerinin karşılanabilmesi açısından da -termik santrallerden de satın almayı anladım ben, kömürle işletilenlerden, o kastediliyor herhâlde- termik santrallerden de satın alma söz konusu olabilecek. Burada, hava kirliliğine, çevreye karşı hassas olmamız gerektiğini, bu konudaki gerekli rehabilitasyonların yapılması, revizasyonların yapılması gerektiğini inanıyorum, burada yapılması gereken düzenlemeler var.

Yine, yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili gelişmelerin sağlanması zaruret. Burada birtakım uluslararası anlaşmalarla yenilenebilir enerji kaynaklarımızın uluslararası şirketlere tahsisıyla ilgili eleştirilerimizi yapmıştık geçmiş dönemde. Burada yerli ve millî olmak çok çok önemli. Eğer bunlar hayata geçecekse, uluslararası şirketlerin buradaki yatırımlarında mutlaka en az yüzde 50 yerli ortak şartını ben bir kez daha vurguluyorum, bu çok çok önemli, bizim kaynaklarımız önemli. Buradaki kaynakların çıkarılması ve işletilmesinde de sağlanan teşvikler, vergisel avantajlar; devlet katkı paylarında bu işletmelerin yurt dışındaki imkânlarından çok daha fazla imkânlar sunuluyor. Burada geçmişte örnekler vermiştik, işte İliç’le ilgili örneğin, 403 milyon dolar civarında birtakım ekstra avantajlar sağlandığını ve bunların da yurt dışına çıkışının olduğunu, ülkemizde kalması gerektiğini ve ülkemizde yatırıma dönmesi gerektiğini ifade etmiştik.

Yine, maddede detay konuşuruz. Burada kalkınmanın sağlanabilmesi, büyümenin sağlanabilmesi açısından, enerji maliyetlerinin aşağı çekilmesi ve dışa bağımlılıktan kurtulma önemlidir ama bu tip eleştirilerimizin de dikkate alınarak hayata geçirilmesi önem arz etmektedir, bunu bir kez daha vurgulamış olalım.

Yine, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla alakalı burada döner sermaye işletmesinin kurulması söz konusu, 2022 yılındaki bir işlem nedeniyle bir iptal söz konusu gördüğüm kadarıyla. Burada da döner sermaye işletme gelirleri önemli fakat ayrı bir personeli yok, Bakanlık bünyesindeki bir birim içerisinde çalışıyor bu döner sermaye işletmesi ama burada ciddi gelirler var. Ben, baktığım zaman gelirlerle alakalı, zaten bunların masrafı da az olduğu için, tahsis edilen tutarın yüzde 50’si kadar bir harcama olmuş. Bu harcamada da baktığımızda, genelde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının birtakım masrafları karşılanmış; gayrimenkul onarımları yapılmış, mal ve hizmet alımları yapılmış, sanayi ve ticaret il müdürlüklerindeki araçların akaryakıtları karşılanmış. Biz, şimdiki bütçe hakkında bahsediyoruz, döner sermaye işletmesi gelirlerinin bütçeye gelir kaydedilmesi, bütçeye aktarılması gerekir fakat bütçe dışı direkt harcama yapıldığı zaman bunların denetimi de söz konusu olmuyor. Buradaki husus da buradaki gelirlerin harcanmasında... Sayıştay raporlarına da bu konu intikal etmiş. Buradaki durumun mutlaka giderilmesi, ortadan kaldırılması ve bunun da burada maddelerde ayrıca konuşulması gerektiğini özellikle bir kez daha ifade etmiş olayım.

Şimdi, baktığımız zaman, yine maddeler üzerinde birtakım... Cumhurbaşkanıyla ilgili yurt dışı görevlendirmelerde Cumhurbaşkanının, Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği kurumların da dahil edilmesi söz konusu. Bu kurumların neler olduğuyla ilgili daha şeffaf bir açıklama yapılması mutlaka önem arz ediyor.

Bir de tekrar özellikle buradan vurgulamak istiyoruz. Bu kanun hükmünde kararname ve Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla ilgili, kararnameleriyle ilgili daha titiz olunmalı ve sürekli bu şekil değişiklikler yapılması zaruri olmamalı ve düzgün bir şekliyle de yasama görevi hepimiz tarafından yapılmalı. Yine burada bazı maddelerin de alt komisyonlarda görüşülmesi, en azından görüşünün alınması gerekirdi; sadece Plan ve Bütçeyle ilgili değil başka komisyonlarla alakalı da maddeleri burada görüyoruz.

Bu konularda da daha titiz davranılması gerektiğini ifade ediyor, maddeler üzerinde konuşma hakkım saklı kalmak kaydıyla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Sayyigit, buyurun lütfen.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, sendika temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz yine konuşacağız da günün sonunda çok bir şey değişeceğini zannetmiyoruz, sadece tutanaklara geçsin diye bunları ifade ediyoruz. Memlekette gerçekten yığınla sorun var; bunun dışında AKP’nin kendine rejim hâline getirdiği bir kayyum politikası var sekiz yıldır. Bir ayağımız yerelde çünkü en son, bu mübarek cuma günü, cuma akşamı Van ilinin Bahçesaray ilçesine kayyum atandı. Bir ayağımız yerelde, bir ayağımız burada çalışmalarını sürdürüyoruz. Alalecele, yangından mal kaçırıncasına bu tarz çalışmaların gerçekten doğru olmadığını ben de bir kez daha ifade ediyorum.

Şimdi, biz her defasında buna torba yasa değil, çorba yasa diyoruz. Bir de araya alakalı alakasız bir sürü şey yerleştirip getiriyorsunuz. Hani şey misali, bir çorba yapıyoruz, işte bir tutam enerji ekleyelim, biraz da sanayi, teknoloji sosundan koyalım, tadı daha iyi olur mantığıyla hareket ediyorsunuz. Neyse, biz yine genel politikamızı burada ifade edelim, tutanaklara geçsin.

Şimdi, ilgili madde şunu söylüyor, diyor ki: “Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.”

Şimdi, Anayasa’ya göre, yürürlükteki kanunlarda açıkça düzenlenmiş bulunan konularda kararnameyle düzenleme yapılamayacağı söyleniyor. Yine, Anayasa’da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin çıkarılamayacağı da ifade ediliyor. Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin çıkarılması konusunda mevzuat son derece açık ve belirli olmasına rağmen geçmiş dönemdeki uygulamalarda buna uyulmadığı; başka bir şekilde söylemek gerekirse, kanunla düzenlenmesi gereken konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin çıkarıldığı görülüyor maalesef. Bu durumda yapılan düzenlemeler Anayasa Mahkemesi önüne getirildiğinde iptal kararları verilmekte ancak bu kez, siyasal iktidar Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yapamadığını torba kanun marifetiyle yapmaya ve hukukun bir kez daha etrafından dolanmaya devam ediyor.

AKP iktidarı 2010’lu yıllardan başlayarak torba yasa yapmayı gelenek hâline getirdi. Sistematik ve düzenli bir hâlde geçirmek istediğiniz teklifleri komisyonlardan hızlıca geçiriyorsunuz ve Genel Kurulda bunu kanunlaştırıyorsunuz. Yapılan bu ivedi kanunlar

sonrasında birçok düzenlemeye ihtiyaç duyulmakta ve yapılan kanunlarda eksiklikler de ortaya çıkmaktadır. Sonrasında mevzuatta oluşan bu eksiklikler ise yine torba yasalar marifetiyle sizler tarafından giderilmeye çalışılıyor.

Yine, yasalar, komisyon aşamasında yeterince izahat içermeyen metinlerle, genellikle yapılmayan ve vekillerle paylaşılmayan etki analizleriyle, ivedi ve çoğunlukla usulüne uygun sayılmayacak görüşme yöntemleriyle yasalaştırılıyor maalesef. Bu yasa yapma yöntemi hukuk devletini de tartışılır bir hâle getirmekte. Torba yasalarla Meclis gündemine getirilen kanun teklifleriyle onlarca farklı yasada yer alan birçok farklı konuyu aynı düzenlemeyle çalışıyorsunuz; bu da yasama bütünlüğünü bozarak milletvekillerinin kanunu denetleme olanağını da maalesef yok ediyor. Meclis sadece bu yasaların onay mercisine dönüştürülmüş, yasaların gündeme gelmesi ve onaylanması konusunda şekil şartı dışında hiçbir fonksiyonunu bırakmadınız. O sebeple, 9 Temmuz 2018 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarsızlaştırılması süreci de başlamış ve bu hızla da devam ediyor. Sarayda hazırlanan torba yasalar kanun teklifinin altında imzası olan milletvekili tarafından önce komisyonlara, ardından da hiçbir değişikliğe uğramadan Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunularak sadece gerekli teknik prosedürler yerine getiriliyor. Geline son noktada, yasama sürecinde bir araç rolü biçilen Meclis âdeta idari onay ofisi hâline dönüştürülmüş durumda sizler tarafından. Demokratik sistemlerde yasama süreçlerinde sadece Parlamentonun etkili olduğu bir süreç yerine sivil toplumun, özellikle de meslek örgütlerinin görüşlerinin dinlendiği, muhatapların itiraz ve önerilerinin dikkate alındığı, kısacası bütün kamuoyunun yasama sürecinde etkin ve katılımcı olduğu bir mekanizmanın olması elzem. Oysa torba yasalarda kamuoyunun yasama sürecine katılma imkânı da maalesef çok mümkün olmuyor, sadece belli çıkar gruplarının istekleri doğrultusunda, sarayda şekillenen yasal metinler araçsallaştırılmış idari onay ofisi olan Meclise getirilerek prosedür tamamlanıyor. Torba yasalar yasama etliğini ayaklar altına alıyor, birçok konuda birbirleriyle ilgisiz nitelikteki düzenlemeler aynı torba yasanın içerisine atılıyor. Bu durum “Hiç kimse pek çok farklı alanda düzenleme getiren bir yasal düzenleme için tek bir görüş bildirmeye zorlanamaz.” şeklindeki evrensel hukuk ilkesine de aykırılık teşkil etmekte. Yine, torba yasalar yasama, yasalaştırma etkinliğinin işlev ve işleyiş tekniğini de tersyüz etmektedir. Bir başlık altında birçok konuda birbirleriyle ilgisiz nitelikteki düzenlemeler aynı torba yasanın içerisine atılmakta “torba” mı, “çorba” mı dense daha doğru olacağı bilinmeyen bu durum yasanın öngörülebilir, anlaşılabilir olma niteliğiyle de maalesef bağdaşmıyor. Hukuksal sorumluluk karşısında kanunu bilmemek mazeret olmayacağına göre sayın vekiller, ancak konunun birincil düzeyindeki muhataplarının bile bilmekte zorluk çektiği bir kanun metninin genel sistematik içerisinde nasıl bir değişime neden olduğunu vatandaşın bilme ihtimali de maalesef zor. Bu karmaşık yasa yapma tekniği aynı zamanda yasama niteliğini de düşürmekte, halkın temsilcilerinin halkın sorunlarına çözüm bulabilmesini de engelleyen sonuçlar ortaya çıkarmakta. Torba yasa tekniği garabetinden en kısa süre içerisinde vazgeçmeniz gerekiyor, bunu size şiddetle öneriyoruz. AKP iktidarının deyim yerindeyse olağan hâle getirdiği yasa yapma biçimi ihlali, torba yasalarda görüşülen kanun maddelerinin gerekli şartları sağlamaması ve dolayısıyla müzakere edilemeyen, tartışılmayan düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesine veya uygulamada yaşanan sorunlar nedeniyle aynı konuların düzeltilmek üzere tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilmesine neden oluyor.

İlgili torba yasada da Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilerek geri gönderilmiş 13 tane madde bulunuyor. Torba yasa yönetimine, yöntemine ilişkin daha önce defalarca yaptığımız eleştiri ve uyarıların hiçbir şekilde dikkate alınmadığını da görüyoruz. Kanun teklifinin 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 18, 19, 22, 23 ve 24’üncü maddeleri Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilerek geri gönderilmiş olup Anayasa Mahkemesine siyaseten meydan okurcasına aynı maddeler AKP’nin torba yasa pratiğiyle muhalefete ve TBMM’ye dayatılmakta.

Yine, iktidarın son yıllarda benimsediği bu çalışma yöntemi, daha doğrusu bu çalışma dayatması hem yasama kalitesini düşürüyor hem de gereksiz mesai ve meşguliye sebep oluyor. Toplumun aciliyet gerektiren birçok sorunu varken iktidarın bunlara duyarsız kalıp aynı yasaları tekrar tekrar Meclis gündemine getirmesi, toplumsal sorunlara da ne kadar duyarlılık gösterdiğini ve yapılan işin de ne kadar ciddiyetle ele alındığını göstermesi açısından da çarpıcı bir nokta. Mevcut torba yasanın yarısının Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş olması da yapılan mesainin angaryaya dönüştüğünün açık bir göstergesidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çok teşekkür ederim.

Öncelikle, tabii, hem sözcüğümüzün hem diğer arkadaşların yapmış olduğu eleştiriye aynen katılıyorum. Maalesef, Plan ve Bütçe Komisyonu mağdur ediliyor. Hakikaten belki mahkemeye versek sizi Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine ağır iş yaptırmaktan bundan hüküm bile giyebilirsiniz; bu, doğru bir uygulama değil, onu ifade etmek istiyorum.

Şimdi birçok mesele var Türkiye’de, birçok mesele de gündeme gelmiyor. Örneğin, yanı başınızda, burada stenograf arkadaşlar var, yasama uzmanları var, onların bile sorunlarını çözmiyorsunuz. 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname dolayısıyla yaşanan maaş farklılıkları var; bu bir mağduriyet yaratmakta, aynı işi yapıp farklı maaş almaktalar ama bunu görmezden geliyorsunuz.

Şimdi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kamu çalışanları açısından iş güvencesi sağlamaktaydı, maalesef kanun hükmünde kararnamelerle birçok kamu emekçisi işlerinden edildi, işlerine son verildi. Özellikle, kanun hükmünde kararnamelerle işlerine son verilen kamu emekçilerinden davaları kazananlar bile işlerine iade edilmiyor; bu, çok büyük mağduriyet yani mahkemenin bir kararı yok, bir mahkûmiyet kararı yok, beraat ediyor ama maalesef bu insanlar mesleklerine iade edilmiyorlar. 657 sayılı Kanun’un sağladığı en önemli şey iş güvencesi, dolayısıyla iş güvencesi de askıya alınmış oluyor. Burada birçok insanın, özellikle 15 Temmuz sonrasında biraz da darbeyi fırsata çevirerek AK PARTİ’ye muhalif olan insanların da çeşitli suçlamalarla mesleklerine son verildi; bunu gündeme getirmek istiyorum, dikkatinizi çekmek istiyorum. Hiçbir örgütle ya da hiçbir terör örgütüyle ilişkisi olmayan insanlar tamamen dedikodularla, birilerinin muhbirliğiyle, ihbarıyla mesleklerinden edildiler ve hiçbir gelişme yok.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir önemli meselemiz var, biliyorsunuz asgari ücret görüşülmeye başlanacak. Avrupa’da tüm çalışanlar arasında maaşlar içerisinde en yüksek asgari ücrete yakın oran Türkiye’de, yaklaşık 60’a yakın çalışanımız asgari ücret seviyesinde maaş

almakta. Bu, Avrupa ortalamasında kimi ülkelerde yüzde 3, kimi ülkelerde yüzde 7 ama ülkemizde çok yüksek. Bu asgari ücretle ilgili düzenlemenin çok ciddiyle yapılması lazım çünkü bu olağan ücret olmuş durumda, en düşük memur maaşını da etkiliyor, işçi maaşını da etkiliyor; bunun bir düzenlenmesi lazım. Bir örnek vermek istiyorum: 2002 yılında en düşük memur maaşı 392 TL, en düşük ortalama memur maaşı 578 TL, fark yüzde 47 iken şimdi Ocak 2024'te en düşük memur maaşı 32.860 TL, en düşük ortalama memur maaşı ise 37.332 TL, aradaki fark yüzde 13'e düşmüş durumda, dolayısıyla bu asgari ücretin düzenlenmesi gerekiyor. Bu konuyla ilgili partimizin çok ciddi önerisi var; 1 kişi çalıştırana farklı destek, 50 kişi çalıştırana farklı destek gibi önerilerimiz var, mutlaka bunların da duyulması lazım.

Şimdi, biz burada her seferinde size tabii ki bürokratlara değil ama AK PARTİ Grubuna verilen sözleri hatırlatıyoruz. Şimdi burada bir siyasi üçkâğıt var. Niye üçkâğıt var? Seçimden önce milletten oy almak için söz vermiştiniz. Ne demiş Sayın Bakan Işıkhan? Demiştir ki: "15 Ocak 2023 tarihinde yürürlüğe giren 3600 ek gösterge düzenlemesiyle çalışan emekli, 5,3 milyonluk kamu personeli ve bunların hak sahiplerinin ek göstergelerinin yeniden düzenlenmesini sağladık. Bununla beraber 1'inci dereceye yükselen memurlarımız için 3600 ek gösterge düzenlemesini Hükümet olarak en kısa süre hayata geçireceğiz." Maalesef burada 3600 yok. 2023 seçimleri öncesinde söz verdiğiniz 150 bin taşeron kadrosu duruyor, emekli memurlara seyyanen zam duruyor.

Bir günle, on yedi, yirmi dört yıl fazla çalışmak zorunda kalan kademeli emeklilik mağdurları var, bunun ismi ne? Eskiden biliyorsunuz "kader mahkûmu" vardı, şimdi "kıdem mahkûmu" var, kıdem mahkûmu; bunu da yaratan sizsiniz.

Siz ortağınızı bile isyan ettirdiniz, Sayın Bahçeli bile isyan etti. Ne dedi Sayın Bahçeli? "Seyyanen zam tüm emeklilere verilmelidir." diye grup toplantısında konuştu, söyledi ama maalesef yine bir gelişme yok.

Şimdi, asgari ücret olağan ücret durumuna geldi diyoruz. Bunun aynısı diğer memur maaşlarında söz konusu, maalesef, memur maaşlarımız da kötü durumda. En düşük memur maaşı 22 bine çıkarken katsayıda düzenleme yapacağınıza "seyyanen zam" diye bir şey çıkardınız, memur emeklilerini mağdur ettiniz. Şimdi bir örnek vereceğim değerli arkadaşlar; 1'in 4'ü çalışan bir memurun maaşı 47.500 TL, emekli olduğunda 9.486 TL ek ödeme, 14.500 TL seyyanen ödeme alamayacak, 47.500 lira alan memur 22 bin liraya düşecek, bu çok ciddi bir problem. Dün DİSK GENEL-İŞ Başkanı Remzi Çalışkan'ı Sincan Cezaevinde ziyarete gittim. O da her zaman uyguladığımız bir gizli tanık müessesesiyle cezaevine atılmış durumda, büyük bir hukuksuzlukla karşı karşıya ama burada söylemek istediğim şey şu: Orada infaz koruma memurlarıyla görüştüm, oradaki memurlarla görüştüm; bunların emekli olmaya hiç niyetleri yok, emekli olamayacaklar çünkü emekli maaşları neredeyse yarı yarıya düşüyor, hayat standartları da yarı yarıya düşüyor ve insanlar emekli olmak istemiyorlar. Emekli olmayınca ne oluyor? Kamuya yeni istihdam imkânı maalesef azalıyor, burada buna da dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu seyyanen zam meselesi önemli. Maalesef seyyanen zammın taban aylığına -emekli memurlar alamıyor biliyorsunuz-yansıtılmaması... 14.500 lira seyyanen zammın taban aylığına yansıtılması ve emekli memurların bundan faydalanması gerekirken bununla ilgili bir düzenleme getirmiyorsunuz. Biraz önce kıdem mahkûmlarını ifade ettim, bu insanlar da dernekler kurmuşlar, örgütlenmişler, konuşuyorlar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, aslında buradaki torba kanun da Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bize getirdiği durum. Türkiye maalesef Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yönetiliyor. Geçtiğimiz günlerde, biliyorsunuz, belediyelere Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarıldı, belediye şirketlerinden bu SGK ve diğer borçları almakla ilgili genelge çıkarıldı. Bu, hukuksuz bir şey. Tabii, burada amaç aslında Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri çalıştırmamak. Hep diyordunuz ya "sandık, sandık, sandık" diye, seçim sonuçlarına asıl kaybedince saygı duymak lazım. Şimdi, birçok AK PARTİ belediyesinin geçtiğimiz dönemlerdeki borçları şimdi Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden tahsil edilmeye çalışılıyor, bunu vurgulamak istiyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - 210 milyon borç 9 milyar olmuş Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, Ankara Belediyesinde sizinkiler borçlanmış, biliyorsunuz, onu istifa ettirdiniz ya.

ORHAN YEGİN (Ankara) - 210 milyon borç 9 milyar olmuş beş senede ya.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hani istifa ettirdiniz ya, hatırlıyor musunuz? Hani, şimdi, "Rahmetli Kadir Topbaş." diyorsunuz ya, onu da istifa ettirdiniz; onların gerekçeleri inşallah bir gün ortaya çıkar.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bak ne diyorum, 210 milyon lira beş sene sonra 8,8 milyar olmuş.

("Metal yorgunluğu var." sesi)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bu "metal yorgunluğu" değil, başka bir şeyler var da söyleyemiyorlar. Artık hırsızlık mı var, FETÖ mü var, onu siz daha iyi bilirsiniz yakinen tanıdığınız için. Melih Gökçek'in hangi şeyi var; hırsız mıydı, FETÖ'cü müydü, onu siz daha iyi bilirsiniz, biz o konuda çok yorum yapmayalım ama tabii ikisi de olabilir, bu da ayrı bir tartışma konusu.

Şimdi, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisi aslında pasivize edilmeye çalışılıyor. Maalesef...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen "Hiçbir ödeme yapmayalım, bütün paraları konserlere verelim." diyorsun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Neyse... Ya, sizinkilere de bak, sizinkilere bir bak bakalım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bizinkiler proje üretiyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tabii, çok proje... Proje üretseydiniz seçilirdiniz. Bak, birçok yerde, Türkiye'nin yüzde 65'ini AK PARTİ'ye muhalif belediyeler yönetiyor, buna biraz saygı duyun, deyin ki "Eyvallah." Bakın, daha önce denediniz, İstanbul'da seçimleri kaybettiniz. Halk ne yapıyor? Tokat manyağı yaptı, böyle tokatlıyor her seçimde. Onun için, biraz seçimlerin sonuçlarına saygı duyun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yirmi iki yıldır size yaptığı gibi mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Buradaki uygulamaya da saygı duyun. Sizin borçlandığınız borçları bizden istemeyin yani bu bir hukuksuzluk...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yirmi iki yıldır size öyle yapıyor demek ki, genel seçimlerde yirmi iki yıldır böyle yapıyor herhâlde.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne yapıyor? Bak, Denizli’de Bülent Nuri Çavuşoğlu var, Sayın Nilgün Ök’ün bulunduğu siyasi partiyi o da biraz hafiften hırpaladı, onu da söyleyelim.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Malatya da seni böyle bir...

VELİ AĞBABA (Malatya) - E, ne yapalım? Biz halkın kararına saygı duyuyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Malatya sana ne yaptı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - E, ben saygı duyuyorum, başım gözüm üstüne.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sana gelince başım gözüm üstüne de bize gelince niye tokat?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ama ben gidip Malatya Belediyesine giden paraları kesmeye çalışmıyorum, bilakis burada gördüğünüz gibi Malatya’nın hakkını, hukukunu savunmaya çalışıyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Biz de vatandaşın hakkını savunuyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, farklı partiden de olsa, AK PARTİ’den de olsa Malatyalı belediyenin hakkını, hukukunu savunmaya çalışıyorum. Geçtiğimiz günlerde siz de şahitsiniz, orada bir MHP belediyesi var, Kuluncak Belediyesi, başarılı olması için burada her tür desteği veriyoruz ya da AK PARTİ belediyelerine her türlü desteği veriyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Çalıştırdığınız adamın sigortasını ödeyeceksiniz kardeşim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ama siz ne yapıyorsunuz?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Çalıştırdığın adamın sigortasını vereceksin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Siz bizim belediyelerin yaptığı hizmetleri engellemeye çalışıyorsunuz. Ya, kreş yasaklanır mı Allah’tan korkmazlar; kreş, kreş?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yasaklama yok, orada algı yapıyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, kreş yasaklanır mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yasaklama yok orada.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi “Kaç kreşin var? Kaç halı sahan var?” diye soruyorlarmış. Yani, bununla mücadele edemezsiniz, bakın, sandığa saygı duymak lazım, sandığın sonuçlarına saygı duymak lazım.

Şimdi, diğer maddelerle ilgili görüşlerimi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, teşekkür ederim. Selamlıyorum...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Plan ve Bütçe Komisyonu yaklaşık otuz dokuz gün... Son olarak onu da söyleyeyim, bakın, burada, yine Cumhuriyet Halk Partisi Grubunu alkışlamak lazım; 7 Komisyon üyesi arkadaşımızın 7’si burada, AK PARTİ üyeleri maalesef -en çok sizin şikâyetçi olduğunuz anlaşıyor- 3 üyeyle katılıyorsunuz, 3 üye var.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, 2 de orada var, 5.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kaç üyeniz var?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - 6.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Toplam kaç üyeniz var?

ORHAN YEGİN (Ankara) - 15.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kaç?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yüzde 50’den fazlası...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sizi saymıyoruz, sizi saymayalım, rica ederim.

Bakın, sizi de takdir ediyoruz, tam kadro gelmişsiniz ama bu AK PARTİ, kendi verdiği kanun teklifine bile sahip çıkmıyor, kendi verdiği kanun teklifine bile Sayın Başkan, sahip çıkmıyor. Niye? Onlar da tepkilerini size -eylem yapamıyorlar biliyorsunuz malum- bu durumda böyle dile getiriyorlar.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Aşağıda yoklama istiyorsunuz, millet oraya gidiyor, çarpıtma olayı.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Birazdan Orhan Yegin de gidebilir, haberiniz olsun.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

Diğer konularda konuşmaya devam edeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Yani sivil itaatsizlik mi yapıyorlar, ne diyorsunuz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Öyle yapıyorlar ama...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Oylamada görürüz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - İnşallah sizin de haklarınızı savunacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi ben aşağıda biraz...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan “sivil itaatsizlik” diye bir kavram kullandı, haberiniz olsun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, siz iki işi bir arada yapamıyorsunuz, biz elli işi bir arada yapıyoruz hem Genel Kurul hem Komisyon hem ziyaretçiler...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Maşallah, maşallah(!)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Aşağıyı, Genel Kurulu anladığım kadarıyla Cumhuriyet Halk Partisi biraz kalabalık tutuyor. Arkadaşları da aşağı gitmişler.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partisi çalışan bir grup, her yerde Meclisi çalıştırmaya çalışıyoruz, böyle bir özelliğimiz var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, evet, mutlaka. Bütün gruplar çalışıyor.

Sayın Temurci, buyurun.

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Sayın Başkan, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ersan Bey’e, teklif sahibi arkadaşlara sunum için teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, şöyle bir değerlendirme yaparak başlamak isterim: Anayasa’mızda çok temel iki alanda değerlendirme var. Bir, kamu personeliyle ilgili; bunların nitelikleri, atamaları, ehliyet ve liyakatlerine varıncaya kadar, özlük hakları, deniyor ki: “Bunu yasayla yapın, kanunla yapın.” Aynı şekilde -detaya girmeye gerek yok- kamu kuruluşlarıyla ilgili, özellikle bunların gelir getirici faaliyetleriyle ilgili bunu da “Kanunla yapın.” deniyor. Yani bunu normal bir hukukçu olmayan biri de Anayasa’mızı okuduğunda çok rahat bir şekilde anlayabilir.

Şimdi, bu iki alanda da şöyle bir sorunuz var: Şu anda görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin neredeyse dörtte üçü Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin kanunla düzenlenmesiyle ilgili. Yani üç sene önce, dört sene önce Cumhurbaşkanlığı bir kararname çıkarmış, Anayasa Mahkemesi diyor ki: “TÜİK’in gelirleriyle ilgili, darphanenin gelirleriyle ilgili siz kararname çıkaramazsınız. Kamu personelinin özlük haklarıyla ilgili, mali haklarıyla ilgili, nitelikleriyle ilgili Anayasa’da bu maddeler var, bunlara aykırı davranmışsınız.”

Şimdi, burada şöyle bir sorunuz var: Anayasa’daki kuralların dışına çıkarak kararnameler çıkarılmış olması Anayasa Mahkemesinden dönüyor. Elbette bunu söyleyebiliriz: Demek ki bir hukuki denetim, bir yasal denetim ülkede Anayasa Mahkemesi üzerinden devam ediyor. Bu güzel bir şey ancak ben burada işin ciddiyeti açısından şunu sormak istiyorum: Şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde, bizim şu anda orada bir Hukuk Politikaları Başkanlığımız var yani üç sene, dört sene bu çıkarılan kararnameler uygulanıyor, üç dört sene sonra Anayasa Mahkememiz bir karar veriyor, diyor ki: “Bu böyle olmamış, bunu kanunla düzenleyin, bunu Parlamente’ye götürün.” ve şu anda biz bunu burada görüşüyoruz. Ben, Hukuk Politikaları Başkanlığının ya da Cumhurbaşkanlığı teşkilat şemasında birilerinin yani bu kararnameler hazırlandığında hepimizin rahatça anlayabileceği ve asla kararnamelerle düzenlenmemesi gereken hususlarda kararnameleri de bu şekilde toplumda sorgulatacak bir hâle getirmeyecek bir akla ihtiyaç var. Bu önemli bir şey. Yani ilk defa bunu burada yaşamıyoruz. Yani herkese ayar veren bir arkadaşımız var orada, ayar vermeyi bırakıp şu kararnamelerin hukuka, Anayasa’ya olan uygunluğuna baksa belki biz bunların hiçbir tanesini yaşamayız, bazı işler da kolaylıkla devam etmiş olur.

Şimdi, Ersan Bey’i dikkatlice dinledim, bu yabancı ülkelerin resmî kurumlarında ya da uluslararası kuruluşlarda görev alacak memurlar için 657 sayılı Kanun’da aylıksız izin verilebiliyor, uluslararası kuruluşlarda bu izin yirmi yıla kadar çıkabiliyor. Biraz önce de bir arkadaşımız ifade etti yani dünyada yeni uluslararası kuruluşlar, yeni yapılar ortaya çıkıyor, zaten bizim On İkinci Kalkınma Planı’mızda da Türkiye’nin bu diplomatik ilişkilerinde, bu küresel ilişkilerinde biz “Buralara da yeni insanlar göndermeliyiz, buralarda güçlü olalım.” diyorduk; eyvallah, doğrudur.

Şimdi, burada ben şöyle bir öneride bulunacağım: Bu yeni uluslararası kuruluşların, yapıların, organizasyonların, buraların kim olduğuna Sayın Cumhurbaşkanımız karar verecek ve devlet memurları buralarda benzer şekilde görevlendirilebilecek veya aylıksız gidebilecek oraya. Şimdi, burada devletin bazı kurumlarıyla ilgili olarak -belki isim verilmeyebilir bazı şeylerin gizliliği açısından ama- ben kriterlerin belirlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Neden? Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri’nde beş on Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı orada bir tane vakıf kurdu, bir dernek kurdu ve uluslararası bir organizasyon oldu, bunun da iktidarla bir ilgisi oldu -bunu sadece bugün için değil yarın için de düşünelim- yani Türkiye’den bazı önemli kişilere -zaten elimizde çok fazla iyi yetişmiş insanımız da kalmadı maalesef son dönemde- bu insanlara biz “Siz buraya gidebilirsiniz.” diyebilecek miyiz? Yani bu uluslararası kuruluş ya da yapıların kriterlerinin mutlaka net olması lazım ki daha sonra oralara gidenler Türkiye’de tartışma konusu olmasın.

Diğer bir konu, görevden alınan yönetici kadroların tekrar görevlendirilmesi, idari uzman ve araştırmacılar da buna dâhil; Cumhurbaşkanımız kendi kurumları dışından bunları görevlendirebilecek yani burada 1.584 kişiden bahsedilmiş, bu kadrolar içinde FETÖ yargılamalarından beraat etmiş insanlar var mı? Bu önemli bir şey çünkü bu da bu kanun teklifiyle birlikte yine tartışma konusu olacak bir mesele. Ben, beraat eden, hukukta aklanmış insanların sadece farklı kurumlarda değil kendi kurumlarında da -eğer bir hukuk devletiysek- çalışma haklarının olması gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, bu aylıksız izin meselesiyle ilgili, bu yirmi yıl ve on yıl meselesi... Ya, buralarda görev alacak kişilerin devlette çalışan eşlerine deniyor ki: “Evet, siz de bu aylıksız izni kullanabilirsiniz ama üç yıl kullanın.” Şimdi, eğer bir aile birliğinin, bütünlüğünün sağlanmasından bahsediyorsak...

ERSAN AKSU (Samsun) - Kadro da boş kalmayacak.

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Eyvallah ama şahsa diyorsunuz ki: “Sen yirmi yıl kalabilirsin, sen de on yıl kalabilirsin.” Onun devlette çalışan eşine diyorsunuz ki: “Bu hakkı sana üç yıl veriyorum.” Bu, insani değil. Neden değil? Yani bu hakkı veriyorsanız vereceksiniz. Bunların çocukları var, orada okuyacaklar yani bunun birbiriyle eş değer olması lazım eğer aileyi koruma gibi bir şeyimiz varsa.

Burada doğrusunu söylemek gerekirse... Ben Plan ve Bütçede çok konuştum bunları yani 2017’de 3,5 milyon kamu çalışanı vardı, en son 5,3 milyona çıktı; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığımız açıkladı. Yılda neredeyse 250-300 bin kamu personeli alıyoruz ve biz bu geçen süre içerisinde bütün kamu personeliyle ilgili maaş düzenlemesi, özlük haklarıyla ilgili... Bu işin masaya yatırılıp bir konuşulması gerekiyor yani kamu yönetiminin böyle bir şeye ihtiyacı var. Şundan dolayı söylüyorum: Bir devletin sunduğu hizmet kalitesini artırabilmek için devlette iyi yetişmiş insanlara ihtiyaç var. Onun için de bu kariyer meslek uygulamasının, devletin ehliyet ve liyakat sahibi insanlar tarafından idare edilmesinin, devlette, kamuda görev almanın Türkiye’nin parlak beyinleri için bir hedef hâline getirilmesi lazım. Onun için de dışarıdan atamalarla değil, yukarıdan atamalarla değil, buralarda yeniden bir düzenlemeye ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Tabii, bunu söylerken de kamu ve özel arasında çok büyük geçişler görüyoruz yani özel sektördeki imkânlar, haklar çok farklılaştı son yedi sekiz yılda. Dolayısıyla, kamunun yetiştirmiş olduğu, devletin parasıyla gerçekten çok iyi yetişmiş insanlar özel sektöre doğru kayıyor. Dolayısıyla, bu meseleye biraz daha geniş bakıp böyle bir şey yapmamız gerekiyor çünkü kariyer memurluğunun devletin hafızasını teşkil eden yapılar olduğunu düşünüyorum yani bunların elimizden gitmesi ve siyaseten gelen insanların buralara yerleştirilmesi devlette hafızayı sadece yok etmiyor, devlete olan güveni ve aidiyeti de ortadan kaldırmış oluyor. Dolayısıyla, bu kariyer meslek mensuplarının yeterlilik sınavlarının belirli bir sürede tamamlanması; bu, güzel bir gelişme. Burada sınavların nasıl yapılacağı ve bu sınav komisyonlarıyla ilgili olarak da bazı netliklere ihtiyacımız olduğu ortada.

Son olarak da şunu söyleyeyim: Burada çok konuştuk, birçok milletvekili arkadaşımız dile getirdi, acaba bu yasa teklifi içerisine... Bunu Sayın Meclis Başkanımız Numan Bey’e de burada ifade ettik, Meclis çalışanlarının özlük haklarıyla ilgili olarak en az 4 oturumda burada gündem oldu, onların bu hakkı, hukuku da -eğer bu kadar bir şeyler yapıyorsak- bu işin içine konulabilir mi? Bunu AK PARTİ’li arkadaşlar da bir düşünsünler yani bir yere bunu dercetmemiz mümkün müdür?

Son olarak da bakın, devlette çok büyük bir dönüşüm yaşandı yeni sistemle birlikte. Bence her bakanlığın -amiyane tabirle- genel müdürü olan, hafızası olan, en tepesinde olan müsteşar ve müsteşar yardımcılıkları kaldırıldı ve bu insanlar devlette uzun süre görev yapmışlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Toparlayın Sayın Temurci.

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Toparlıyorum Başkanım.

Şu anda müsteşar ve müsteşar yardımcılarının özlük haklarıyla ilgili olarak çok önemli eksiklikler var. Zaman zaman bu arkadaşlarımızla oturuyoruz. Yani elbette yüksek yargı mensuplarına bazı haklar tanındı, edildi; sağlıktı, şuydu buydu ama müsteşarlar ve müsteşar yardımcılarıyla ilgili maalesef bu konu atlandı. Bunun da bu çerçevede -orada çünkü birçok mevki, makam sayılmış- değerlendirilmesini takdirlerinize sunarız.

İnşallah kanun teklifi hayırlı uğurlu olur diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU - Teşekkür ediyorum Sayın Temurci.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ersan Beylere ve diğer vekilimize de bu güzel çalışmalarını için tebriklerimi iletiyorum. Hakikaten bu Komisyonun bütçeyi görüştüğü esnada böyle bir çalışmaya imza atabilmek önemli tabii.

Şimdi, maddelerde bazı konuları detaylı konuşacağız ancak başlangıç itibarıyla bir defa torba meselesi olduğunu usulde söyledik. Yani bu torba hakikaten kötü de bu seferki de hele daha bir başka; neyse artık o kısmına yapacak bir şey yok, o alışkanlık hâline geldi, gidiyor.

Şimdi, bu etki analizine baktık, çok zayıf bir etki analizi var Sayın Başkan, siz de fark etmişsinizdir. Gerçekten bir defa açıklamaları... Hani, sadece etki analizinden kasıt, tabii, büyük ölçüde bir mali yük varsa onu da görmek... Veya sadece mali yük olması da gerekmiyor; işte, istihdama nasıl katkı sağlar veya bilmem neyi, nasıl etkiler, ona ilişkin bir şey söylemesi lazım. Burada etki analizi diye önümüze verilen şey aslında baktığınızda zaten yetersiz olan gerekçenin bir miktar belki açılmış hâli. Dolayısıyla, Komisyon olarak bizim burada bir tavır ortaya koymamız lazım. Bu etki analizlerinin bize daha doyurucu gelmesi gerekiyor, hele hele mali boyutu varsa onların da etraflıca yazılması lazım, hesap edilmesi lazım. Ben burada bir tane maddede gördüm, atlamış olabilirim ama diğerlerinde zaten hiçbir mali boyutun olmadığından bahsediliyor. O zaman da şu soru akla geliyor: Niye Plan ve Bütçe Komisyonuna geliyor arkadaşlar? Hani, hiçbir mali boyutu olmayan bir kanun teklifi o zaman niye bu Komisyona geliyor? Bir mali boyutu varsa niye buraya yazılmıyor? Bunların açıklanması gerekiyor.

Şimdi, bir de burada tabii, yeni sistemde işte, “Bakanlıklar kanun tasarısı gönderemiyor, milletvekilleri hazırlıyor.” güya, birbirimizi kandırıyoruz, o ayrı bir şey ama hadi onu orada yapıyoruz ama bu etki analizinde bence bunu yapmak durumunda değiliz. Yani etki analizi bizzat kamu kuruluşları tarafından yapılsın, hangi kurumu ilgilendiriyorsa o kurum tarafından yapılsın. Zaten öyle yapılıyor da Sayın Başkan, bence buraya da yazılsın. Yani madde 5. Kim yaptı bunu? Diyelim ki Maliye Bakanlığı. Madde 10. Kim? Cumhurbaşkanlığı idari bilmem ne teşkilatı filan diye... Hem sorumluluk kaybolmasın çünkü bazen de bilemiyoruz, mesela burada personele ilişkin hususlarda Çalışma Bakanlığı mı yaptı, Maliye Bakanlığı mı yaptı, Cumhurbaşkanlığının o idari birimi mi yaptı, yoksa Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi mi yaptı bilmiyoruz. Dolayısıyla, bu bilindiği zaman herkes sorumluluğu daha fazla hisseder bence, bu, iyi bir şey olur. Etki analizleri bizim de burada karar vermemizi kolaylaştırır ve çalışanlar da bu kanun teklifini önümüze getirenler de hiç olmazsa bunun etkisinin ne olacağı hususunda biraz daha etraflıca düşünmüş olurlar diye düşünüyorum. O yüzden, lütfen, bu önerimi dikkate alırsanız iyi

olur. Yani herhangi bir kamu kuruluşunun orada isminin yazılması bu sistem açısından da bence bir zafiyet falan değil, onun öyle olmasında hiçbir sakınca yok, bence tam tersine fayda var.

Şimdi, tabii, Anayasa Mahkemesinin iptalleri var, burada arkadaşlar da ifade etti. Bazı konular tabii çok muğlak olabilir; işte, Anayasa'ya aykırılık var mıdır, yok mudur? İdare Anayasa'ya aykırı olmadığını düşünebilir ama işte mahkeme "Anayasa'ya aykırı." diyebilir. Bunları anlamak mümkün, böyle çok net olsa zaten Anayasa Mahkemesi diye bir şey olmaz ama çok belirgin bir şekilde Cumhurbaşkanının kararnamesiyle... Bakın, biz şunu söylemiyoruz: "Cumhurbaşkanının kararname çıkarma yetkisi yoktur." demiyoruz. Bu sistemde Cumhurbaşkanının kararname çıkarma yetkisi var ama bunun sınırları belli olmuş. Şimdi, bu sınırlara çok net bir şekilde tecavüz eden Cumhurbaşkanının kararnameleri çıkıyor, bunu da biliyoruz. Bunun olmaması lazım. Az önce onu ifade ettim usul hakkında konuşurken, bunun yapılmasının bir sebebi var, bunu da bilmiyor değiliz. O sebep ne? "Cumhurbaşkanının kararnamesiyle yapalım kardeşim." Bu, aykırı mı? Aykırı. "Bu şimdi Anayasa Mahkemesine gidecek, görüşülecek -bakın, 2020'leri görüşüyor yani şimdi 2024'te bir karar var önümüzde- zaten görüşülmesi üç dört yıl sürüyor. Üç dört yıl içerisinde biz zaten yapacağımızı yaparız." Anayasa Mahkemesi kararları da zaten geriye doğru yürümüyor. Bir de iş oldubittiye getirilmiş oluyor yani Cumhurbaşkanının kararnamesiyle bir konu yapıldıktan, başladıktan sonra aradan üç yıl sonra, beş yıl sonra, iki yıl sonra, her neyse, bunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş olması bizim aslında elimizi kolumuzu bir anlamda bağlıyor, bize bir rahatlık yok. Şimdi, şu 15'inci maddede, diyelim ki yerli kömürlerle bir imtiyaz sözleşmesi yapıldıysa bunu nasıl geriye alacağız? Alabilir misiniz geriye? Bu verilmiş zaten, Cumhurbaşkanının Anayasa'ya aykırı bir şekilde, yetki olmadan bir düzenleme yapıyor, o düzenleme çerçevesinde bu verilmiş oluyor. Bilmiyorum anlatmaya çalıştığım şeyi anlatabiliyor muyum? İsmail Bey herhalde beni yanlış anladı az önce. Yani, sistemi tartışmıyorum bakın, sistem ayrı bir şey, sistemi zaten tartışıyoruz ama sistemde Cumhurbaşkanının kararname çıkarma yetkisi var ama buranın sınırları bile bile zorlanarak bir şey yapılıyor, iş oldubittiye getiriliyor. Ondan sonra "Ya kardeşim, bunun neresini tartışacağız biz, zaten bunu Cumhurbaşkanının kararnamesiyle yapmıştık, süreç de başlamıştı. Üç yıldır bunun uygulaması var, şimdi nasıl geriye gideceksin?" denilecek. Yani, dolayısıyla, o zaman da Parlamentonun hakkı gasbediliyor gibi bir nokta oluyor; bunu yapmamak lazım. Yani, bu, benim en temel eleştirim burada.

Şimdi, diğer iptal gerekçeleriyle birlikte... Özellikle 15'inci maddede yapılan şey, şunu söyleyeyim, Sayın Bakan Yardımcısı da burada: Yani gerekçenin tam tersi oluşacak bu çok net, bunu herkes biliyor. Öyle olmuş olsaydı bugüne kadar yerli kömürle ilgili imtiyaz sözleşmesi verilirdi. Yerli kömürle ilgili imtiyaz sözleşmesi hiç verildi mi bu zamana kadar? Yani Elektrik Piyasası Kanunu'nun temel amacı piyasada rekabeti sağlamak yani fiyat oluşumunu, rekabetçi bir fiyat oluşumunu sağlamak. Siz ne kadar imtiyaz sözleşmesi yaparsanız o kadar fiyatı bağlarsınız, neyin rekabetini yapacaksınız ondan sonra? Sonra bunlar kaç liradan alınacak? Yani, geçmiş uygulamalara bakınca, işte biliyorsunuz, bu ithal kömür şeyleri limanlara yakın yerlerde kuruluyordu, kömür alışı fiyatı -o fiyat doğru mu yanlış mı onu da kimsenin bildiği yok- üzerine şu kadar kâr marjı, bilmem ne, devlete o fiyattan elektrik veriyorsunuz. Elektrik fiyatları patır patır onun yarısına inmiş, hâlâ biz yüksek fiyattan elektrik alıyoruz. Şimdi bizde öyle ironik bir durum var ki yani bunlar sanki -efendim ne derler- fiyatları düşürecekmiş gibi sunuluyor. Yapmayın Allah aşkına, böyle bir şey yok. Tam, tersine, bu fiyatların katılaşmasını sağlayacak, piyasada rekabeti önleyecek bir durumdur. Arz güvenliği açısından; arz güvenliği açısından da baktığımızda zaten bir sürü şey, YEKDEM'ler var, şunlar var, bunlar var, onların hepsini biz zaten bir anlamda teşvik ediyoruz. Dolayısıyla, orada arz güvenliği açısından bir de tedarik mekanizması var değil mi? Tedarik mekanizması ne arkadaşlar? Bilmeyenler için söyleyelim: Hiç çalışmayan santrallere dahi biz sanki oradan elektrik alıyormuşuz gibi para ödüyüz. Niye? Eğer elektrikte bir sıkıntı olursa o santral hemen devreye girecek; sıkıntı yok, ondan sonra alınmıyor, çoğu zaman alınmıyor. Kaç megavattı buradaki beklettiğimiz şey? Onu şimdi hatırlamıyorum, biliyordum da. Yani bakın, bunu, bu kısmını eleştiriyor değilim ha. Yani arz güvenliği açısından böyle bir mekanizma var zaten, anlatabiliyor muyum? "Sen orada dur kardeşim, benim acil bir ihtiyacım olursa seni çalıştıracam." diyorsun ama almıyorsun, o orada duruyor ama tıkr tıkr biz oraya para ödüyüz. Bu da nihayetinde tüketiciye bir şekilde yansıtıyor. Şimdi, burada arz güvenliği marz güvenliği filan denilemez, hiç kimsenin aklına gelmedi de şimdi bizim aklımıza mı geldi yani yerli kömürle arz güvenliği! Çevre ne oldu? Uluslararası taahhütlerimiz oldu. "Yeşil dönüşüm, yeşil dönüşüm" bilmem ne diye altını boşalttığınız kavramları burada herkes ağzına doluyor! Şimdi, biz, kömür ve işte yerli... İthal de burada tabii... Şimdi soru olarak sorayım da maddesi gelince konuşalım: İSKEN zaten yirmi yıl önceden ithal kömüre dayalıydı biliyorsunuz, şu anda yabancı, yüzde 51'i Almanların olduğu bir şirket. Yani şimdi burada yeniden imtiyaz sözleşmesi, on yıl daha imtiyaz sözleşmesi hakkı vereceğiz ya! Niye yapalım bunu arkadaşlar? Ya böyle bir haksız rekabet nasıl önlenecek bilmiyorum? Yani tam olanın tersi bir şey getiriliyor önümüze, bir de şeytan sağdan yaklaşır misali bize de deniliyor ki: "Ya, bu fiyatları düşürecekmiş veya fiyatlar tırmanırsa biz fiyatı bağladığımız için fiyatların tırmanmasına engel olacağız." Böyle bir şey yok. Neyse, bu konuya gereğinden fazla girdim çünkü maddesinde gireceğiz.

Şimdi, personel düzenlemelerinin bir kısmı yapılıyor burada, bence daha bütüncül bir şekilde bakarak yapmak lazımdı bunu, bunun olmadığını görüyoruz. Şimdi, burada, bal tutan parmağını yalar misali, işte Cumhurbaşkanlığı bir kısım kendi meselelerini buradan hallediyor. Şimdi, danışman, müşavir, idari uzman filan var; yanlış anlamıyorsam bunların tekrar kamuya dönüşünü kolaylaştırıyoruz; inisiyatif de veriliyor, dönmek isteyenler döner filan. Ya, Türkiye'nin önceliği bu mu? Yani niye böyle bir şey yapılıyor, ben anlamadım! Yani zaten 666'yla bir yanlış yapılmıştı, hatırlayın; danışmanların, müşavirlerin... Müşavir kadrosu genel olarak yanlış bir şey yani yetişmiş insanları biz orada atıl bir şekilde bekletiyoruz. Ama bu Hükümet ne yapıyor? Kendi atadıklarını şimdi orada bekletiyor. Sağlık Bakanlığında idari personel olan binlerce, on binlerce insan var mesela. Şimdi, bizim önceliğimiz, bunlardan emekli olanların da tekrar biz kamuya kolaylıkla geri gelmesini sağlıyoruz.

ERSAN AKSU (Samsun) - Yok, yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Özel sektöre gitmeyi kolaylaştırıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Efendim, o sizin yorumunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yasa, o anlamda.

ERHAN USTA (Samsun) - Yasa o anlamda olur mu canım! Biz emekli olmuşların kamuya... Allah Allah, madde burada.

ERSAN AKSU (Samsun) - O var, o dediğiniz var...

ERHAN USTA (Samsun) - Var, hayır. Ağabey, o ayrı!

Şimdi gerekçesi şu: “Efendim, işte, yani böyle yaparsak kolay kolay gider gelir.” anlamında filan deniliyor ama burada bir de vakıf, dernek, bilmem ne meselesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, bitiriyorum.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - “Giden gitsin.” diyorsan o ayrı ama gitmiyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Maddesi gelince konuşalım ama hayır, çok net canım o yani.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - “Giden gitsin, dönmesin.” diyorsan o ayrı ama gitmiyorlar bu sefer de!

ERHAN USTA (Samsun) - Ya gitmiyor bu sefer ama gidenleri de geri alacağız! Şimdi ne olacak? Bunlara vakıflarda, derneklere, bilmem ne şeyi getireceğiz! Yani burada biraz komplo teorisi olsun, tamam, orada yeni bir şey oluşturulacak, bir kadrolaşma. Yani nasıl ki imamlar üzerinden bazı şeyler orada yapılıyorsa buradan da vakıflara, derneklere ya kayyum olarak ya da kendi dernek ve vakıflarımıza işte oradaki personeli atayacağız, muhtemelen de maaşını filan da devletten alacak, görevlendirme filan denilecek, ona da devam eden şeylerde geçecek. Net bir şekilde onu ben görüyorum orada.

Şimdi, 666 denilen bir şey vardı, biliyorsunuz, garip bir şeydi. Ben o zaman devlette çalışırken çok karşı çıkmıştım ama tabii o zaman... Efkan Ala ile Naci Ağbal’ı buradan iyi anmak istemiyorum, dolayısıyla bunun mimarları onlar olduğu için. Yani “eşit işe eşit ücret” diye bir şeyi o zaman getirdiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Başkanım, maddelerde biraz tasarruf ederim, başlamışken şunu bitireyim.

“Eşit işe eşit ücret” diye bir şey getirdiler o zaman tamam mı, hiç mukayese edilemeyecek kurumlarda benzer unvan var diye birbirleriyle mukayese ettiler. O kadar yanlış bir şeydi ki... Yani birkaç tane uzmanlığı olan kurum vardı, orada da mesela uzmanlığı filan da bitirdiler. Ondan sonra, bir de ne yaptılar? Bakın, bir kurumun içerisinde... Bakın, mukayese edilemeyecek 2 tane kurum, kurumun ismini rencide etmemek için vermiyorum. Bir tarafı iyi tarafı var, DPT’yi söyleyebilirim ama diğer tarafı söylemeyeceğim, başka bir kurumu düşünün yani. 2 tane hiçbir şekilde mukayese edilemeyecek kurumu birbiriyle emsal aldılar, tamam mı, fakat öyle bir şey yarattılar ki bir kurum içerisinde, meslek hayatı boyunca devam edecek bir farklılık yarattılar. Şimdi, yani Devlet Planlama Teşkilatı veya BTK’de, EPDK’de, BDDK’de, hatta TÜİK’te... Şimdi -TÜİK’ten burada arkadaş var- TÜİK’te aynı odada çalışan 2 istatistikçi den biri 666’dan önce yani 2011’in Aralığından önce işe girmiş, biri de sonra girmiş; sonra giren kıdemli de olabilir, bakın, başka bir kurumdan TÜİK’e gelmiş olabilir. TÜİK’e geldi, öbürü ondan 7-8 bin fazla maaş alıyor arkadaşlar.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yasama uzmanları da var, burada da var.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, burada da var, kamunun her tarafında var, 666’nın yanlışlığını söylüyorum. Şimdi, bu yapılmamalıydı. Bunda canla başla mücadele ettik filan, olmadı o zaman. O zaman bürokratken de dinlemediler, şimdi de siyasetçiyiz, gene dinlemiyorlar hoş da! Yani iyi kötü madem bunu yaptık, şimdi Cumhurbaşkanlığında bu yapılan ne diyeceksin? “Bilişim uzmanı” değil mi? Yanlış anladıysam arkadaşlar düzeltsin. Normal kamuda çalışanın 5 katı kadar olduğu zaman Cumhurbaşkanlığında maaş verebileceğiz, sözleşme yapabileceğiz, niye? Hani, herkes aynı, bütün bilişim uzmanları bütün kamuda aynı parayı almayacak mıydı? Yanlış mı anlıyorum? 10 kişi, 5 kişi fark etmez. Yarın 10 kişiye bin kişi dersin olur 2 tane sıfır “Bir şey fark etmez.” dersin kardeşim, mesele yol olması, sistemin açılması. Yani 666’dan vazgeçecekseniz bakın benim buna bir itirazım yok ama bunu net bir şekilde ortaya koyalım. Vaz mı geçeceğiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - ...sadece belli kurumlarda, böyle biraz daha işte Cumhurbaşkanlığı gibi veya yarın bastırınca başkası yapacak gibi başka kurumlarda da bir şey mi yapacağız?

“Devlet Denetleme Kurulu” bunu anlamak için epeyce uğraştım ama şunu gördüm ben net bir şekilde, buradaki... Biliyorsunuz DDK ihtilal sonrası -hani ihtilalci, böyle sivilci arkadaşlarımız var- kurulmuş bir kurumdur; iyidir, kötüdür ayrı bir şey Devlet Denetleme Kurulu. Ama temel denetim birimi değildir, her kurumun kendi denetimi vardır ve dış denetim olarak da Sayıştay vardır. Şimdi, sen bunların hepsini bitireceksin, Sayıştay’ı budayacaksın, iç denetimi budayacaksın, teftiş kurullarını budayacaksın, bundan sonra buradaki yetkileri artırarak DDK üzerinden bütün kamuyu denetlemeye çalışacaksın. Yok böyle bir dünya ya! Dünyanın neresinde böyle bir şey var? Benim tespitlerime göre, bu görevden alma yetkisi, evet, CBK’yle verilmiş ama kanunla ilk kez veriliyor. Yani ihtilalde dahi, Kenan Evren Paşa dahi kendisine böyle bir yetki almamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Başkanım.

Herhangi bir yerde görevden almayı DDK üzerinden yapmamış, rapor yazmış olabilir, bilmem ne. Bakın, DDK lüzumsuzdur demiyorum, DDK’daki arkadaşlar alınmasın. Yani çalışacak, elbette bir birçok kurumu ilgilendiren hususlar olabilir, büyük yolsuzluk meseleleri olabilir, bilmem ne ama böyle bu tür gövden alınma yetkilerinin verilmesi...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Görevden alma değil, görevden uzaklaştırma.

ERHAN USTA (Samsun) - Var, var. Görevden uzaklaştırma, alma, neyse işte.

DDK'de hiç olmamış, müfettişlerin var, onu diyorum zaten.

Ya, niye her şeye itiraz ediyorsunuz? Biz eski arkadaşız Mustafa ya! Ya, ben kendimi mi anlatamıyorum arkadaş, ben anlamıyorum ya!

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Çok iyi anlamışsın.

ERHAN USTA (Samsun) - Anladım, çalıştım tabii, çalıştım çünkü.

Hayır, şunu söylüyorum arkadaşlar, bakın, ne dedim ben. İç denetim var dedim değil mi? On yıl Koordinasyon Kurulu üyeliği yaptım bu sistemi yerleştirmek için ama birileri sürekli budadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Efendim, teftiş kurulları var, buraların hepsinin motivasyonu bozuldu, bunların hepsini bozduk, ettik 2010'da -Sayıştayın 6085 miydi yasanın adı- çıkardık fakat ondan sonra 3 defa budandı Sayıştay. Şimdi sen bu sefer tutuyorsun, "to the point" tamam mı "Şurada bir şey var, oranın bir kellesini koparmam lazım." deyip DDK'den oraya adam göndereceksin, görevden el çektiyeceksin bilmem ne. Böyle bir şey yok. Her bakanlık kendi bünyesinde yapsın bunu. Binlerce müfettişin, binlerce Sayıştay denetçisinin falan moral motivasyonunu bozacak bir şeydir bu. Yanlış bir şeydir ama tabii, artık sistem oraya gidiyor yani dediğim gibi, ihtilal döneminde dahi olmayan yetki alıyor bugün Cumhurbaşkanını. Bu çok yanlış değerli arkadaşlar.

Bu döner sermaye meselesi de özetle reform diye 2001'de biz döner sermayeleri kapattık, şimdi bir yandan da döner sermaye kuruyoruz, o da işin bir diğer ironik yanı.

Detaylarını daha sonra maddelerde görüşeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem, buyurun lütfen.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, yine, bütçe görüşmelerinin hemen ardından sıkıştırılmış bir takvimle üzerinde yeteri kadar çalışma yapılmamış Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Düzenleme Yapılmasına Dair Teklif ile karşı karşıyayız.

Her ne kadar bu düzenlemelerin bir kısmı Anayasa Mahkemesinin iptal kararı gereği Anayasa Mahkemesi kararlarına uyum için gerekli olsa da bu düzenlemelerin alelacele yapılmasını doğru bulmadığımızı bir kez daha ifade etmek isterim.

Değerli arkadaşlar, 2017'de referandum sonucunda dünyada eşi olmayan bir rejime geçtik, tek adam rejimi. Pratikte tek adam rejimini sağlayan en önemli araçlardan biri bir gecede çıkarılan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname. Pek çok ayrıntı içeren değişiklikler bu KHK'de yer aldı. Tek adam rejimine geçiş için o dönemde Hükümetin son gününde çıkardığı 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yeniden düzenlenebilsin diye birçok kanunun yüzlerce maddesi yürürlükten kaldırılmıştı. Biliyorsunuz, Anayasa'daki kanunlarla düzenlenmiş bir alanda CBK'yle düzenleme yapılmasına yönelik engeli, Anayasa'nın çizdiği sınırları aşmak için çıkarılan 703 sayılı KHK'yle Cumhurbaşkanına bütün alanlarda kimseye hesap vermeden düzenleme yapma yolu açılmış ve rejimin otoriterleşmesinin ilk adımı atılmış oldu.

Anayasa Mahkemesi bugüne kadar partimizin yaptığı başvuru üzerine hem 703 sayılı KHK'nin hem de bu KHK'yle açılan alanlara yönelik olarak CBK'yle yapılan düzenlemelerin birçoğunu iptal etti. Şimdi, Komisyona burada olduğu gibi, her yasa teklifinde bu iptal edilen maddelerle ilgili kanuna yeni maddeler eklemek üzerine teklifler getiriyorsunuz. Bunlar yeteri kadar tartışılmıyor. Bu teklifte yine Anayasa'ya aykırı düzenlemeler var. Bunlar yine muhtemel Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilecek. Bu nedenle bu çalışmanın sağlıksız bir çalışma olduğunu da söylemek istiyorum.

Teklifin geneline baktığımızda, teklifin 8'inci maddesiyle Devlet Denetleme Kurulunun CBK'yle düzenlendiği için Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen vakıf, kooperatif ve birliklerle, bunların iştiraklerine ilişkin yetkisine kanunla düzenleme getiriliyor. Teklifte getirilen yeni düzenleme tümüyle, özellikle de vakıflar, kooperatifler ve birliklerin her türlü ortaklık ve iştiraklerini de DDK denetimine alması açısından Anayasa'ya aykırıdır. Bu düzenlemeyle anayasal denetim birimi olarak tanımlanmış ve görevleri anayasal olarak idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetleme şeklinde saptanmış olan Devlet Denetleme Kuruluna kaynağını Anayasa'dan almayan yeni görev ve yetki alanı tanınmaktadır.

Yine, teklifin 10'uncu maddesi, DDK denetçilerinin görevden uzaklaştırmaya ilişkin yetkilerini düzenlemektedir. Maddeyle getirilen yeni düzenleme de Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir. DDK'nin ilgili kurul üyesi ile denetçisine, özel hukuk tüzel kişilikleri olan ve örgütlenme özgürlüğü ve hak arama hürriyeti kapsamında korunan haklara aykırı bir biçimde görevden uzaklaştırma yetkisi düzenlenmektedir. Doğrudan örgütlenme özgürlüğünü, hak arama hürriyetini zedeleyen bu düzenleme, aynı zamanda 87 sayılı ILO Sözleşmesi'ne de açıkça aykırıdır.

Diğer yandan, memurlar ve kamu görevlileri açısından bu düzenleme Anayasa 129'a açıkça aykırılık taşımaktadır. DDK denetçilerine doğrudan görevden uzaklaşma yetkisi verilmesi ita amirinin yetkisine müdahale niteliğindedir. Aynı şekilde hâkimler ve savcılar da bu alana dâhil olduğundan hâkim ve savcı güvenliğini de tehdit edecek düzenlemedir. Özel olarak değerlendirildiğinde de büyükşehir belediyeleri ve

belediyeler açısından da kötüye kullanılmaya müsait bir durum yaratmaktadır. Bu ve benzeri düzenlemeler yüzünden 2018'den 2024'e kadar tüm altı yıl, Türkiye, Anayasa'ya aykırı şekilde KHK'lerle yönetilen bir ülke hâline geldi.

Yine, değerli arkadaşlar, teklifin 2'nci maddesi, yabancı ülkelerin resmi kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumların muvafakatiyle görev alacak memurlara aylıksız izin verilmesinde izin verilebilecek kurumlar arasına Cumhurbaşkanınca belirlenecek uluslararası kuruluşlar da ekleniyor. Bu kuruluşlar hangileridir? Burada böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyuluyorsa bu kuruluşlar bellidir. Bu, niye Cumhurbaşkanının inisiyatifine bırakılıyor? Bu kuruluşların teklife yazılması gerekir. Bu kanun teklifinin birçok maddesinde olduğu gibi her yasal düzenlemede Cumhurbaşkanı Meclisin yasama yetkisine ortak olmuş durumda. Kanunlarla düzenlenmesi gereken pek çok konuda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. Zaten aşırı yetkilerle donatılmış bir tek adam rejimiyle yönetilirken bu yaklaşımı da doğru bulmadığımızı ifade etmek isterim.

Teklifin 9'uncu maddesinde, yine DDK denetçilerinin görev ve yetkileri düzenleniyor. Burada DDK denetçilerine denetim görevi kapsamındaki kurum ve kuruluşların teftiş, denetim ve bu maksatla kurulmuş birimlerinin görev ve yetki sorumlulukları tanınmıştır. DDK özü itibarıyla Cumhurbaşkanı adına inceleme, denetleme ve soruşturma yapmaktadır ve bu da diğer kanunlarla verilen özel yetkilerle çelişebilecektir. Bu nedenle bazı kamu kurum ve kuruluşları açısından istisna düzenlemeler yapılması zorunluluğu bulunmaktadır.

Yine teklifin 3'üncü maddesiyle, görevden alınan veya görev süreleri sona eren üst kademe kamu yöneticileri ile diğer bazı kamu görevlerinden, memurluklarından ayrılanlara yeniden memurluğa dönme hakkı verilmektedir. Bu maddenin gerekçesinden, özel sektöre geçmek isteyenlerin ancak memurluğa geri dönme hakkı verilirse buna cesaret edebilecekleri gibi bir anlam çıkarılmaktadır. Bu madde kapsamında kimlerin memurluğa geri dönmelerinin öngörüldüğü noktasında bir açıklama gerekmektedir. Bu düzenleme verilmiş sözlerle ilgili midir; burada da şeffaflık bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, teklifin 23'üncü maddesiyle, Anayasa Mahkemesinin kanunla düzenlenmesi gerektiği için iptal ettiği Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde geçen Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görev ve yetkileri kendi 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesi'ne ekleniyor. Ancak AYM'ye iptal başvurusunda sunduğumuz "Kamunun denetim yetkisini üçüncü kişilerle paylaşmaması" "Bütçe hakkına aykırı usul ve esasların idareye tanınmaması" gibi ibareler bu düzenlemede yine yer alıyor. Bakanlığın görev, yetkilerinin kendi KHK'sinde düzenlenecek olması önemlidir. Ancak Bakanlığın hazırlayacağı mevzuatın uygulaması, izleme ve vereceği destek, teşviklerin uygulaması, denetlenmesi yetkisini üçüncü kişilere de yaptırabileceğine, destek konusunda usul ve esasları kendisinin belirleyeceğine dair ibareler sorundur.

24'üncü madde, yine Anayasa Mahkemesinin iptali sonrası bir düzenleme getiriyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının mevcut döner sermaye işletmesi mevzuatı iptal edilen Cumhurbaşkanlığı kararnamesi sonrasında kanun yoluyla düzenleniyor. Buna göre 500 milyon liralık Bakanlık döner sermayesini Cumhurbaşkanı 5 katına kadar artıracak. Düzenlemeyle, uygulamadaki gibi döner sermaye gelirleri arasına bağış ve yardımlar da alınıyor. "Bağış ve yardımlar tahsis edilen sermaye miktarıyla sınırlı olmaksızın sermayeye eklenecek." deniyor. Bakanlığa afetler nedeniyle zarar gören sanayi alanlarının inşası için de döner sermayeden de gelir aktarılabilir. Döner sermaye işletmesi ödeneği yetmeyen ya da geç gelen Bakanlığın sıcak para kaynağı olarak çalıştırılmaktadır, bu madde de üzerinde çalışılması gereken bir maddedir. Sayıştay raporuna da bakıldığında Bakanlığın temel giderlerini bile döner sermaye işletmesine ödettiği görülüyor. Bu nedenle döner sermayeden genel bütçeye aktarılacak gelirlerin düşürüldüğü Sayıştay tarafından tespit edilmiştir. Bu düzenleme yapılırken bunlar göz önüne alınmalı, üzerinde çalışılmalı diyoruz.

Son olarak, yine birçok farklı konuda düzenlemenin yapıldığı bir teklifle karşı karşıyayız. Bu konular üzerinde daha fazla çalışılması sağlıklı yasa yapma açısından önemlidir diyorum.

Değerli arkadaşlar, madem memurlarla ilgili düzenleme yapıyoruz. Özellikle Meclis çatısı altında danışmanlık yapan sözleşmeli personelin özlük haklarının düzenlenmesi, iş sonu tazminatlarının yerine getirilmesi bir zorunluluktur. Yine kurumlardan ücretsiz izinle gelen, yıllarca TBMM'de hizmet veren ve kurumuyla hiç bağı kalmayan çalışan personelin Meclisten aldıkları maaşlar emekliliklerine yansıtılmalıdır diyoruz.

Yine, Sosyal Güvenlik denetmenlerinin özlük haklarının 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 24'üncü maddesi doğrultusunda müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolörle eşit hâle getirilerek yapılacak özlük hakları düzenlemelerine dâhil edilmesi gerektiğini ileri sürüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi de Sayın Aksu...

Buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli bürokratlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ersan Bey, teşekkür ediyorum teklifiniz ve sunumunuz için.

Kanun teklifini temelde 2 bölümde mütalaa edebiliriz. Bir tanesi -burada, çokça gündeme geldiği gibi- Anayasa Mahkemesinin yargı denetimi sonucunda iptal ettiği kararnamelerin kanuna dercedilmesine ilişkin düzenlemeler. İkincisi de ilk defa getirilen, yapılan birtakım düzenlemeler. Öncelikle şunu ifade etmek isteriz: Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz münferit düzenlemeler yerine Türkiye'de kapsamlı bir personel rejimi reformunun hayata geçirilmesinden yanayız çünkü yapılan her düzenleme beraberinde birtakım mağduriyetleri veya beklentileri getirebiliyor. O sebeple, bu meselenin masaya yatırılıp enine boyuna, kapsamlı bir şekilde, bütün kurumlarla beraber yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Tabii, eskiden bu yetkiler işte Maliye Bakanlığındaydı, daha sonra Çalışma Bakanlığına verildi ama nihai olarak Cumhurbaşkanlığında, İdari İşler Başkanlığında, Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılan görevler. Dolayısıyla bunların bir an evvel artık bu meseleye odaklanması gerektiğini düşünüyoruz.

Tabii, 666, Sayın Usta o çalışmalara da katıldığı için meseleyi çok iyi biliyor. Söylediği şeylerde haklılık payı olanlar var ama toptan da “Doğru değil.” demek de doğru değil bize göre. Evet, kariyerle ilgili çok ciddi sıkıntılar meydana getirdi, biz de o düşüncedeyiz ama şu da var: Hep söylüyoruz, ünvana bağlı, statüye bağlı veya çalıştığı kuruma bağlı olarak aynı işi yaptığı hâlde farklı ücret ödenmesi de hakkaniyete uygun bir şey değil. Yani şoför; bir şoförden beklediğiniz nedir? İyi şekilde şoförlüğünü yapmak, işte, talimatlara uymak, vesaire ama bu A kurumunda 10 lira, B kurumunda 15 lira, C kurumunda 20 lira alıyorsa aynı işi yaptığı hâlde, bu da doğru değil, hakkaniyete uygun değil ama orada başka...

ERHAN USTA (Samsun) - Aynı kurumda biri 10, biri 20 lira...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Şimdi, şöyle, kariyer meselesi önemli. Türkiye’de mutlaka bu kapsamda, bu bağlamda kariyer sisteminin yeniden ele alınması lazım. Her kurumda bu sistem olmalı mı, olmamalı mı? Bütün bunların yeniden müzakere edilmesi lazım. Her yapılan görev önemlidir, kutsaldır, bu ne olursa olsun yani sokağı süpüren vatandaşımızın yaptığı iş de çok kutsaldır, değerlidir; bomba uzmanıdır, bombayı imha ediyordur, onun yaptığı iş çok daha önemlidir yani alınan ücret tek başına belli kriterlere, eğitim düzeyine, vesaireye bağlanamaz, birçok faktör bunda etkilidir ama onları... Geçmişte de bizim sistemimizde bunlar var; yapılan işe göre farklı ücret uygulamaları getirilebilir ve böylesi bir farklılaştırma yapılabilir ama neticede, hakkaniyete uygun bir hukuki statüsü ile bir mali statünün kamu çalışanları açısından mutlaka tesis edilmesi lazım. Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak buna ilişkin hazırlıklarımız da var, çalışmalarımız da var, verdiğimiz kanun teklifleri de var ama bunun sizlerin öncülüğünde gündeme gelmesinde yarar var diye düşünüyoruz.

Şimdi, ikinci olarak; bu Devlet Denetleme Kurulu konuşuldu. Aslında Anayasa’da tarif edilen... Anayasa’nın 108’inci maddesinde bu vakıf ve derneklere ilişkin denetim yetkisi olmadığından bahsedildi ama bu, zaten 108’inci maddede gayet sarıh bir şekilde belirtilmiş. Yani buradaki mesele, iptal konusu... Anayasa’nın 108’inci maddesinin son fıkrasında “Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.” deniyor. Yani yapılan düzenleme kapsamına görev tanımları girmedikleri için veya öyle bir gerekçeyle Anayasa Mahkemesi iptal etmiş. Bir de Anayasa’nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümünde dernekler ve vakıflar sayıldığı için onlarla bağlantı kurarak bunu iptal etmiş. Dolayısıyla, yapılan düzenlemenin kanunla yapılmasının, Anayasa’ya tekrar aykırı olduğu iddialarının gerçeği yansıtmadığını düşünüyoruz.

Bir başka mesele de -yine, Erhan Bey gündeme getirdi- bu görevden uzaklaştırma yetkisinin verilmesi meselesi. Aslında Devlet Memurları Kanunu’nun 137’nci ve 138’inci maddelerinde bu zaten tanımlanmış. Orada yetkili makamlar, merciler de tarif edilmiş. Geçmişte bunu Başbakanlık Teftiş Kurulu yapıyordu yani 3056 sayılı Kanun vardı, Başbakanlık Kanunu, orada bu yetki verilmişti yani kategorik olarak bu yetki bakanlıklara, genel müdürlüklere 137’de verilmiş olsa da kategorik olarak başbakanlığa verilemez, Cumhurbaşkanlığına verilemez anlamına gelmez. Bir de biliyorsunuz, evleviyet kuralı var yani daha alt bir birime verdiğin yetkiyi bir üst birime de verebilirsin. Dolayısıyla, burada yapılan kanunla bu yetki verildiği için 3056 benzeri bir yapı ihdas ediliyor benim gördüğüm kadarıyla. Dolayısıyla, bunun da Anayasa’ya bir aykırılığı yok, kanunla yapılıyorsa olabilir diye düşünüyoruz.

Evet, kanun teklifinde neler yapılıyor? Kamuda biz kanunla sözleşmeli personeli kadroya geçirdik. Bunlara -normal- 64’üncü maddede var olan bir hüküm var yani sekiz yıl disiplin cezası almadan çalışanlara ilave bir kademe veriliyor ama bu, sözleşmeliden kadroya geçirdiklerimizin de bu hükümden yararlanması için oraya bir hüküm koyuyoruz. Burada tabii, aklıma gelen şu var: mesela, kendi isteğiyle sözleşmeli çalışırken, kendisi bir başka sınava girerek memuriyete intisap etmişse, onlar bu haktan yararlanamayacak gibi bir anlam çıkıyor. Yani belki bu yönüyle de buna bakılabilir, ilerleyen zamanda böylesi bir düzenleme olabilir.

657’nin 77’nci maddesi yurt dışı kuruluşlarda, uluslararası kuruluşlarda çalışanlara yirmi yıla kadar aylıksız izin verilmesini düzenliyor. Burada “Yeni gelişmelere bağlı olarak.” diyor gerekçede, Cumhurbaşkanının belirleyeceği bazı kurumlar da buralara ilave ediliyor. Burada da kuruluş tanımı var, bu kuruluş tanımı içerisine neler girer diye baktığımızda işte, bizim idare hukukumuzda ya da işte, Anayasa’da tanımlanmış olan belli kuruluş tanımları var. Onlar; bakanlık bağlı kuruluşları, ilgili kuruluşları, ilişkili kuruluşları, kamu iktisadi kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde olmayan meslek kuruluşları; bunlar tanımlanıyor ama bunların dışında bir de Sayıştayın, Sayıştay Kanunu’nun 4’üncü maddesinin sanırım (1) bendi mi, hangisi olduğunu şu anda hatırlayamıyorum ama orada Sayıştay denetiminin kapsamına giren kurumlar, kuruluşlar sayılıyor, orada da bu ifade var. Dolayısıyla, Sayın Cumhurbaşkanımızın belirleyeceği kuruluşların en geniş anlamda bu Sayıştay Kanunu’ndaki kuruluşlar kapsamında olması beklenir diye değerlendiriyorum.

Evet, müşavir, araştırmacı meselesi var. Bunlar da kamuda belli görevlerden alındıktan sonra atılan kadrolar. 65 yaşına kadar bu kadrolarda genellikle -işte, doğru değil bu, çok yanlış, ben de yıllarca müşavirlik yapmış birisi olarak bunu söyleyebilirim- atıl kalınıyor, bunlara iş de verilmiyor. Dolayısıyla, şimdi yapılmaya çalışılan, bunlar eğer, özel sektörde fayda sağlayacak bir iş yapacaklarsa ayrılınsınlar, istifa etsinler; istedikleri zaman da geri dönsünler. Yani “Ben bir daha ayrılırsam geri dönemem.” diye o kadroyu 65 yaşına kadar işgal etmesinler, yeter ki giden gitsin; özel sektöre giden de mutlaka orada bir yer tutar ve bir daha geri dönmeyi düşünmez diye düşünülmüş, denemekte fayda var.

77’nci maddeye bağlı olarak...

ERHAN USTA (Samsun) - İsmail Bey, mevcut işlerine geri dönmesine imkân tanıyor mu bu madde, tanıyor herhâlde değil mi?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - 92...

ERHAN USTA (Samsun) - Yok, hayır, şu ana kadar bitmiş olanların, mevcut işi bitmiş olanların...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Yok, hayır, hayır; bunu ilk defa yapıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Ha, bundan sonra...

ERSAN AKSU (Samsun) - Bundan sonrası, bundan sonra.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Geçici madde yok ki.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Bu, şöyle..

ERSAN AKSU (Samsun) - Bundan öncekilere bu kapsamdayken...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, bundan önceki... Şu anda emekli oldum, ben müşavirdim emekli oldum, diyelim...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Yok, hayır, görevdeyken o. Şu anda görevdeyken, bu kadroları işgal ediyorken ayrılanlara sadece bu hak tanınıyor. 92'nci madde, biliyorsunuz, aslında devlet memurlarından ayrılanların tekrar geriye dönmesine 2 defadan fazla olmamak kaydıyla imkân veren bir madde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ama orada bir şey var, bir şart var, o da kadro şartı. Kurumlara, onlara, belli bir inisiyatif vermişler, şimdi, onu kaldırıyor yani işin özü bu. Aslında kural olarak zaten geri dönme imkânı var. Memuriyeti bir şekilde ihraz etmişse kişi ayrılrsa da dönebilir. Ne zaman? İşte, bir yıl geçtikten sonra, işte, istifası kabul edilmişse altı ay sonra, istifası kabul edilmemiş ve müstafi sayılmamışsa bir yıl sonra dönebiliyor ama kadro şartıyla dönebiliyor, sadece o şart kalkmış oluyor şimdi.

Bir başka mesele, bu deminki söylediğimiz yurt dışı kuruluşlarda 77'nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak 108'de bunların eşlerine de aylıksız izne ayrılma imkânı getiriliyor. Aslında 108'de bu kuruluşların neler olduğuna dair de bir şey var, ipucu var, burada sayılıyor 108'de. 77'de sayılmamış ama Cumhurbaşkanının belirleyeceği kuruluş, ilave olarak, 108'de sayılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Dolayısıyla Sayın Başkanın sabrını daha fazla zorlamayayım, maddeler geldiğinde bunları zaten müzakere edeceğiz.

Ben teklifin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ocaklı, buyurun lütfen.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanı, Değerli Komisyon üyelerini, teklif sahiplerini saygıyla selamlıyorum.

Tam 21 birleşim bir aradaydık, onu bir teslim etmem lazım. Gerçekten de iki yüz otuz beş saat çalışmış Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimiz ve bakanlıklarımız ile temsilcileri, bu çalışma için benim bir teşekkür borcum vardı. Zaman zaman yükseldik, kızdık zaman zaman öfkelenidik vesaire ama sonuçta bir çalışma dönemini tamamlamış olduk. Bu çalışma sürecini iyi yönettiğini düşündüğümüz Komisyon Başkanımıza ve ekibine de ayrıca teşekkür ediyorum. Bunu söylemeden olmaz tabii ama süreci değerlendirmek gerekiyorsa -siyasi değerlendirme- elbette ki bütün bakanlıklarımız da dâhil olmak üzere, ne yazık ki sözü edilen Orta Vadeli Plan'a uyulamamış yani hedefler ile ilişkiler tamamen kopmuş, tutmamış ve aslında muhalefet milletvekillerinin bu Plan ve Bütçe Komisyonuna geçen yıl da olduğu gibi verdiği belki de yüzlerce teklifin veya önerenin hiç görüşülmeden, hiç kabul edilmeden -görüşülmeden yanlıştır, hiç kabul edilmeden- geri verilmesi de ne yazık ki en acı veren, trajikomik olan yanlardan bir tanesidir.

Gelelim teklifle ilgili değerlendirmeye, baktığım zaman, aslında sırayla kısaca maddeler üzerinden geçeyim: Teklifin 1'inci maddesindeki, sekiz yıl süresini tamamlayan, disiplin cezası almayan memurlara kademe verilmesine itirazım yoktur, benim birey olarak düşüncem budur.

2'nci madde de yine uluslararası kuruluşlarda görev almak isteyenlerin Cumhurbaşkanınca atanarak belirlenmiş olması; işte bu, biraz ucu açık bir durum yani aslında kimliklerin ya da atanmışlıkların kanunla tarif edilmiş hâliyle olması ve kişilerin insafına ya da müjdeli haberlerine bırakılmaması gerekir diye öngörüm var.

3'üncü maddede yöneticilik görevi değerlendirilmiş ve bürokrat müşaviri ve danışman gibi kadroların özel sektörlere geçişlerini kolaylaştırmak... Bu kolaylaştırma kısmına itirazım yok, onlar onun tercihidir veya oradakilerin tercihi olur ama geri dönme hakkını vermeye kalktığımızda burada da yine tartışmalar olacaktır. Oysa Türkiye'de, kişilerin karar vermesi yerine, Türkiye'nin önceliği ve ihtiyacı olan şey yargı kararlarına uymaktır. Daha Türkiye'de mahkeme kararları sabit olduğu hâlde görevine iade edilemeyen personeller var, öğretmenlerimiz var, bürokratlarımız var. Dolayısıyla, önce yargı kararları olmalıdır, yargı kararlarına uyulmadan yapılmış atamaların kıymeti yoktur.

Yine, 4'üncü madde de yurt dışında görevlendirilen memurların eşlerine üç yıl izin verilmesiyle ilgili, bir itirazımız yok oraya da, normaldir.

5'inci maddede de müfettiş yardımcılarının altı ay süresi, ona da bir itirazımız yok.

6'ncı madde de, yine, uzman yeterlilik sınavlarının süre sınırına ilişkin, bir itirazım yok.

8'inci madde biraz sorunlu ve ondan sonrası sorunlu; zaten burada tartışmalar da hep oradan çıkıyor. Yani, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanlarının teklif ettiğiniz yasayla değiştirilmesi Anayasa'nın 108'inci maddesine aykırı; yine, 8'inci maddesine aykırı olduğu açık. Bu yüzden 8, 9 ve 10'uncu maddeler en sorunlu maddeler; görevden alma veya uzaklaştırmayı düzenlemeyle ilgili konular hepimizi rahatsız eden şeyler. Örneğin, "Adalet müfettişleri lüzum gördükleri kimseleri yeminle dinler, istediğinden istediği bilgiyi alabilir yani soruşturmanın zorunlu kıldığı hâllerde arama yaparlar." vesaire gibi... Yani aslında yargının yetkisinde olan birçok yetkiyi kendi üzerine almış olacak ve bu nedenle de özel yetki tanınmış durumda oldukları için bir vesayet yetkisi ortaya çıkabilecek, bu vesayet yetkisi nedeniyle de bu madde ne yazık ki sorunlu.

Yine, Devlet Denetleme Kurulu denetçilerine ikili bir yetki verilmektedir. Burada birinci yetki türü, ilgili kişilerin görevlerinden uzaklaştırılmasını yetkili makamlara önerme yetkisidir; bu da doğru değildir. Buna vakıflar, dernekler ve sendikaların da dâhil olması başka

sakıncalar doğurur. Bunda ise, “İlgili kurul üyesi veya denetçi doğrudan görevden uzaklaştırma tedbiri uygulayabilecektir.” cümlesi yine, haksızlıkların olabileceği en açık yerdir. Devlet Denetleme Kurulu denetçilerine doğrudan görevden uzaklaştırma yetkisi verilmesi, ita amirinin yetkisine de müdahale etme anlamını da taşımaktadır. Özel olarak değerlendirildiğinde ise bugün kayyum atamalarıyla müdahale edilen belediyelerde olduğu gibi, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler açısından da kötüye kullanılmaya açık, çok önemli bir durum yaratmaktadır. Bu yetki devletteki denetim sistemini bozacaktır. Bu nedenle, denetçilerin doğrudan görevden almaya ilişkin yetkisinin kaldırılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, size döner sermayeyle ilgili görüşlerimi de söyleyeyim: Bu arada, orada, döner sermayede benim, güzel bir bürokrat, yabancı olmayan bir hemşehrim var, ona güveniyorum, onu da söyleyeyim, kayıtlara geçsin diye ama oradaki, işte, sermaye artışındaki bağışlar ve harçlar, bunlar, bir sürü düzenlemeyle kaynak bulunabiliyor hâlde. Benim ilgimi çeken konu şu değerli arkadaşlar: Bütün bakanlıklarda var, en son Dışişleri Bakanlığına da vakıf kurulmak suretiyle gelirlerinin artırılması sağlanıyor; 2-3 tanesi hariç, bütün bakanlıklarda da var, bildiğim kadarıyla. Biz de şimdi, diyoruz ki, bak: Bütün bakanlıkların gelir elde edebilmek için kullandıkları bu yol ve yöntemi niçin iktidar milletvekili asgari ücretliye, emekliye, çiftçiye, engelliye, yaşlıya kullanmıyor, bizim derdimiz burada. Kaynak yaratmak tamam ama yaratacağiz kaynakların paylaşımından rahatsızız. Sizin bakanlığınızın yarattığı kaynakların bu saydığım toplum kesimlerine gitmesi lazım. Yani asgari ücret doğrudan 7 milyonu, dolaylı olarak da bütün Türkiye’yi ilgilendiren bir konu ve şimdi, yakın tarihte görülecek. Bu yarattığınız kaynaklardan, buyurun, asgari ücret için bir pay ayıralım, bunu konuşalım. Yoksa burada topluma katkı sağlamayan üretilmiş kaynak, üstelik de kullanımının da belli insanlara verildiği ve denetlenmediği bir kaynak Türkiye’ye yarar sağlamaz. Onun için diyoruz ki: Bu kaynakları eğer elde edeceksek bunları kamu yararına kullanmamız gerekiyor.

Şimdi “Asgari ücreti enflasyona ezdirmeyiz.” diyen iktidara bir örnek vermek istiyorum, aslında basında da yer aldı ama önemli bir örnek bu. Asgari ücretin bazı ülkelerde euro bazındaki artışlarını özellikle size bir örnek ile anlatmak istiyorum: Bu çalışma, 2016 ile 2024 yılları arasında yapılmış, yaklaşık olarak 100 ülkenin var olduğu bir çalışma ve bu ülkeler arasında asgari ücretler ortalama yüzde 60-70’ten başlayıp -euro olarak- yüzde 470’lere kadar çıkarılan ülkelere ait. Yani 2016 yılından 2024’e geldiğinde asgari ücretini en az yüzde 60, yüzde 70, iyi olanlar yüzde 470’e kadar çıkarmışlar. Türkiye ne olmuş biliyor musunuz? En yakın rakibi yüzde 20 artışta, Türkiye ise 2016’da 513.7 eurodan 2024’te 548 euroya çıkmış yani artış sadece yüzde 6,8 olmuş. Tekrar ediyorum, euro bazındaki asgari ücretin enflasyonla artışında Türkiye’nin vatandaşına yaptığı zam -her yerde 60-70 oranında iken- 6,8 olmuş. Yani şimdi, enflasyonun TÜİK’e göre yüzde 48 ama gerçeğin de yüzde 100 olduğunu düşündüğümüzde, bugün bu Bütçe Komisyonunda konuşulması gereken şey, işte, asgari ücrete, emeklilere, engellilere kaynak yaratabilecek şeyler olmalıydı. Hem vermiyorsunuz hem bakanlıklarda yarattığınız kaynakların kullanımını da şeffaf ve doğru biçimde... Aynı zamanda da Anayasa’ya aykırı olduğunu bilerek düzenleme getirmenizi uygun bulmuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bu yüzden yani teklifinizi çok samimi bulmadığımı ifade ederek... Tabii, biliyorum, elbette ki günün sonunda sayısal üstünlük nedeniyle de şimdi o sıralarda oturmayan ama oylama geldiğinde burada olacak olan AKP ve MHP milletvekilleriyle bu kanun teklifi geçecek.

Teklifin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifi “Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” olarak isimlendirildi. Bu kanun teklifinin, özellikle kamuda görev yapan devlet memurlarıyla ilgili birtakım düzenlemeler ve özellikle de Anayasa Mahkemesi tarafından verilen iptal kararları sonrasında süreyi yetiştirebilmek, koruyabilmek adına genelde de hep son güne yakın tarihlerde getirilen bir düzenleme olduğunu ifade etmek istiyorum. Bu düzenleme içerisinde Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının, özellikle de sayısal anlamda çok fazla düzenlemenin iptal kararına dayalı olduğunu düşünürsek kanun yapma tekniğinizde bir sorun olduğunu öncelikle ifade etmek istiyorum. Özellikle de kanun hükmünde kararnamelerle yani Cumhurbaşkanı kararnamesiyle birçok düzenleme yapmanın daha kolay olduğunu ve hatta Meclisin baypas edildiğini düşünseniz de işte, yapılan işlerin yanlış olduğu bir bir ortaya çıkıyor; bu da sadece bunlardan birkaçına örnek. Bununla beraber, tabii, arada geçen sürede amacınıza uygun yapmak istediğiniz birçok düzenlemeyi de iptal edilmiş kanunlarla da yerine getirdiğiniz ve bu düzenlemeyle amaçladığınız işleri gerçekleştirdiğinizi de ifade etmek istiyorum.

Bununla beraber, bu düzenleme içerisinde Anayasa’ya aykırılık teşkil eden bazı düzenlemelerin de yine olduğunu, bu, Anayasa’ya aykırılık teşkil ettiğini düşündüğümüz hususlara eğer dikkat etmezseniz bir süre sonra yine gelip burada bu konularla ilgili “Anayasa Mahkemesi iptal etti, iptal kararına istinaden bu düzenlemeleri yapıyoruz.” dediğiniz günleri göreceğiz. Geçmişte hep benzer düzenlemeleri gördük. “Anayasa’ya aykırı, doğru değil.” dediğimiz birçok düzenlemeyi buradan geçirmeye çalıştınız, sonuçta iptaller yaşandı, bunlara çok sayıda örnek gördük.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, devlet memurlarıyla ilgili bir düzenleme yapıyoruz yani kamuda çalışanlarla ilgili ve çalışma hayatıyla ilgili bazı düzenlemeler yapıyoruz. Ben size, sizin getirdiğiniz teklifin dışında şu an ülkenin geleceğiyle ilgili, çalışma hayatıyla ilgili ve ülkemizde milyonları ilgilendiren bir konu hakkında, burada Bakan Yardımcıları da var... Geçtiğimiz bütçe döneminde ilgili bakana, başta Çalışma Bakanı olmak üzere, Maliye Bakanına da söylemiştim. Değerli arkadaşlar, bakın, şu an ciddi bir riskle karşı karşıyayız. Bunu siz

bilerek yapıyorsanız buna bir şey diyemeyeceğim ama eğer bilerek yapıyorsanız yanlış yapıyorsunuz, bilmeden yapıyorsanız da şu an çalışma hayatı gerçekten bir risk altında. Değerli arkadaşlar, şu an belki de bu salon içerisinde bulunan çok sayıda bürokrat arkadaşımız dâhil olmak üzere, milyonlara yaklaşan, kamuda, belediyelerde, özel sektörde çalışan birçok vatandaşımız, çalışmamız 2025 yılına girmeden 2024 yılı içerisinde emekli olabilmek derdinde. Hepsini birer emekli dilekçesi yazmış, kurumlarına verdiler ya da vermek üzere. Bir an evvel bu konuda bir şeyler yapmak zorundayız. İktidarsanız bu konuda bir çözüm üretin. Tekrar söylüyorum: “Yok, biz bunu bilerek yapıyoruz, isteyerek yapıyoruz, kadrolar boşalsın, boşalan kadroların yerine kendi istediğimiz yeni insanları koyarız.” diyorsanız; hani, ona bir şey demeyeceğim ama yanlış bir anlayış. Tekrar söylüyorum, bilmeden gelişen bir konuya buna çözüm bulalım. Yoksa yetkin, liyakatli, görevini gerçekten başarıyla yürüten çok sayıda çalışan şu an emekli olma derdinde değerli arkadaşlar. Neden? İşte, örneğin, 2025 yılına geçerse emekli maaşının en az yüzde 35’lere kadar düşeceği söylenmekte.

Değerli arkadaşlar, bunun sebebi de emeklilik maaş hesaplamasında ilk sigortalı olunan tarihe göre 2000 yılı öncesi, 2000-2008 arası ve 2008 sonrası olmak üzere 3 farklı tarih üzerinden değerlendirme yapılması. Çalışanın ödediği prim gün sayısı, aylık ortalama kazanç, enflasyon, büyüme hızı, aylık bağlama oranı, gösterge rakamına göre maaşlar hesaplanıyor ve değişiyor. 2000 yılı öncesi, sigortalı, sigorta girişi olanların gösterge rakamı için çalışanın yıllık ortalama kazancı hesaplanıyor, aylık bağlama oranının yüzde 60’ı, katsayı için de 12000 gösterge alınıyor. 2000-2008 arası ilk sigorta girişi olanlarda gösterge rakamı yerine güncelleme katsayısı kullanılıyor ve emekli olunacak tarihten bir önceki yılın büyüme hızı, gelişme hızı ve enflasyonu, TÜFE hesaba katılıyor, çalışanın 2000-2008 yıllarında sahip olduğu kazançları güncellenerek ortalaması alınıyor. Kazançların güncellenmesinde de yıllık TÜFE ve gelişme hızının yüzde 100’ü alınıyor. 2008’den sonra sigortalı olanlarda aylık kazancın ortalamasına, güncelleme katsayısına, TÜFE oranına bakılıp hesaplama yapılıyor. Güncelleme katsayısında emekli olunacak tarihten bir önceki yılın TÜFE oranının yüzde 100’ü, gelişme hızının yüzde 30’u alınıyor. Sonuç olarak, 2024 yılı içinde emekli olmak ile 2025 yılına ertelemek arasında emekli maaşı alacak olanlar açısından gerçekten bir farkın olduğu ifade edilmekte, bu da çalışma hayatındaki çok sayıda çalışmamızı gerçekten endişe içerisine sokmuştur. Bir taraftan çalışma hayatı içerisinde kalmak isteyip bir taraftan da emekli olduktan sonra maaşında ciddi bir düşüşün yaşanma riskini gören çalışanlar emekli olabilmek için şu an müracaat etme aşamındalar.

Tekrar söylüyorum: Bu konuda, biz, burada, Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarıyla bir taraftan devlet memurlarına bazı düzenlemeler, haklar verirken esas, ülkenin geleceğiyle ilgili yetişkin, yetkin, binlerce, yüz binlerce değerli çalışanı kaybetme durumuyla karşı karşıyayız değerli arkadaşlar. Bir taraftan yakın tarihte EYT’yle bu ülkede çok sayıda emekli edilen insanlar varken bir taraftan da bu düzenlemeyle emekliliğe itilen, sevk edilen çalışanlar var. Bir an evvel bu konuda net bir açıklama yapılmalı ve eğer düzenleme yapılmayacaksa “Düzenleme yapılmayacağız.” denmeli, yapılacaksa da bir an evvel açıklama yapılmalı, emekli olmak için karar aşamasında olan çalışanlarımızın tereddütleri giderilmeli ve çalışma hayatında kalmaları sağlanmalı diyorum. Bu konuyu üzerine tekrar basa basa, başta iktidarın bütün temsilcilerine ve de ilgili bakanlık temsilcilerine iletiyorum, bu konu üzerinde duyarlı olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Uzun zamandır bir arada değildik, tekrardan sizinle beraber olmak... Üç gün oldu değil mi? Burada Bakan Yardımcısı arkadaşlarımız var, arkadaşlarımızla beraber olmak hakikaten de bizler için mutluluk kaynağı oldu.

Şimdi, bugün tartıştığımız, görüştüğümüz kanun teklifinde 26 madde var ve bu maddelerin yarısı yani 13 tane madde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun hükmünde kararname ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümlerini içermekte. Hemen hemen hepsine baktığımız zaman da iptal gerekçesi ne diye bakıldığı zaman da Anayasa’nızın 104/17’nci maddesi karşımıza çıkıyor ve bunun da genellikle ikinci, üçüncü cümlelerine atıf yapılıyor. Ne bunlar? “Temel haklar, kişi hakları ve ödevleri, siyasi haklar ve ödevleriyle ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.” deniliyor. Şimdi, burada bu büyük bir rakam yani bakıldığı zaman, 26 maddeden oluşan bir kanun teklifinin 13 tane maddesi hemen hemen aynı gerekçeyle Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş. Sayın Temurci’nin sorduğu bir soru vardı, doğru bir soru, haklı bir soru. Yani benim bildiğim kadarıyla Cumhurbaşkanlığında yüzlerce başkanışman var, tam olarak sayı bilmiyoruz ama ciddi bir şekilde başkanışman var, 9 tane kurul, ofisler var, başkanlıklar var. Yani böylesine devasa bir yapıda çıkan bu Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini yani bu bahsedilen, sözü geçen iptal kararlarını anlamak için illa anayasa profesörü olmaya, uzman olmaya da gerek yok yani, o eğitimi almamışsan bile... Ben dün akşam baktım, hakikaten de esasında bu Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin yapılmaması gerektiğini ben gördüm. Şimdi, ne yapılması lazım? Kanunla yapılması gerekiyor, o yüzden karşımıza geldi. Biraz sonra, maddelere geçmeden önce de biz bu kanunla alakalı, söz konusu teklifle alakalı Anayasa’ya uygunluk konusunda bir tartışma açacağız. Yani siz diyorsunuz ki: “Evet, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yapılmış, Anayasa Mahkemesi ‘Bunun kanunla yapılması gerekli.’ diye şimdi sizin karşınıza getirdik.” Fakat bunun böyle olması yani bu söz konusu maddelerin de Anayasa’ya uygun olduğu manasına gelmiyor. Bizim gördüğümüze göre, özellikle burada 8’inci madde, 10’uncu madde ve 23’üncü maddede de çok açık bir şekilde Anayasa’ya aykırılıklar içermekte ve biz birazdan bu Anayasa’ya aykırılık tartışmasını açacağız ve büyük ihtimalle ne kadar haklı gerekçelerimiz olursa olsun bunlar dinlenmeyecek, vereceğimiz önerge kabul edilmeyecek ve olacak şeyi söyleyeyim size: Büyük ihtimalle, iki yıl sonra, üç yıl sonra tekrardan bizim, bu 8’inci, 10’uncu ve 23’üncü madde karşımıza gelecek diye tahmin ediyorum. Bu da esasında biraz evvel tartışıldı yani Anayasa Mahkemesinden geri dönmesi, sistemin sağlıklı olduğu şeklinde yorumlar geldi. Bu, sistemin esasında sağlıklı olduğunun göstergesi çünkü pinpon topu gibi Cumhurbaşkanlığı kararnamesi işte gidiyor, geliyor, kanun olarak göndereceğiz, tekrardan büyük ihtimalle gelecek. Bu, hakikaten de artık bir pinpon topuna döndü, sistemin esasında sağlıklı olduğunu bize göstermekte. Bugün de var zannedersen bu 703 sayılı bir Kanun Hükmünde Kararname var, uyum yasalarını içeriyordu bu, 2018 yılında çıkmış. Bugün de onunla ilgili bir düzenleme yapılacak ve bununla devletin yapısı değişti ve bunun da birçok maddesi aynı bugün tartıştığımız maddeler gibi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal

edildi. Neler vardı? Mesela rektör seçimlerindeki usuller bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle değişmişti, bu, iptal edildi, aradan altı yıl geçti. Bu altı yıl içerisinde yüzlerce rektör atandı. Başka ne iptal edilmişti? Merkez Bankası Başkanıyla ilgili usul, belirlenme usulü ve süresiyle alakalı hükümler değiştirilmişti bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle ve bu Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi ve bu süre içerisinde kaç tane Merkez Bankası Başkanının değiştiğini hatırlamıyoruz bile. Geline noktada ülke ekonomisi oldukça sıkıntılı günler yaşadı.

Üniversitelere bakıyorsunuz, akademinin durumu da ortada. Bugün nepotizmin en fazla olduğu yerlerden bir tanesi ne yazık ki üniversitelerimiz. Daha bugün bir haber vardı: Dekan kendi eşine uygun bir kadro açıyor. Yani bir tez yazmış eş, o tez konusuyla ilana çıkılıyor, eşini almaya çalışıyor. Daha evvel de yaşadık. Rektör kendi eşini atıyor, daha sonra eş istifa ediyor, bir daha atıyor. Rektör kendisini dekan atıyor. Yani gelinen nokta bu. Bu iş buraya kadar geldiyse inanın bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ve bu sistemin, Cumhurbaşkanlığı sisteminin çok ciddi etkisi var ve bunlar da önümüzdeki süreçte gene karşımıza gelecek. "Kanun yapın." diyorlar bunlarla ilgili. Gene biz bunları tartışmaya devam edeceğiz.

Gene İsmail Vekilimin söylediği bir şey var, hakikaten de bu kamu çalışanlarıyla ilgili çok köklü bir reform yapmanın zamanı geldi de geçiyor. Yani bugün burada yapacağımız uygulamalar başka mağduriyetler doğuruyor, size de belki gelmiştir, mailler de gelmiştir, bize, bana da bir sürü mail geldi. Burada yapacağınız uygulamayı "Biz de isteriz." diyen başka gruplar da var. Bu konuda da bir düzenleme yapılması son derece gerekli. Dediğiniz gibi, kariyer sisteminin mutlaka yeniden ele alınması gerekli çünkü devamlı bu karşımıza gelmekte.

Burada yerli ve millî kömürden bahsediliyor, hazır burada Bakan Yardımcımız da... Gerçi maddede de konuşuruz da, şimdi benim anlamadığım husus şu: Yani Elektrik Üretim AŞ yerli ve millî üretim yapan yani yerli kömürü kullanan termik santrallerden elektrik alması üzerinde bu oluyor. Peki, zaten almıyor mu? Yani neden böyle bir şey yapılmaya gerek oldu ve bu yapılan şey, yeni termik santrallerin açılmasına yol açacak bir düzenleme mi? O konuda da bize bilgi vererseniz süreçte sevinirim. Ya, bir de yerli ve millî ama şöyle bir sıkıntı var yani siz de bunu biliyorsunuzdur: Geçen sene veyahut ta evvelki seneydi Ukrayna savaşıdan sonra birdenbire dünyadaki kömür fiyatları arttı. Ülkemizde hem yerli kömür üretiliyor, kullanılıyor, bir de ithal kömür kullanılıyor. Dolayısıyla dolar da o sene artmıştı. Dövizdeki hareketlenmeden, 2 bin lira olan ithal kömürün tonu birdenbire 8 bin liraya, 9 bin liraya kadar çıkmıştı -perakende fiyatından bahsediyorum- 4 katına, 5 katına çıkmıştı. Ancak bakıyorsunuz, ülkedeki yerli kömürün fiyatı da 1.500 liradan 2 bin liradan birdenbire 5 bin liraya, 6 bin liraya çıkmıştı. Yani esasında o yerli kömürün fiyatının bu denli 2 kat, 3 kat artmasının hiç anlamlı bir sebebi yokken sadece yurt dışındaki kömür fiyatlarında hareketlenme olduğu için savaştan dolayı iç piyasadaki kömür fiyatları da aşırı derecede artmıştı ve yurttaşlarımız da pahalı bir şekilde yerli kömürü kullanmak zorunda kalmışlardı. Biz burada şunu da gördük: Artık üretimden tamamıyla kamunun çıkmasından dolayı da herhangi bir müdahale yapılamadığını da gördük. O zaman aklımıza şu geliyor: Bu kömür hakikaten de ne kadar yerli, ne kadar millî yani dünyadaki bu dalgalanmalarda herhangi bir şekilde tüketiciyi koruyamayacak bir düzeydeyse şayet ne kadar yerli, ne kadar millî diye sormak istiyorum.

Bir de mesela daha sonra, dünyadaki kömür fiyatları düştükten sonra bu sefer ithal kömür fiyatları düştü, bu sefer yerli üreticiler de "İthal kömür istemiyoruz." dediler. Yani bir önceki sene de çok ciddi şekilde fiyatlar yükselirken ve fiyatlar yükseltilirken kimsenin sesi çıkmıyordu. Bu sefer ithal kömür fiyatları düştü. Yerli ve millî üreticilerimizden sesler yükselmeye başladı. Ya, bu bir açmaz değil midir? Bu konuda ne düşünüyorsunuz, diye sormak istiyorum.

Daha sonra da maddelerde de kendi görüşlerimi aktaracağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, son konuşmacı Sayın Tahtasız. Sayın Tahtasız'dan sonra Sayın Ersan Aksu'ya bir söz vereceğim. Sayın Aksu'nun değerlendirmelerinden sonra bir Anayasa'ya aykırılık önergesi geldi, onu işleme alacağım, sonrasında oylamalara geçeceğiz.

Değerli milletvekilleri, maddelerine geçtikten sonra yemek arası vereceğiz Üyeler üst Lokantasında sayın milletvekillerimiz ve bürokratlarımız için yemek hazırlığımız vardır. Sonrasında tekrar çalışmaya devam edeceğiz.

Şimdiden teşekkür ediyorum.

Sayın Tahtasız, buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurula gelen çok sayıda kanun gibi bu kanun da memurlarımızın sorunlarına kalıcı ve somut çözümler getirmekten çok uzak. Anayasa'ya aykırı olup da iptal edilen düzenlemeler kanun formuna sokularak tekrar tekrar getiriliyor. Kanunlar yamalı bohçaya çevriliyor ama yıllardır süregelen memur emeklileri, kamuda çalışan taşeron işçiler, belediye şirketlerinde çalışan zabıtarlar, tüm memurlara söz verilen 3600 ek gösterge, kanun hükmünde kararnamelerle işten atılan memurlar, memur emeklileri, kademeli emeklilik mağdurları gibi çok sayıda mağdurun yaratıldığı konularda çözüm getirilmiyor.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de sayıları 16 milyonu aşan emekliler, ekonomide yaşanan kriz ve artan enflasyon nedeniyle geçim sıkıntısı çekmekte ve emekli olduktan sonra da çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Çalışırken sadece devlete hizmet eden, başka bir uğraş düşünmeyen emekli memurların çoğunluğu için tek gelir kaynağı emekli aylığı olmakla birlikte yine büyük çoğunluğu emekli aylıklarını yetersiz görmektedir. Memur emeklilerinin ilave ek ödemelerinin emekli maaşlarına eklenmesi, seyyanen zam, birinci dereceye gelen tüm memurların ek gösterge rakamlarının 3600'e yükseltilmesi, 2008 öncesi ve sonrasında göreve başlayan memurlar arasında ortaya çıkan ikili uygulamanın sosyal devlet ilkesi çerçevesinde düzenlenmesi gerekmektedir. Bir memurun emekli maaşıyla çalışırken yaptığı görev, aldığı maaş ve ödediği primin hiçbir bağlantısı kalmamıştır. Bugün 47.500 TL maaş alan bir memur emekli olunca 22.500 TL emekli maaşı almaktadır. Devlete yıllarca hizmet eden memurlar bu paralarla nasıl geçinsinler? Çalışırken bir işçiyle aynı maaşı alan bir memur emekli olduğunda işçiden yarı yarıya daha az emekli maaşı almaktadır. Hâl böyleyken bir de 5510 sayılı Kanun'un getirdiği olumsuzluklar

memurlarımızı mağdur etmektedir. Bu durum kanun önünde eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığı gibi, sosyal devlet anlayışına da uygun değildir. Bu nedenle 5510 sayılı Kanun'dan kaynaklı mağduriyet giderilmelidir.

Kıymetli milletvekilleri, devlet taşeron işçi çalıştırmaz. Eğer taşeron işçi varsa o devletin saygınlığına gölge düşürür. Cumhurbaşkanı Erdoğan 2017'de, yine bir seçim öncesi verdiği sözde "Kamuda taşeronu bitireceğiz. Kamuda taşeron çalıştırma modern köleliktir." dedi. 150 bin taşeron müjde bekliyor. Üzerinden yedi yıl geçti, belediyedeki ve KİT'lerdeki işçilerin sorunları çözülmedi. 1 milyona yakın kişi belediyelerde ve KİT'lerde taşeron olarak çalışıyor. Çalışıyorlar ama Kamu Çerçeve Protokolü'nden yararlanamıyorlar, kadro güvenceleri yok, ikramiye yok, tediye yok, sosyal hakları yok. Yine, bu ülkenin güvenliği için kahramanca görev yapan uzman çavuşlar otuz sekiz yıldır özlük hakları konusunda mücadele veriyor. Emekli astsubaylarımız yaşam savaşı veriyor. Sözleşmeli er ve erbaşlar kadro bekliyor. Bu ülkeye yıllarca hizmet veren emekli astsubaylarımızın özlük hakları ve tazminat talepleri ile sözleşmeli er, erbaşların kadro talebi derhâl karşılanmalı.

"Bir günle on yedi yıl geç emeklilik olur mu?" demeyin. Söz konusu AKP ise her türlü haksızlık, hukuksuzluk olur. Bu ülkede kademeli emeklilik bekleyen mağdurların sorununu çözecek misiniz? Tüm memurlara 3600 ek göstergeyi verecek misiniz? Emekli memurların maaşlarındaki adaletsizliği giderecek misiniz? Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bizlerle birlikte görev yaptığımız yol arkadaşlarımızın, danışmanlarımızın yıllardır çözülmeyen kıdem tazminatı ve özlük haklarıyla ilgili sorunlar var. Danışman arkadaşlarımızın bu taleplerine daha ne kadar kulak tıkayacaksınız? Onların haklı taleplerine bir cevap verip onların sorunlarını çözecek misiniz?

Yine, netice itibarıyla, 2024 yılında emekli olanların 2025 yılında emekli olacaklara göre yüzde 30 daha fazla emekli aylığı alacağı söyleniyor ve bu büyük bir avantajdır. Dolayısıyla şu anda özel sektörde çalışanlar en geç 31/12/2024'te, kamu sektöründe çalışanlar ise en geç 14/1/2025 tarihine kadar aylık talebinde bulunurlarsa bu avantajdan yararlanacaklar. Bununla alakalı bir düzenleme yapacak mısınız? Çünkü özellikle belediyelerde, kamuda çalışanlar ve özelde çalışanlar emekli olmayı düşünüyorlar. Bu konunun bir an önce ele alınması... Yoksa hem özel sektörde hem kamuda yetişmiş birçok insanımız emekli olmayı planlıyor, bu konuda sizlerden acilen bir öneri bekliyor.

Teşekkürler, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece, geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, bu konuşmalarda gündeme getirilen ve teklif sahibine sorulan -yani hazırladınız- sorular var. Bunlara da cevap vermek üzere Sayın Aksu'ya söz vereceğim.

Soruları not aldınız umarım, bunların hepsini cevaplamanızı bekliyoruz sizden.

Süreniz on dakikadır. Yetmezse eklerim bir daha.

Buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - Kıymetli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Evet, kıymetli milletvekillerimizin hakikaten hem pozitif anlamda katkı üreten hem de ciddi anlamda fayda sağladığını düşündüğümüz değerlendirmeleri nedeniyle kendilerine teşekkür ediyorum ama önemli gördüğüm bir hususu yirmi beş sene hukuk mesleğini icra etmiş bir kişi olarak ifade etmek istiyorum, Cavit Bey de meslektaşımız bir taraftan.

Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; şunu söyleyelim: Tabii, 2017'de özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili düzenlemeden itibaren -aslında konuşmamda da bir miktar bahsettim- kanun hükmünde kararname ve tüzük çıkarma yetkisi yürütmenin elinden alınmış olan yetkiler. Anayasa'mıza "Cumhurbaşkanlığı kararnamesi" adı altında sadece Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği için 1982 Anayasası'nda çok sınırlı bir alanda geniş bir yetkiyi barındıran bir madde vardı. "Cumhurbaşkanlığı kararnamesi" ifadesi ilk defa orada geçen bir husus ve bu çerçevede de şimdi, 2017 değişiklikleriyle beraber bu zamana kadar çıkarılmış epey bir sayıda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi var. Millet'in iradesiyle ve hakikaten yüzde 50'nin üzerinde oy şartıyla iki aşamalı bir seçim sürecinden geçmiş Cumhurbaşkanına, Cumhurbaşkanlığı makamına verilmiş olan bu yetki kanuna eş değer bir düzenleme yapma yetkisidir; bunun altını özellikle çizmek istiyorum çünkü bu yetki bu kapsamdadır ki onun için gerektiğinde itiraz mercisi Danıştay ya da bir başka mahkeme değil, yine Anayasa Mahkemesidir, yasalarda olduğu gibi. Ve özellikle Anayasa Mahkemesinin kararları üzerinden, evet, düzenlememizin büyük bir kısmı Anayasa Mahkemesinin iptalleriyle ilgili ama değerli arkadaşlar, yeni geçtiğimiz bir sistemde Anayasa Mahkemesinin önüne, sadece 1 sayılı CBK'nin madde sayısı 539 ve 539 maddenin tamamıyla ilgili Anayasa Mahkemesinin önüne yargı denetimi için bu konular taşındı. 2 sayılı CBK, 3 sayılı CBK, 4 sayılı CBK... Toplasanız 1.500'ün üzerinde maddeyi barındırıyor ve bunların hepsi Anayasa Mahkemesinin önüne gitti ve Anayasa Mahkemesi bunların içerisinde, Anayasa'da Cumhurbaşkanına verilmiş olan CBK'yle düzenleme yetkisi ve yine yasama organına kanunla verilmiş olan yetkilerle çakışanlar varsa bunlarla ilgili değerlendirmeleri değil sadece, geniş anlamda değerlendirmeleri Anayasa'nın ruhu ve maddeleri açısından da yaptı ve yaptığı eleştirilerin sonunda yasaya aykırılık olarak bulduğu, tespit ettiği hususlarla ilgili de bu, bizim bu aşamada getirdiğimiz ama zannediyorum önümüzdeki 2025 takvim yılı, yasama döneminde de yine önümüze gelecek hususlar olacak. Bunlar bir miktar yürürlük maddeleri açısından ivedi ve öncelikli gördüğümüz ama bunun yanında Devlet Memurları Kanunu'nda bir an önce çıkarılmasında fayda gördüğümüz... Neden? Sözleşmelilerin memuriyete geçişiyle ilgili konuda çok ciddi bir yargı yükü oluşmaya başladı. Biraz önce sizler de yer yer ifade ettiniz. Yani sözleşmelide geçen o üç yıllık sürenin özellikle memur hukuku çerçevesinde 2011'de disiplin hukukunun değişmesiyle birlikte eğer disiplin açısından bir problem yoksa o zaman kademe ilerlemesine katkı verilmesi -üç yıl da neticede bir kademe ilerlemesiyle ilgili- açısından getirdiğimiz bir düzenleme. Aksi hâlde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun bu konuda vermiş olduğu bir karar var ve bu karar çerçevesinde sözleşmeliden kadroya geçmiş olan memurlarımızın çalışma barışını da olumsuz etkileyen nitelikteki davalarını bertaraf etmek ve aynı zamanda bir hak olarak, "bertaraf etmek" derken hak kaybına sebebiyet vererek değil, pozitif anlamda davayla elde ettikleri hakkı yasal düzenlemeyle ilgili; birlikte Komisyondan

geçirip sonrasında da yasama organından bu hususun geçmesi suretiyle hakikaten yaklaşık 1 milyon sayıya erişen bir tablonun avantaj sağladığı bir durumu barındıracak.

Yani özellikle CBK'yle ilgili hususa bir cümle daha ekleyerek sözümü o yönüyle tamamlamak istiyorum; diğer sorularla ilgili hususları da paylaşıcağım. Bizim, özellikle yeni anayasal sistemde Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ilgili hususu "Bakın, işte, sizin çıkardığınız her şey bozuluyor, geliyor; yargı organının bozduklarını bu sefer siz yasama organına teyit ettirerek geçirme..." Böyle bir derdimiz yok, net ifade ediyorum, böyle bir husus değil burada getirdiğimiz husus. Sadece, Anayasa Mahkemesinin iptalleriyle ilgili konu "Yasama organı eliyle yapılması gereken düzenlemeleri siz neden CBK'yle yaptınız?" eleştirilerinden ağırlıklı olarak ibaret bir konu. Ha, bu noktada, açıkçası, incelediğimiz zaman yer yer belirsizlik, hani hukuki belirlilik ilkesine çok da uymayan hususlar Anayasa'da da var. Bakın, maddelere geçince birazdan göreceğiz. İşte, "kamuya yararlı dernekler" diye bir ifade, yanında vakıfları da ifade etmiş. Yani anayasa değişikliğini de gerekli kılan... Çünkü biz 1982 Anayasası'yla yürüyoruz ama demokratik bir sistem olarak bugün Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini Anayasa'mıza dercettiğimiz bir program ve çerçevede yürüyor. E, o zaman, açıkçası bir anayasa değişikliği ama hep beraber, muhalefetin iktidarın el birliğiyle ortaya konulması gereken bir çalışma alanı olduğu hususunu da önemli görüyoruz.

Tabii ki yani torba yasa vesair gibi bazı eleştiriler gündeme geldi. İşte, "Meclisi özellikle idari onay ofisi gibi..." Ben açıkçası yakıştıramıyorum böyle bir eleştiri; Meclisin, yasama organının nezaketine ve cumhuriyet kurulurken oluşturulmuş olan ve hakikaten son derece millet iradesini yansıtmada durumunda olan bir yasama organı açısından da bu tanımlamaları yakıştıramadığımı ifade etmek istiyorum.

Ancak "Anayasa Mahkemesine meydan okurcasına..." diye bir ifade geçti yine. Değerli arkadaşlar, yasama, yürütme, yargı güçler ayrılığı ilkesi çerçevesinde herkesin görevini ifa ettiği bir tablo içerisindeyiz. Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle çıkardığımız düzenlemeler Anayasa Mahkemesinden kimi maddeleriyle... Bana göre, normal şartlarda bu kadar maddenin içerisinde eleştiri konusu yapılan, daha doğrusu iptal edilen maddelere bakarsak son derece başarılı bir çalışma olduğunu da -o zaman için yapılan çalışmayı kastediyorum- ifade etmek istiyorum. Ama geldiğimiz noktada da şimdi yaptığımız yasama faaliyetinin sonucunda da yine Anayasa Mahkemesinin önüne gelecek bir husustur bunlar ama Anayasa Mahkemesi, gördüğümüz kadarıyla, Anayasa'ya aykırılık noktasında zaten incelenmiş olan hususları içerdiği için o hususları telafi eden düzenlemeler olarak, o hususları göz önünde bulundurarak, dikkate alarak yaptığımız düzenlemeler olduğunu özellikle ifade etmek istiyorum.

Bunun ötesinde, özellikle, yine, muhalefet sıralarımızdan değerli milletvekillerimiz, yani belki teklifin gündemi içerisinde, kapsamı içerisinde olarak değerlendirilemeyebilir ama "KHK'den ihraç edilenlerden yargı kararlarıyla ya da OHAL Komisyonu kararıyla iade edilenler..." Değerli arkadaşlar, bunlarla ilgili bir düzenleme, bir kere bizim şu düzenlememizin içerisinde böyle bir mevzu söz konusu değil, böyle bir çalışma alanı ya da maddemiz... İçerik itibarıyla uzaktan yakından alakası yok ama netice itibarıyla, mahkeme kararıyla ve OHAL Komisyonu kararıyla iade edilen yaklaşık 25 bin civarında bir personel olduğunu da hepimiz biliyoruz.

Selim Bey'in bu özellikle 3'üncü madde kapsamındaki üst düzey yöneticilerle ilgili, "FETÖ'den geri dönenlerle ilgili bir tablo var mı üst yöneticilerden?" diye sordu. Açıkçası, bununla ilgili bir çalışma, zaten muhatap olan kişi sayısı da son derece kısıtlı ve az, düzenlemenin içeriği de onu gerektiriyor ama bununla ilgili özel bir çalışma, bu kapsamda bir husus var mı yok mu; buna dair bir değerlendirme içinde değiliz. Değerli Başkanım, sayın milletvekilleri; yalnız şunu da ifade etmek istiyorum: Bizim özellikle biraz önce Erhan Bey'in de üzerinde sıklıkla durduğu 3'üncü madde, görevden alınan yöneticilerin atanacağı kadrolarla ilgili... Değerli arkadaşlar, bir genel müdür ya da bakan yardımcısı ya da vali ya da efendime söyleyeyim, genel müdürden daha aşağıdaki kadrolar, il müdürü, bölge müdürü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, bir iki konu kaldı, bitireceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toparlayın lütfen.

ERSAN AKSU (Samsun) - Toparlayacağım efendim.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu durumda, yeni gelmiş olan bir bakan "Ben şu genel müdürle değil daha başarılı olacağını düşündüğüm şu arkadaşla çalışmak istiyorum." dediğinde bu arkadaşlarımız ya müşavir ya danışman ya işte, valiyse mülkiye müfettişi, araştırmacı, idari uzman gibi kadrolara atanıp oralarda görev yapıyorlar ve bu arkadaşlardan daha efektif yararlanma adına kadrodayken, o kadrolardayken, genel müdürlükten alındıktan sonra... Yani buradaki "görevden alınma" ifadesi kamudan uzaklaştırma gibi anlaşıldı -öyle anladım yaklaşımlardan- bunu kastetmiyor Cavit Bey, bunu kastetmiyor. Tam aksine, bu kadrolara alınmış olan arkadaşlarımızın daha efektif değerlendirilebilmeleri adına kamuda istekleri hâlinde ya da kendi istemeleri şartına bağlı olarak özel sektöre gitmeleri durumunda tekrar dönüşleriyle ilgili bir avantajı onlara sağlamayla ilgili ve oradaki potansiyeli değerlendirmeyle ilgili bir içeriği barındırıyor ve bu, altını çizerek söylüyorum, tamamen kendi isteklerine bağlı olarak değerlendirilen bir husus olduğunu düşünüyorum.

Son olarak bir hususu paylaşacağım Değerli Başkanım. Özellikle çok teşekkür ediyorum, İsmail Faruk Bey de Devlet Memurları Kanunu'yla ilgili kümülatif ve bütüncül bir değişiklik ihtiyacının olduğunu ifade etti, bu noktada diğer arkadaşlarımızın, muhalefetin de farklı söylemleri olmadığını görmek beni şahsen bir milletvekili olarak memnun etti. Bu konuda partimizin de ciddi anlamda bir çalışma içerisinde olduğunu ama bundan önce de bana kalırsa Anayasa anlamında esaslı bir değişiklik bunların sağlanmasının çok daha rahat ve kolay olacağı kanaatinde olduğumu özellikle belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERSAN AKSU (Samsun) - Son konu Başkanım, toparlayıp bitireceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen toparlayın.

ERSAN AKSU (Samsun) - Tamam efendim.

Bu Devlet Denetleme Kuruluna verilen görevden uzaklaştırma yetkisiyle ilgili husus da yani bir bakanlığın bir teftişinde ya da başkaca bir yerde görevden uzaklaştırma demek memuriyetten atma anlamına gelmiyor, netice itibarıyla, görevden uzaklaştırılan kişinin belli bir süre, orada bir problem varsa onun tespiti için geçecek zaman kadar bir süre, yine maaşının belli bir kısmını alarak bu görevden uzaklaştırılmasını tanımıyor. Dolayısıyla bunun Devlet Denetleme Kurulu açısından evleviyetle sağlanması gereken bir hak olduğuyla ilgili biraz önce İsmail Bey'in ifade ettiği hususa kesinlikle katılıyorum.

Yine, maddelere geçtiğinde diğer eleştirilerle ilgili hususları da paylaşacağız.

Katkılarınız nedeniyle her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyor, Değerli Başkanım, başta siz olmak üzere tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, bir Anayasa'ya aykırılık önergesi vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin Anayasa'nın 108'inci, 10'uncu maddesinin Anayasa'nın 129'uncu, 23'üncü maddesinin Anayasa'nın 2, 6, 7, 8, 11, 104 ve 161'inci maddeleri hükümlerine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

Ahmet Vehbi Bakırloğlu

Cevdet Akay

İzmir

Manisa

Karabük

Mustafa Erdem

Tahsin Ocaklı

Cavit Arı

Antalya

Rize

Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türeli, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli milletvekilleri, yani burada sonuç itibarıyla ağırlıklı olarak Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği birtakım Cumhurbaşkanlığı kararnameleri var, onlara ilişkin bir şey, bunu hukuk sistemi içinde kanun eliyle yapıyoruz, değil mi? Yani burada temel mantığımız şu: Bakın, bir kere şunu söyleyeyim, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri Anayasa'da da var zaten, Anayasa'da biz "Cumhurbaşkanlığı kararnamesi bu sistemde çıkarılamaz." demedik ki. 104'üncü madde açık ama orada Cumhurbaşkanının Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini çıkarmasının sınırları belli edilmiş ve tek tek orada sayılmış. Temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile Dördüncü Bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi olamaz. Yani yazıyor bunlar. Yani buradaki sıkıntı şu: Bakın, ilk baştaki sunuşta da usul üzerinde söz aldığım zaman da söyledim yani aslında bu sisteme geçilirken referandum öncesinde çıkmış bir kanun var. O kanunu tekrar hatırlatıyorum, diyor ki: "Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bu kanunda yapılan değişikliklerin gerektirdiği Meclis İçtüzüğü değişikliği ile diğer kanuni düzenlemeleri yapar." Yani bunların kanun eliyle yapılması gerekiyordu. Bunları kanunla yapmayıp yetki kanununa dayanarak KHK'yle yapmak ve sonra da Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle devam etmek doğru değil. Burada bir hukuksuzluk var, bunu söylüyoruz ısrarla.

Şimdi, bakın, burada bir kısım maddeler var, Anayasa'ya aykırılığı açık olan maddeler var burada. Madde 8; Devlet Denetleme Kuruluna vakıflarda, kooperatiflerde, birliklerde ve bu kurum ve kuruluşların her türlü ortaklık ve iştirakinde her türlü idari soruşturma, araştırma, inceleme yetkisi veriliyor.

Şimdi, bakın, buradaki madde de 108'inci madde de çok açık. Bir kere yani bu kapsama girmiyor burada. Yani bunun vakıflar, kooperatifler, birliklerde denetleme yapma yetkisi Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı içinde değil, çok açık Anayasa, isterseniz okuyalım beraber, böyle bir yetkisi yok Devlet Denetleme Kurulunun. Varmış gibi davranıyoruz, böyle bir yetki yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - 108'de var.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - 108'de yok. "...kamuya yararlı derneklerle vakıflarda..." Tamamen kamuyla bağlantı, bakın, burada kamu değil, burada özel hukuk tüzel kişileri var. Arkadaşlar, yapmayın ya!

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Öyle bir kavram...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, kamu ile özel sektör arasında yeniden bir tanım mı yapalım?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Kamu yararı...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Burada "...kamuya yararlı derneklerle vakıflarda..." diyor. Burada kooperatifler var, onun içinde birçok şey var, onların ortaklıkları, iştirakleri var yani burada birkaç husus var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Başkanım, mikrofonu açar mısınız, birkaç husus var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 4 defa açtım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Açalım tekrar çünkü bitireceğim, 3 tane madde var.

Yani burada anayasal bir denetim kurumu Devlet Denetleme ama burada belirlenmiş Anayasa'da, çok açık ve net yetki. Olmayan bir yetkiyi kullanamazsınız, çok açık.

İki: Görevden uzaklaştırmaya ilişkin yetki, böyle bir yetkisi yok Devlet Denetleme Kurulunun. Devlet Denetleme Kurulu incelemelerini yapar, ondan sonra onları ilgili kuruma bildirir, ita amiri sonuç itibarıyla o görevi yapar. Yani burada Devlet Denetleme Kuruluna olmayan bir yetki veriliyor arkadaşlar, âdeta bir çeşit genel müfettişlik yetkisi gibi bir şey veriliyor. Dünyanın hiçbir yerinde de yok. Başkanlık sisteminin uygulandığı Amerika’da da bu şekilde bir yetki yok. Bazen böyle genel müfettişlik var, onlar da oradaki sistemde başkana bağlı değil, oranın Kongresinde, Senatosunda ve Temsilciler Meclisine bağlı olarak çalışıyorlar. Yani burada aldığınız zaman bunun sınırı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - İstedığınız her maddede istediğiniz kadar ve keyfiyette bunu genişletebilirsiniz. Yani bu, örgütlenme özgürlüğü, hak arama hürriyeti, bu anlamda var olan haklar açısından son derece sakıncalıdır ve Anayasa’ya aykırıdır.

Üçüncü Anayasa’ya aykırılık... Bunlar çok açık ve net. Belki başka maddelerde, sonrasında konuşulur ama 23’üncü maddede de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görevleri belirleniyor. Burada da “Bakanlık mevzuatın uygulanmasına dair denetim hizmetini üçüncü kişilere yaptırabilir, vereceği desteklerin izlemesini üçüncü kişiyi yaptırabilir.” diyor yani böyle bir şey olmaz. Bu da gene Anayasa’ya aykırılık hükmü içeriyor.

Denetim bir kamu hizmetidir, bunun özel kişilere yaptırılması, kamu hizmetinin özünün boşaltılması anlamına geliyor. Anayasa’ya göre de kamu hizmetleri kamu görevlileri eliyle yapılır. Yani var olan, bu şekilde kamuya ait olan bir görevi nasıl böyle dışardaki denetçilere yaptırıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, toparlayın.

Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bu 3 madde çok açık ve net olarak Anayasa’ya aykırı. Burada Anayasa’ya aykırı, Anayasa Mahkemesinin bozduğu bir kısım hükümleri konuşuyoruz ama getirdiğimiz şeylerde de Anayasa’ya aykırılık var. Yarın Anayasa Mahkemesine gideceğiz, Anayasa Mahkemesi gene bozacak, gene bunları burada konuşacağız; yapmayalım böyle, lütfen, bu konularda gerekli hassasiyeti gösterelim. Komisyon olarak da İç Tüzük’e göre de, Sayın Başkan, yani gerekli anayasal inceleme yapılmalı. Biz, aslında bunu uzun zamandır söylüyoruz. Yani Komisyonun bu konuda Anayasa’ya aykırılık denetimini yapabilecek bir potansiyele ve o liyakate sahip olan bir yapı içinde yürütülmesine ihtiyaç var. Yani buna ilişkin olarak, bana göre, eğer Meclisin içinde, eğer kanunların bir hukuk normu içinde Anayasa’ya aykırı olmaması bir usulse, önemliyse bizim hukuk norm hiyerarşimiz içinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toparlayalım artık.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Toparlayacağım.

Buna ilişkin olarak da gerekirse gerekli personel alınmalı, buna ilişkin bir birim oluşturulmalı; Plan ve Bütçe Komisyonunda da böyle bir birim oluşturulmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz. Buna ilişkin olarak çok rahatlıkla TBMM İçtüzüğü’nde yapılacak bir değişikle sağlanabilir. Çünkü burası -diğer komisyonlar için de belki aynı şey geçerli ama- Plan ve Bütçe Komisyonu en çok kanunu, kanun teklifini görüşen -hani bütçe ve kesin hesap onlardan da geçtim- özel bir Komisyon, âdeta bir alt Meclis gibi çalışıyor. O zaman, buna ilişkin olarak burada buna uygun bir yapının da oluşturulmasının gerekli olduğunu düşünüyorum ve biraz önce de söylediğim nedenlerle bu kanun teklifinin 8’inci, 10’uncu ve 23’üncü maddesinin Anayasa’ya aykırı olduğunu ve kanun teklifi metninden çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, DDK’yle alakalı çok geniş... Bu önergeyle alakalı değil ama sizin burada sayın milletvekillerinin verdiği teklifle beraber çok geniş bir denetim yetkisine kavuştuğunuzla alakalı eleştiriler oldu. Bununla alakalı sizin yaptığınız işler nedir ve size teklifle beraber ne verilmek isteniyor? Siz kendi zaviyenizden bir değerlendirme yapar mısınız.

DEVLET DENETLEME KURULU ÜYESİ SEMİH İSA ÇAMURTAŞ - Tabii Sayın Başkanım.

Komisyonunuzu saygıyla selamlıyoruz öncelikle.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz yoğunluklu olarak 8, 9 ve 10’uncu maddelerle ilgili çok kıymetli görüşlerini bildirdiler.

Öncelikle, Devlet Denetleme Kurulu, Sayın Usta’nın da ifade ettiği gibi, normal bir teftiş kurulu gibi çalışmamaktadır; Devlet Denetleme Kurulu Cumhurbaşkanının doğrudan iradesiyle üst denetim birimi olarak görevlerini icra etmektedir.

Benim gördüğüm, sayın milletvekillerimizin bende oluşturduğu kanaat şu şekilde: Devlet Denetleme Kurulunun klasik bir teftiş birimi gibi çalıştığı ve klasik bir teftiş birimi gibi görevlerini icra ettiği gibi bir algı var.

Öncelikle, Devlet Denetleme Kurulumuz, Cumhurbaşkanımızın kamuoyunda yoğun bir şekilde merak uyandıran, her Türk vatandaşının merak ettiği hususları araştırması, incelemesi, denetlemesi ve idari soruşturmasını gerçekleştirmesiyle yükümlü bir Kuruldur.

Maddelere geçmek...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Maddelerle alakalı bir değerlendirme durumunuz yok, sadece görevinizi ifade ederseniz ve genel itibarıyla teklifle beraber size ilave yetki mi veriliyor burada, onu bir açıklarsanız...

DEVLET DENETLEME KURULU ÜYESİ SEMİH İSA ÇAMURTAŞ - Sayın Başkanım, öncelikle, bize ilave bir yetki verilmemektedir, ben genel kapsamda konuşmamı bu aşamada tamamlamak istiyorum. Devlet Denetleme Kurulu 2017 yılında idari soruşturma yetkisini aldıktan sonra, 2017 öncesindeki Cumhurbaşkanlığı kararnamesinden önceki dönemdekenden çok farklı bir bünyeye ulaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika süre vereceğim, toparlayın, oylamaya geçeceğim çünkü.

Buyurun lütfen.

DEVLET DENETLEME KURULU ÜYESİ SEMİH İSA ÇAMURTAŞ - Kurulumuz 2017 yılında yayımlanan 5 sayılı CBK'yle yeni bir bünyeye kavuştu. Devlet Denetleme Kuruluna bu kavuştuğu bünye ve görevlerinden ekseriyetle verilen fonksiyonlar CBK'nin tamamında yer almaktadır ve kanun metniyle CBK'de yer alıp uygulamada kullanılmayan ya da uygulamada bizi aşan yetkilerin hiçbir kanun metnine eklenmemiştir Sayın Başkanım; öncelikle bunu ifade edelim.

ERHAN USTA (Samsun) - Görevden uzaklaştırma, mesela, daha önceden kanunla veriliyordu, CBK veriyordu zaten.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - O zaman niye...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu Sayın Aksu'ya soracağız.

DEVLET DENETLEME KURULU ÜYESİ SEMİH İSA ÇAMURTAŞ - Görevden uzaklaştırmayla ilgili de, Sayın Başkanım, şöyle arz edeyim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Madde üzerinde konuşuruz.

ERHAN USTA (Samsun) - İlk kez kanunla veriliyor, değil mi? Görevden uzaklaştırma verildi mi daha önce?

DEVLET DENETLEME KURULU ÜYESİ SEMİH İSA ÇAMURTAŞ - Yok, hayır, verilmedi ama Sayın Başkanım, şöyle: 2017 yılında -malumlarınız olduğu üzere- Anayasa değişikliğiyle bize...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toparlayın lütfen.

DEVLET DENETLEME KURULU ÜYESİ SEMİH İSA ÇAMURTAŞ - ...idari soruşturma yetkisi verildi. İdari soruşturmanın ruhunu yansıtan materyallerden biri de görevden uzaklaştırma mekanizmasıdır. İdari soruşturmanın yansımalarının en başlıcalarından bir tanesi de bu hassasiyet uyandıran kurumdur. İdari soruşturma ile görevden uzaklaştırma paralel gider. Aslında idari soruşturma yetkisine sahip bir kurulun bu yetkiyi kullanması soruşturmanın olağan bir durumudur. Şöyle: Farklı bir üst yetki ya da idari soruşturma yapan bir merciyi aşan bir yetki gibi bir algı var. Aslında her teftiş biriminin, denetim biriminin yaptığı ve uygulamada kullandığı bir materyali biz kanuna dercediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, Anayasa'ya aykırılık önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi ara vereceğim Sayın Türel, maddelerinde konuşabiliriz. Uzatmayalım...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yok, yok, iki hususu belirtiyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, Devlet Denetleme Kurulunun anayasal... Biz onu herhangi bir teftiş kurulu gibi değerlendirmiyoruz fakat Devlet Denetleme Kurulunun Anayasa'da kendisine tanınmış yetkiler, şu ana kadar var olan çalışma sistemi, bunun içinde yaptığı inceleme, soruşturma, denetleme usulleri belli. Yeni bir şey getiriliyor buraya. Yani "İdari soruşturmanın kapsamına görevden uzaklaştırma da girer." demek doğru bir şey değil. Ya, böyle...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Soruşturmanın tamamlayıcı unsuru.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - O zaman, niye... Buraya yazmayalım. Ne gerek var? Çıkaralım bu maddeyi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Maddesinde müzakere ederiz detaylı değerli arkadaşlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bu maddeyi çıkaralım. Böyle gayriciddi bir açıklama olmaz. Yani burada bizim söylediğimiz odur. Yani hem onun kapsamının genişletilmesi -denetimin, denetim kapsamında olmayan kuruluşların kapsanması- hem de görevden uzaklaştırmanın buraya konulması yanlıştır ve göreceksiniz, Anayasa Mahkemesi bunu bozacak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, maddelerinde konuşacağız.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir de 8, 9, 10'u birlikte düşünmek lazım, hepsi kanunlaştıktan sonra birlikte düşünmek lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu, 3 madde var onunla alakalı, orada konuşacağız.

Ŗimdi maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Maddelerine geçilmiřtir.
Değerli milletvekilleri, 19.00'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.13

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.18

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 24'üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden, maddelerden devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, siz de uygun görürseniz daha önceki dönemlerde de yaptığımız gibi kanun tekliflerinin maddelerini tek tek okutmayacağım. Burada birbiriyle ilgili maddeleri birlikte görüşmeye açacağım çünkü birisi 1'inci sırada, birisi 7'nci sırada, birisi 13'üncü sırada ancak hepsi birbiriyle ilişkili olduğu için onları topluca müzakereye açacağım.

Değerli milletvekilleri, şimdi, 1, 7 ve 13'üncü maddeleri müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy, buyurun lütfen.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizin hayırlı olmasını diliyorum.

Bu maddelerimizden, 1, 7 ve 13'üncü maddelerden Ersan Başkanım da bahsetti, sözleşmeli personel iken kanunla memur kadrolarına geçirilen sözleşmeli personelde geçirdikleri sürelerin 657 sayılı Kanun'un 64'üncü maddesi kapsamında değerlendirilmesi. Yani burada 4/B'li sözleşmeli personellerimizin son sekiz yıllık süre içerisinde herhangi bir disiplin cezaları almamaları durumlarında sekiz yılda bir almış olduğu ilave kademeye alakalı bölümde buradaki sözleşmeli statüde geçen üç yıllık sürelerinin de bu sürede, sekiz yılla değerlendirilmesiyle alakalı maddeler. 1'inci madde 4/B'lilerle ilgili, 7'nci maddemiz de 2011, 2013, 2023'teki kanun düzenlemesiyle sözleşmeliden kadroya geçen memurlar, 13'üncü fıkrada da 5393 sayılı Belediye Kanunu'ndaki sözleşmeli personelin sözleşmeli sürede geçen sürelerinin sekiz yıllık kademe ilerlemesine dâhil edilmesiyle ilgili kanun teklifimizdir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kısaca ifade edeyim: Tabii, olumlu bir düzenleme, buna katılıyoruz ancak şöyle yani özellikle 7'nci maddede diyoruz ki: "657'nin 37, 41 ve 48'nci maddeleri uyarınca memuriyete geçmiş olanlar..." İsmail Bey de bahsetti yani kendi isteğiyle KPSS'ye girmiş, memuriyete girmiş kişiyi kapsamıyor; bir. İkincisi, 4/C'de geçen hizmeti kapsamıyor. Şimdi, şöyle düşünün: İsmail ve ben; ben kazanarak memuriyete geçmişim, İsmail Bey kanun çıktığı için geçmiş. Şimdi, İsmail Bey'e bu hakkı veriyorsunuz, bana vermiyorsunuz yani böyle bir eşitsizliğe sebebiyet verir diye düşünüyoruz.

Ayrıca Kamu Denetçiliği Kurumunun 4/C'lilerle ilgili de kararı var, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (b) ve (c) fıkraları kapsamında sözleşmeli ve geçici personel pozisyonunda geçen hizmet sürelerinin 657 sayılı Kanun'un 64'üncü maddesinde yer alan son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almama süresi kapsamında değerlendirilmesi diyor. Haklı olarak iyi bir, güzel bir düzenleme yapıyoruz da yani tam yapsak daha da uygun olacak diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kavaf, buyurun lütfen.

SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 108'inci maddesinde yapılan düzenlemelere ilişkin birkaç hususu vurgulamak istiyorum. Konunun muhatabı vatandaşlarımızdan gelen yoğun talep üzerine 18 Temmuzda hazırladığımız, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve konunun uzmanlarıyla yaptığımız görüşmeler sonucunda sunduğumuz teklifin dikkate alınarak bu yasa teklifine eklenmiş olmasından duyduğum memnuniyeti ifade etmek isterim. Bu sürece katkıda bulunan başta Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Sayın Mehmet Muş olmak üzere, tüm milletvekillerine ve yetkililere de teşekkür ediyorum şimdiden. Sunduğumuz teklif uluslararası kuruluşlarda görev yapan Türk vatandaşlarının memur olan eşlerine aylıksız izin hakkı tanınmasını öngörüyor. Aile birliğinin korunmasına yönelik bu düzenleme yalnızca bireylerin değil ülkemizin uluslararası platformlardaki temsili açısından da önem taşımaktadır. Ailelerinden destek alarak görev yapan bireylerin motivasyonu artacak, görev sürekliliği sağlanacak ve Türkiye'nin temsili daha da güçlenecektir. Bu düzenleme uluslararası kuruluşlarda görev yapan vatandaşlarımızın yıllardır yaşadığı önemli bir sorununu çözmektedir. Ailelerin bir arada olması hem bireylerin çalışma motivasyonunu artıracak hem de görevlerine daha güçlü bir şekilde odaklanmalarını sağlayacaktır; böylece, ülkemiz adına yürütülen uluslararası faaliyetlerde süreklilik ve başarı sağlanacaktır. Bu sürecin ortak akıl ve dayanışma anlayışıyla ilerlediğini görmek Meclisin tüm vatandaşlarımızın sorunlarına çözüm üretme noktasında ortak hareket etme kabiliyetinin güzel bir örneği. Sürece katkı sunan herkese bir kez daha teşekkür ediyorum ve düzenlemenin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlioğlu, sizin bir söz talebiniz var.

Buyurun lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, ben de Sayın Kalaycı'ya katılıyorum yani burada bir eksiklik olacak. Burada hazır KESK var, MEMUR-SEN var, sendikalarımıza, onlara da bu konuda fikir sorulmasını talep ediyorum. Bu şekilde yani Sayın Kalaycı'nın söylediği şekilde bu eksik kalır mı, kalmaz mı? Sendika temsilcilerimiz burada, onların da fikirlerini alırsak sevinirim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 1'inci maddeyle alakalı vereceğim. Buyurun.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI RAMAZAN ÇAKIRCI - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu görevlilerinin beklentilerini olumlu yönde etkileyecek olan sekiz yıla bir kademe düzenlemesi ilavesini olumlu buluyoruz. Buna ilave olarak geçici personel pozisyonlarında geçen sürelerin de bu süreye dâhil edilmesini, 4/C'den 4/B'ye geçen personel için zorunlu emekliliğin kaldırılmasını, 2016 yılından sonra göreve başlayanlara ilave bir derece verilmesini, 1'inci dereceye gelen tüm kamu görevlilerine ise 3600 ek gösterge verilmesini, "Yardımcı Hizmetler" sınıfında çalışanların "Genel İdari Hizmetler" sınıfına geçirilmesini, toplu sözleşme hükmü olan koruyucu giyim yardımı kazanımının uygulamasını engelleyen tasarruf tedbirleri genelgesinde yer alan hükümlerin iptal edilmesini, kamu görevlilerine refah payı verilmesini, emekli kamu görevlilerinin emekli aylığının yükseltilmesini, kamu görevlileri için yaklaşık yirmi yıldır düzenlenmeyen disiplin affının gündeme alınıp düzenleme yapılmasını, 4688 sayılı Kamu Görevlileri ve Toplu Sözleşme Kanunu'nda günümüz şartlarına uygun olarak, uluslararası normlara uygun olarak yeniden düzenleme yapılmasını MEMUR-SEN olarak biz talep ediyoruz.

Bu fırsatı verdiğinizden dolayı da teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Diğer temsilci, buyurun.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI TÜRKEŞ GÜNEY - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon; TÜRKİYE KAMU-SEN Genel Başkan Yardımcısı Türkeş Güney. Biz de devlet memurlarını ilgilendiren bir kanun teklifinin Komisyona gelmesinden son derece heyecan duyduk, mutlu olduk. Gönül arzu ederdi ki bu teklifte memurlarımızın sorunları yer alsın ancak Mustafa Kalaycı vekilimize ilettiğimiz Ombudsmanın tavsiye kararında olduğu gibi 4/C'den 4/B'ye geçen arkadaşlarımızın da mutlaka bir kademe ilerlemesinden faydalandırılmasını talep ediyoruz. Diğer yandan 1'inci dereceye gelen devlet memurlarımızın 3600 ek göstergeden faydalandırılması, bu konuda verilen sözün hayata geçirilmesini talep ediyoruz. 1'inci dereceye gelen devlet memurlarında kimler var dersiniz, işte, gümrük bölge müdürü var, kolluk gücü kabul edilen, silahlı olarak görev yapan gümrük muhafaza, muayene memurları var, şeflerimiz var, programcı ve çözümleyici gibi beyaz yakalı ünvanlarımız var, tekniker ve yüksek tekniker ünvanlarında ve 1'inci dereceye gelen yaklaşık 475 bin memurumuz var. Keşke ek göstergeyle ilgili maddede 1'inci dereceye gelen arkadaşlarımız da olsaydı bu sorun da kökten çözülmüş olurdu.

Diğer yandan -ilave ek ödeme, memur emekli maaşlarında ciddi bir erimeye sebep olan- 2023 Temmuz ayında görev aylığının yüzde 75'i emekli maaşı olarak bağlanırken ilave ek ödemenin emekli maaşına yansımaması nedeniyle bugün görev aylığının yüzde 45'i emekli maaşına yansımaktadır. Bu yüzden 65 yaşından önce hiçbir memur emekliliği düşünmemektedir. Diğer yandan, memurlarımıza mutlaka ek zam ve refah payı verilmesi, memurların vergi diliminin yüzde 15'e sabitlenmesi, 5510 sayılı Kanun'da 2008 öncesi sonrası ayrımının kaldırılarak devlet memurlarının sosyal güvenlik kapsamında tek çatı altında toplanması, Hazine ve Maliye Bakanlığının taşra teşkilatı yapılanmasından dolayı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI TÜRKEŞ GÜNEY - Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Şimdi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve KHK ifadelerinin yan yana gelmesinin bu ülkede yarattığı travmatik bir etki var, öncelikle onu söyleyelim. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda -aynı zamanda otuz yıllık bir öğretmen olarak söylüyorum- koruma kalkanı vardı ama kanun hükmünde kararnamelele işten atılmalar yaşandı ve enteresan mahkeme kararları var. Bir tanesini bilginize sunmak istiyorum. Örneğin ihraç edilen bir arkadaşımız çocuğunu cemaat okuluna gönderdiği için ihraç edilmiş ama arkadaşımız bekar ve çocuğu yok. Şimdi, bunun gibi, böyle onlarca örnek var. Biz KESK olarak bir kere esastan bir tartışma yürütüyoruz yani şimdi, bu önümüze gelen maddelere dair tek tek görüşlerimiz var, ilerleyen bölümlerde de söyleyeceğiz ama esas olarak kamu hizmetlerinin güvenceli bir şekilde verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Yani, sözleşmeli istihdamı ilk başladığında bir çerçevesi vardı, o çerçeve neydi? Belli bir program ve plan için, zaruri haller için geçerli olacaktı, istisnai durumlar için geçerli olacaktı ama gelin görün ki yıllar içinde sağlık ve eğitim gibi en temel iki kamu hizmeti, en temel iki hak üretilmesinde de sözleşmeli istihdamı denendi ve sayısı da giderek arttı. Örneğin, 2013 yılında 100 kamu emekçisinden 4'ü sözleşmeliydi, 2022'de bu arttı. Her seçim döneminde de bir vaat olarak "Sözleşmelileri kadroya geçireceğiz." dedi siyasi iktidar da. Demek ki burada bir sıkıntı var; sözleşmeli istihdam ediliyor, sonra ona kadroya geçme vaadi veriliyor, sonra kadroya geçerken kimi koşullar öne sürülüyor.

1'inci maddede şöyle bir şart var: Sekiz yıl hiçbir disiplin cezası almamış olmak. Şimdi, bugün hukukun, yargının, teftişin içinde bulunduğu durumu göz önüne alırsanız, sekiz yıl hiçbir disiplin suçu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Ben tamamlamadım, izin verir misiniz lütfen.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Herkese iki dakika verdim.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Ama bakın, biz dinliyoruz. Sözümü tamamlamak istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, herkese iki dakika veriyorum.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Sayın Başkan, ama bu haksızlık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın temsilci, herkese aynı süreyi veriyorum, milletvekillerine de aynısını veriyorum.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Ama bakın...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Onar dakika...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, görüşlerinizi ifade edin, yorumlara fazla girmeyin.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Ama biz zaten yorumları temsil olarak buradayız. O zaman gittiğimizde üyelerimize bunu açıklayacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim. Her şey kayıtlarda, her şeyi açıklayabilirsiniz.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Kayıtlarda ama tamamlamadım sözümü.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Hiç mi kıymeti yok sözümüzün Sayın Başkan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Hiç mi kıymeti yok?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Herkese aynı şeyi yapıyorum, herkese aynısını yapıyorum, farklı uygulama yapamam.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Ama ben bu arada tamamlamış olacaktım, siz izin verseydiniz. Çok sembolik bir katılım oldu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar. Herkese uygulamam aynı, hiç kimseye...

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - KESK açısından çok sembolik bir katılımdır, itiraz ediyoruz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Sözümüzü tamamlamadık, üyelerimizin sıkıntılarını...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum. Sayın milletvekilleri bu kadar yapmıyor, lütfen...

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Olur mu? Biz sabahtan beri dinliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen... Böyle bir üslup yok.

KESK GENEL SEKRETERİ SEVGİ YILMAZ - Sabahtan beri dinliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sözünüzü o süre içerisinde tamamlayın.

Değerli milletvekilleri, 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 ve 4'üncü maddeleri müzakereye açıyorum.

Teklif sahibi Sayın Aksu, buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

2'nci ve 4'üncü madde ruhu itibarıyla birbirine benzer nitelikte; Cumhurbaşkanınca belirlenecek yurt dışındaki kuruluşlarda çalışmak isteyen memurlara aylıksız izin verilebilmesiyle ilgili. Zaten 657 sayılı Kanun'un 77'nci maddesinde buna dair bir düzenleme var; bununla birlikte, uluslararası nitelikte, birçok farklı statüde kurum ve kuruluşlar son dönemde yaşanan gelişmeler nedeniyle ortaya çıktı. Tabii, hangi kurum ve kuruluşların bu düzenleme kapsamına girebileceği "ulusal menfaat" ve "kamu yararı" ilkeleri çerçevesinde Cumhurbaşkanınca belirlenecek bir husus ve elbette ki memurun görev yaptığı ilgili dairenin de takdirine, onayına bağlı. Herhangi bir mali yük içermiyor ve bu noktada, özellikle ülkenin ulusal menfaatleri ve kamu yararı yanında mesleki gelişimlerine katkı sağlayacağını düşündüğümüz nitelikte bir düzenleme.

4'üncü madde de yine eşleri yurt dışında çalışan bazı memurlara aylıksız izin verilebilmesiyle ilgili. Burada da yine kanunumuzda yer alan bir düzenlemeye ilave nitelikte bir içerik katıyoruz. Görev süresinin, suistimal edilmemesi adına, en az altı ay ve yine, kadronun uzun süre boş kalmaması ve işgal edilmemesi adına da en fazla üç yıl süreyle sınırlı olacağını ifade etmek istiyorum.

Teklifimiz bu nitelikte.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Bu, yurt dışında görevlendirilen kamu görevlilerinin memur eşlerine de üç yıl ücretsiz izin verilmesi aile birliği açısından olumlu fakat burada, izin verilebilecek kurumlar arasına Cumhurbaşkanınca belirlenecek uluslararası kuruluşlar da eklenmektedir. Bu kuruluşların neler

olduğuyla ilgili biraz somutlaştırmaya ihtiyaç var. Biliyorsak bu kuruluşların neler olduğunu, bize açıklama yaparsanız kanun teklifini daha iyi anlamış olacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu...

ERSAN AKSU (Samsun) - Başkanım, şunu ifade etmek isterim: Tabii, yurt dışında hâlihazırda bizim hem Yunus Emre Vakfı, devlete yine yük oluşturmayacak Maarif Vakfı ama bunun dışında, gelişmelere göre yeni oluşabilecek kimi kuruluşlar da yer alabilir, illa bunlarla sınırlı değil. Ya da bir sporcu düşünün, Fransa'daki herhangi bir aktiviteyle ilgili olarak oraya gitmesi gerekecek ve kamu çalışanı ya da eşiyle bağlantılı durum. Yani, bunun spesifik olarak “şu” ya da “bu” diye sayılmasının aslında maksadı gerçekleştirme açısından çok sağlıklı bir durum oluşturmayacağını değerlendiriyoruz ve o nedenle, burada idareye takdir hakkının da sağlandığı bir düzenlemenin daha yararlı olacağı kanaati içerisindeyiz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir sporcu gidemiyor mu mesela, diyelim ki bir sporcumuz gidemiyor mu? Şu anki, mevcut...

ERSAN AKSU (Samsun) - Uluslararası nitelikteki bir kuruluş dönük ise evet.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Tamam, ne fark etti? Verdiğiniz örnek ile bu birbiriyle uyuşmuyor, ondan diyorum yani.

ERSAN AKSU (Samsun) - Şimdi, diyelim ki bir spor derneği -dernek olarak söylüyorum- illa bir resmî kamu kuruluşu olmak zorunda değil; bu düzenlemeyle alanını daha da genişleten bir nitelik kazandırmış oluyoruz Sayın Bakırlioğlu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ama çok muğlak ifadeler; bu şekilde olmaması lazım bu işin.

ERSAN AKSU (Samsun) - Yani, yasama organının tek tek, madde madde sayması gerektiği kanaatinde, şahsen, değildir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Çok değişik durumlar ortaya çıkabilir değerli arkadaşlar.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ama Başkanım, olmaz böyle.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu, Resmî Gazete’de yayınlanacak. Uluslararası kuruluşlar...

CAVİT ARI (Antalya) - İsimleri telaffuz edilmiyor, tek tek sayılmıyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Burada bir kısıtlama... Yani, sonuçta devlet memuru bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani, bence burada mutlaka hatların çizilmesi lazım. Bu kadar muğlak, bu kadar geniş... Gerekçeye de baktık; gerekçedeki ifadeler de çok yuvarlak, çok geniş. Bu şekilde bunun geçmemesi lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ari...

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, maddedeki “Yabancı memleketlerin resmî kurumlarında veya uluslararası kuruluşlarda” ibaresinden sonra eklenmek istenen “ya da Cumhurbaşkanınca belirlenen yurtdışındaki kuruluşlarda” ibaresi yeterli bir ibare değildir. Cumhurbaşkanına geniş bir takdir hakkı bırakan, istediği yere istediği kişiyi atayabilecek bir sonuç yaratmakta. Bu şekilde bir düzenleme de Anayasa’ya aykırı; Cumhurbaşkanına muğlak bir yetki verilmesi Anayasa’ya da aykırılık teşkil etmektedir. Burada nasıl bir görevlendirmenin yapıldığı net bir şekilde ortaya konulmalı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

4’üncü maddede 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesiyle 657 sayılı Kanun’un 108’inci maddesinin (D) fıkrasına eklenen cümlede yer alan “görevlendirilenler” ibaresinin “çalışanlar” şeklinde ve “3 yılı” ibaresinin “bu durumun her yıl kurumuna belgelendirilmesi kaydıyla 10 yılı” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nilgün Ök

Ejder Açıkkapı

Denizli

Elâzığ

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Burada, bu yurt dışında görevlendirilenlerin eşlerinin süresini üç yıldan on yıla çıkartıyoruz. Aynı zamanda, bu “görevlendirilen” ibaresi biraz kafa karışıklığına sebebiyet verdi; bunu “çalışanlar” yaparak kamu-özel hepsinin kapsamını genişletmiş oluyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 3 ve 18’inci maddeleri müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bilindiği üzere, istifa eden memurların memuriyete dönmeleri, uygun boş kadro bulunması ve idarenin iznine tabii idi. Bu çerçevede, teklifin 3’üncü maddesiyle 657 sayılı Kanun’un 92’nci maddesine bir fıkra eklenerek bakanlık müşaviri, müşavir, idari uzman, araştırmacı ve

buna benzer kadrolarda bulunanlardan özel sektöre geçmek, kendi işini kurmak veya benzeri kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak isteyenlerin bu geçişlerini kolaylaştırmak; daha sonra da memuriyete geri dönmek isteyenlere hâlihazırda mezkûr boş kadro şartıyla, izin şartı aranmaksızın ayrıldıkları kadroya geri dönüş imkânı sağlamak istemekteyiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

İlk kısımda, tümünü konuşurken ifade etmiştim yani bence Türkiye'nin önceliği bu olmamalı yani, işte, danışman, müşavir, idari uzman kadrolarında bulunanların geriye dönüşünü sağlamaya yönelik bir şey yapılmaması lazım demiştim. Maddenin bize gelen teklifteki mevcut hâliyle diyelim ki üç yıl önce, beş yıl önce istifa ederek ayrılmışsa onların hepsi bu maddeye istinaden geri geleceklerdi ama şimdi, zannediyorum, bir önerge gördüm burada; o, düzeltilmeye çalışılıyor yani bu kanun, bu fıkra hükümleri "uygulamaya girdikten sonra ayrılanlar için" yapılarak o dediğim mahzur bir miktar düzeltilmiş durumda ama benim yine de bunun... Bir defa, niye o zaman sadece bunlar? Sizin dediğiniz gerekçeler geçerliyse normal bir uzman da gitsin özel sektöre geri gelme imkânı olsun. Hani siz şunu söylüyorsunuz: "Ya, burası atıl. Atılları gönderelim, atılları ekonomiye kazandıralım." filan gibi bir mantık var herhâlde ama bunun illa böyle olması filan da gerekmiyor. Bütün atıllar müşavir kadrosunda değil veya bütün müşavir kadrosunda olanlar da atıl olmayabilir. Dolayısıyla bu yönüyle de baktığımızda... Mesela, vakıf, derneklere gittiği zaman devletten görevlendirme şeklinde bir şey olabilecek mi devletten maaşını alarak vakıfta, dernekte çalışma durumu olabilecek mi? Buna bir cevap verebilecek kimse var mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Nasıl?

ERHAN USTA (Samsun) - Bu vakıflarda veya derneklerde görevlendirilirse bu kişiler böyle döndü... Değil mi, öyle bir şey var ya; 18'de mi geliyordu o diğeriyle birlikte?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Öncelikle kendi kadrosuna dönecekler.

ERHAN USTA (Samsun) - Kadrosuna dönecek, ondan sonra ama...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Vakıf, dernek yok, kendi kadrosuna...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır; vakıflarda, derneklerde bunların görevlendirilmesi şeklinde bir şey var ya.

ERSAN AKSU (Samsun) - Bu maddede yok o.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Görevlendirme başka bir şey zaten; görevlendirmeye giderse görevlendirme bitince kendi görevine geri gelir.

ERHAN USTA (Samsun) - Burada vakıf, dernek meselesi yok. Öyle mi?

ERSAN AKSU (Samsun) - Yok.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Burada "görevden alınma veya görev süreleri sona eren" ibaresi var; Başkanımız da bahsetmişti, Sayın Kalaycı da; burada "görevden alınma"dan tam olarak ne kastediliyor Sayın Vekilim? Acaba hani soruşturma geçirip de görevden ayrılmak zorunda kalanların geri dönüşü olacak mı? Biraz bunu açıklamaya ihtiyaç var, nasıl bir durum söz konusu.

Bir de önceden ayrılanlardan şu anda geriye dönecek olanlarla ilgili bir çalışma var mı? Kamuda ihtiyaç duyulan, ihdas edilmiş olan, açılmış olan alanlara tecrübeli kişilerin geri dönmesine ihtiyaç var mı örneğin geri alınmayla alakalı veya buradaki mevcut kadrolardan birtakım yerlerde değerlendirilmek üzere cesaretlendirilmesi için ayrılacak olanlar var mı mesela, belirli yerlerde görevlendirilecek olanlar var mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, şimdi, bakın, arkadaşlar, 18'inci maddeye bir bakar mısınız? Kafadan uydurmayacağımıza göre... "Bu madde ile mülga ek 18 inci ve ek 37 inci maddeler kapsamında bakanlık müşaviri, müşavir, danışman, idari uzman ve araştırmacı kadro ve pozisyonlarına atananların öncelikle bulundukları kurumda veya ihtiyaç duyulan kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan dernek ve vakıflarda yürüteceği izleme, değerlendirme, araştırma..." filan diye devam ediyor. 18 bu işte, onu diyorum. Ama bununla alakalı şimdi... 3'üncü maddeye istinaden döndü, ondan sonra aldık onu vakfa, derneğe gönderdik.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, vakıf, dernek ne?

ERHAN USTA (Samsun) - Yani hayır, şimdi ama kamuya getiriyorsun, tamam mı? Ayrıldı, kamuya getiriyoruz o ayrılanı, ondan sonra oradan da alıp vakfa, derneğe gönderiyoruz. Bunun mantığı ne yani ben bunu anlayamadım.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Orada şey diyor: "...yürüteceği izleme, değerlendirme, araştırma, rehberlik, proje ve eğitim..." kamu adına yapacak bunu. Yani müşaviri gönderecek bir şeye, ister x bakanlığına gönderebilir, isterse x derneğine gönderebilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Aksu.

ERHAN USTA (Samsun) - Oranın personeli olarak çalışmayacak mı?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Hayır, oranın personeli olarak değil. Yani bu atıl kapasiteyi harekete geçirmek, bunlara iş bulmak, faydalı hâle getirmek amacıyla düzenlenmiş. Yani önceki madde...

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, bakın "görevlendirme" denildi, bir görevlendirme mi bu? İsmail Bey, sanki görevlendirme var burada.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Görevlendirme, görevlendirme.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Görevlendirme ya, çalışmak üzere görevlendirecek. Yani maaşını kurumdan alacak; denetim, inceleme her neyse yani.

ERHAN USTA (Samsun) - Ama bak, şimdi ağabey, öyle deme, şöyle bir şey yok; tam dediğim şeye geldi. Sayın Başkanım, kusura bakmayın yani anlamaya çalışıyoruz. Şimdi, ayrıldı devletten, ondan sonra 3'üncü madde kapsamında, bu yaptığımız düzenlemeyle devlete geri geldi; ondan sonra buradan da kalktı, bir vakıfta izleme, değerlendirme, araştırma... Yani illa kamu adına orada bir şey yapma filan değil, oraya gidecek orada bilmem ne vakfında, okçuluk vakfında araştırma yapacak.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, ne vakfı ağabey, nereden çıkarıyorsun?

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, burada yazıyor işte. Okuduğunu anlamıyor musun sen? 18'inci maddeye baksana.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Usta.

Sayın Şentürk, buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Efendim, müsaadenizle şöyle bir açıklama yaparsak, aslında tartıştığımız konuların son kısmını tartışıyoruz ama böyle bir düzenlemeye niye ihtiyaç olduğunu ortaya koyduğumuz zaman aslında belki bu paketin en önemli maddelerinden bir tanesinin bu olduğunu göreceğiz. Niye bunu ifade ediyorum? Çünkü herkesçe malum olan -bu yeni olan bir durum değil- devlet bürokrasisinde bu görevlere gelen, çok kritik görevlere gelip sonra da görevden alınan yani bakan değişikliği nedeniyle, yönetici tercihindен kaynaklanan değişikliklerin yanında, sürekli görevlerde görevini tamamlayıp kamuoyunda algı olarak "bankamatik memuru" gibi değerlendirilebilen pozisyonlar var mıdır? Vardır. Şimdi, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 35'inci maddesi ile ek 37'nci maddesi üst düzey kamu yöneticilerine ilişkin hususları düzenliyor. Bunların görevleri sona erdiğinde veya görevden alındığında... Ben memuriyete 1996 yılında başladım. 1999 yılında, Millî Eğitim Bakanlığında il millî eğitim müdürlüğü yapmış ve boşa çıkmış 600 insan vardı. 1999 yılının sayısını adım gibi biliyorum. O nedenle de hususen bu konuyu özel olarak çalıştık, büyük bir ehemmiyetle çalıştık. Temel şeyimiz: Yetişmiş nitelikli insan gücümüzden maksimum seviyede istifade edebilmektir. Burada da şöyle: Yani görevlerin bitmesi veya görevden alınma doğal bir süreçtir. Mahkeme kadiya mülk değil, her bir genel müdürün belli bir süre sonra görevi sona eriyor ama 65 yaşını beklemeden de alınabiliyor, 35 yaşında genel müdür olup 36 yaşında da alınma imkânı olabiliyor. Dolayısıyla bunların nereye gideceğiyle, görevden alınanların nereye atanacağıyla ilgili hükümler 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin üst kademe yöneticileri açısından 2 liste var. 1 no.lu liste doğrudan Cumhurbaşkanımızca atananlar açısından ifade etmek isterim; onlar da genel müdür yardımcısı, genel müdür, müsteşar, eski müsteşar yardımcısıydı şimdi bakan yardımcısı; bu pozisyonda olanların görevleri sona erdiğinde nereye gideceklerine ilişkin düzenleme 375'in ek 35'inci maddesinde; il müdürü, bölge müdürü pozisyonunda olanların görevden alındıkları takdirde nereye gideceklerine ilişkin de yine ek 37'inci maddesinde düzenleniyor. Ek 35'inci maddede bunlara bakanlıklarda araştırma, geliştirme, proje vesaire gibi konularda görev verebileceği yazıyor. Fakat uygulamaya geldiğimiz zaman, uygulama içerisinde her ne kadar mevzuat bunu öngörmüş olsa bile her vasfı ve özellikteki yönetici pozisyonunda görevden alınan kişiye görev bulmakta zorluk yaşandığı oluyor. Niye? Yani bu, işin doğasında var; ben bir kurumda genel müdürüm, görevden alındığımda o kuruma müşavir olarak atanacağım ve belki benim emrimle çalışan daire başkanım genel müdür olmuş olacak. Dolayısıyla bizim aslında... Hani çok profesyonel bakılınca bu hiç önemli değil, hangi iş verilirse onu yaparız; olması gereken bu. Mevzuat da bunu esas alıyor fakat fiiliyatta maalesef yani bu hiyerarşik geçmiş nedeniyle, kurumsal kültürler nedeniyle görev vermekte seçici davranılabiliyor, görev verilemeyebiliyor. Bu yönüyle, bu kapsamda olanlarla ilgili olarak Cumhurbaşkanlığına bir yetki almak suretiyle bu nitelikli iş gücünden, beyin gücünden devletin farklı birimlerinde, kamu yararına çalışan derneklerde -kamu yararı vasfı verilmek suretiyle aslında kamu hizmetini esas alan bir hüviyet kazanıyor- buralarda görevlendirme yapıyoruz. Bu kişilerin bulundukları kadroyla bağları kopmuyor, bu kişilerin görevlendirilmesinde kendi rızaları öngörülüyor -şimdi, önerge var, önergeyle o düzenleniyor- zorunlu olarak bir başka yerde görevlendirme olmuyor.

Şöyle ifade etmek isterim yani burada bulunan tamamınız için bu geçerli, lütfen biraz daha hani böyle işin bu boyutuna da bakarsak... Örneğin, bir ilde üç yıl il tarım müdürlüğü yapan kişi şu anda mevzuatımıza göre görevden alındığında atanacağı yer idari uzmanlık, idari uzman olacak. Şimdi, idari uzmanın yeri neresi? Bakanlık. Buna ne tür görevler verilecek veya veriliyor, verilme durumları var? Biz diyoruz ki: Bu birikimden istifade etmek bakımından eğer kurumun ihtiyacı yoksa buna yani bundan kurum da yeterince istifade edilmiyorsa, bir görev verilmiyorsa bunu bize bildirin ve biz de bakalım nerelerde istifade edebiliriz. Bir, örnek olarak söylüyorum: Meclis komisyonlarında veya genel müdürlük yapmış birisi, mevzuat birikimi yüksek olan birisi...

ERHAN USTA (Samsun) - Engel yok ki onlara zaten.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Ama şöyle, fiilen engel olmamakla beraber uygulamada ne kadar örneği var?

ERHAN USTA (Samsun) - Çok var.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Şöyle: Tabii ben üç yıldır bu görevi yapıyorum. Üst düzey kamu yöneticilerinin kararnamelerini, görevden alma ve atama kararnamelerini yazıyoruz. Dolayısıyla bu kitleyle çok yoğun muhatapız biz. Yani şöyle: Biz kamu yararını esas aldığımız için her türlü sorumluluğuna da razıyız. Hak, hukuk gözeterek de yapmaya çalıştığımız için onda sıkıntı duymuyoruz Sayın Vekilim. Bizim bu birikimlerden farklı alanlarda yani bazen uluslararası kuruluşlar olabilir ülkemize ilişkin... Bu boştaysa ve birikimi varsa... Şimdi bunların içerisinde akademik kariyeri olanlar var...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Genel Müdürüm, o söylediğiniz örneklerin hepsi yapılabilen şeyler.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Ama yapılmıyor. Yapılıyor mu? Yapılmıyor. Sayın Vekilim, uygulamada yapılmadığı için bunu Cumhurbaşkanlığı olarak koordine etmek, kurumları bu noktada yönlendirmek, takipçi olduğumuzun bilinmesini sağlamak; muradımız budur. Yani bu insan gücünden kendi görev alanında değil. Bir de bunların kadrolarıyla bağı koparılmıyor hiçbir şekilde, mevcut bulundukları kadrolardan zaten maaşlarını almaya devam ediyorlar. Dolayısıyla bunlar bütçeye bir yük getirmiyor ama o birikim konusu... Bir başka kurum... Mesela, kamudaki kamu personelinin, aday memurların hizmet içi eğitim programlarının koordinasyonu ya da bunun içeriğine ilişkin eğitim programlarında görevlendirilebilmesi hususu. Üniversitelere belki bu tecrübeyi aktarmaları bakımından yani o tarım müdürü örneğinde bir ilde üç yıl il tarım müdürlüğü yapan bir kişinin o ildeki üniversitenin ziraat fakültesinde misafir olarak o tecrübesini genç öğrencilerimize, kardeşlerimize aktarması kadar doğal ve isabetli bir şey olmayacağını değerlendiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, çok affedersiniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, Sayın Genel Müdürün açıklamaları, en azından verdiği örnekler şu anda hepsi yapma imkânı olan şeyler; üniversitede de görevlendirebilirsin, yurt dışına da gönderebilirsin. Meclis komisyonlarında da -mevcut aktif olan ya da aktif olmayan- bütün çalışanlar, kamu görevlileri buralarda görevlendirilebiliyor. Şu an verdiğiniz örnekler açısından yeni bir şey yok, bu zaten mevcutta yapılabiliyor.

Şimdi, ben bunu esasında biraz önceki hani bu müşavir, danışman, idari uzmanların ayrıldıktan sonra tekrar kamuya gelmeleriyle birleştirince... Yani mesela, orada neydi söylediğiniz şey? Mesela, İsmail Bey bir açıklama yaptı, dedi ki: “Ya, özel sektöre hani cesaret edip belki gidemeyecek ama geri dönme imkânını verdiğin zaman gidecek, orada tutunacak; hem özel sektöre faydalı olacak hem de devlet bir yükten bir anlamda kurtulacak.” Bu, makul geliyor, mantıklı geliyor ama şimdi bununla birlikte düşündüğün zaman iş daha farklı bir noktaya doğru gidiyor gibi geldi bana yani ben şey yapamadım bunu.

ERSAN AKSU (Samsun) - İkisi de olabilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Hani yapan arkadaşlar eminse ne yaptıklarından yine problem yok da ama hakikaten endişe ediyorum yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Şöyle: Burada görevlendirme maddeleri var ama geçici görevlendirme işte sınırlı, altı ayla sınırlı ve öyle istediğin gibi herkesi de görevlendirme imkânı yok kurumlar arasında. Eskiden 3046’da bir hüküm vardı, onu bir yere aldınız mı bilmiyorum şimdi, kurumlar arası görevlendirmeye ilgili bir hüküm vardı. Bu zaten mahdut kullanılan bir şey. Geçmişte de bu yöntem aslında Başbakanlık genelgesiyle uygulandı 90’lı yıllarda. Hatırlayabilirsiniz, Başbakanlık müşavirlerine işte planlama vesaire gibi kurumları kapsayan bir görevlendirme yapıldı, üçer aylık şeyler verildi ama o bir nevi istismar konusu da edildi, bazı isimler işte bir yere gönderildi, uzun süre bırakıldı filan. Bunda bir problem yok. Bunun uygulaması nasıl yapılacak? Burada en büyük problem şu olacak: Şimdi, genel müdürü, müsteşarlık yapmış kişiyi gönderdiniz bir kuruma, Karayolları Genel Müdürlüğüne; işte eski bayındırlık müsteşarına dediniz ki: “Karayollarına git, şu şeyi incele, oraya yardımcı ol.” Orada bu insanı kime bağlayacaksınız, bir hiyerarşi oluşacak mı orada, kime tabi çalışacak? Esas problem buralarda çıkacak. Burada da yetki alıyorsunuz; Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek usul, esaslar olacak. Orada bunlara riayet edildikten sonra ben çok faydalı olacağını düşünüyorum yani bunlar birikimini devlete bir şekilde yine sunacaklar kendi alanlarıyla ilgili. Bu anlamda hem kendisi bir iş yapmanın, faydalı olmanın hazzını tadacak... Çünkü böyle gidiyorsun, müşavirlik denilen bir yer var, 1 tane masa var, 30 kişi var, ilk gelen kapıyor masayı, oturuyor, geri kalanın oturacağı yer de yok. Böyle mi olması daha iyi? Herkes kendi alanında bir şeyler yapsın, çalışsın ve bunun mutluluğunu hissetsin, aynı zamanda da devletimiz kazansın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ama burada o işte usul, esaslar belirlenirken bu hassasiyetlere dikkat etmek lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 3’üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesiyle 657 sayılı Kanun’un 92’nci maddesine eklenen fıkranın birinci cümlesinde yer alan “yapılan ve bilahare bu kadrolarındayken” ibaresinin “yapılan ya da anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 33 üncü maddesi uyarınca ilgili kadrolara ataması yapılan veya atanmış sayılan ve bilahare bu kadrolarındayken bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten sonra” şeklinde, “ayrıldıkları kadrolarına” ibaresinin “ayrıldıkları kadrolarına, ayrılmadan önceki özlük hakları korunarak başvurmalarını takiben en geç üç ay içinde” şeklinde değiştirilmesi ve fıkraya aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu fıkra hükümleri, 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdare Teşkilatı Kanununun 29 uncu maddesinin on ikinci fıkrası, geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrası ve geçici 15 inci maddesi kapsamında ilgili kadrolara atananlar veya atanmış sayılanlar ile 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 221 inci maddesinin ilgili hükümleri kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında müşavir unvanlı kadrolara atananlar hakkında da uygulanır.”

Nilgün Ök

Ejder Açıkkapı

Denizli

Elâzığ

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum.

Getirdiğimiz maddeyle bu, üçlü kararnameyle atanan, sonra araştırmacı kadrolarını alan personel yer almıyordu; bu getirdiğimiz düzenlemeyle onların da bu fırsattan yararlanmalarına imkân sağlıyoruz. Aynı zamanda idareye “Başvurdukları takdirde üç ay içerisinde onların görevlendirmesini, başvurularını yerine getirin.” diyoruz ve burada da bir süre kıstası koyuyoruz. Aynı durumda Türkiye Büyük Millet Meclisinde olan personeli de bunlara eklemiş oluyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş önergeyle birlikte 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

18’inci maddede 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir.” ibaresinin “değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.” şeklinde değiştirilmesini, buna bağlı olarak maddenin işlenecek hükmüne aşağıdaki cümlelerin eklenmesini, maddeyle değiştirilen 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin ek 35’inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının üçüncü cümlesine “dernek ve vakıflarda” ibaresinden sonra gelmek üzere “talepleri üzerine görevlendirilmeleri ile bunların bu kapsamda” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu fıkranın üçüncü cümlesi hükümlerinin, 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu’nun 29 uncu maddesinin on ikinci fıkrası, geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrası ve geçici 15 inci maddesi kapsamında ilgili kadro atanalar veya atanmış sayılanlar ile 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 221 inci maddesinin ilgili hükümleri kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında müşavir unvanlı kadrolara atanalar hakkında uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı yetkilidir.”

Nilgün Ök

Ejder Açıkkapı

Denizli

Elâzığ

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Başkanım, getirmiş olduğumuz düzenlemeyle, yetişmiş insan kaynağımızı kullanmaya yönelik burada talep etme şartını getiriyoruz ki istedikleri kurumlara gidebilsinler, sürgün gibi algılamasınlar diye. Aynı şekilde, yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesindeki bu personelimizi de dâhil ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş önergeyle birlikte 18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 ve 6’ncı maddeyi işleme alacağım.

Sayın Aksu, buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, uzmanlık yeterlik sınavlarının yardımcılık döneminden sonra belirli bir sürede yapılması ve tamamlanmasına ilişkin 5 ve 6’ncı maddelerimiz. Malumunuz, KPSS sınavı dışında özel yarışma sınavlarıyla girilen meslekler kariyer meslekleri ve bu noktada kariyer uzman yardımcılığı, müfettiş yardımcılığı, stajyer kontrolörler, denetmen yardımcılığı ve denetçi yardımcılar gibi pozisyonlar var. Bu süreçlerde yardımcılık dönemini tamamlayan personelin yeterlik sınavlarının en geç ne kadar bir süre içerisinde tamamlanacağıyla ilgili kanunda herhangi bir hüküm bulunmamakta idi ve bu noktada teklifimizin 5’inci maddesi bu sınavların, yeterlik sınavlarına girmeye hak kazanmalarından itibaren altı ay içinde yapılmasını öngörüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, hâlihazırda bu uzmanlık yeterlik sınavlarına girecek yardımcılardan bu pozisyonda olanlardan bu süresini doldurmasına bir ay kalmış, buna ne kadar süre vereceğiz? Bununla ilgili olarak da geçici 6’ncı madde düzenlememizle konunun hukuki güvenliğinin sağlanması amacıyla teklifimiz yapılmıştır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Olumlu bir düzenleme, tabii ki süre sınırı konulması isabetli. Ben bu konuda şunu ifade edeceğim: Sayın Temurci’ye de çok teşekkür ediyorum yani kariyer mesleklerle ilgili övgüyle bahsetti. Gerçekten Türk bürokrasisinin bel kemiğidir kariyer meslekler ama geldiğimiz durum itibarıyla özlük haklarında çok geri kaldılar yani özlük haklarını mutlaka iyileştirmemiz lazım. Bugün üst kurullarda, bakanlıklarda maalesef bir kaçış söz konusu; bu konuda bir düzenleme yapılması lazım.

Bir de benim elimde uzmanların değil de denetim elemanlarının mesela maaşları var. Kısaca bunlardan bahsedeyim: Bakanlık başmüfettişi 69 bin lira alıyor, il müdürü 77 bin, büyükşehirdeki il müdürü 79 bin, Ankara, İstanbul, İzmir’de daire başkanı 86 bin yani çok altında kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bitiriyorum Başkanım.

Normalde denetim elemanı hangi kuruma bağlıysa, bakanlıksa bakanın adına bu yetkisini kullanır, genel müdürlük müfettişiye genel müdür adına kullanır. Mutlaka bunların durumunun, hem uzmanların hem denetim elemanlarının durumunun iyileştirilmesi gerekiyor; bunu ifade etmek istedim.

Sürekli söylüyoruz zaten, bütçe görüşmelerinde de ifade ettik; bir de denetim elemanlarının harcırah mevzuu var. Gerçekten yani makul bir otelde kalabilecekleri bir konaklama bedeli verilmesi lazım. Onunla ilgili de bir örnek var elimde, onu söyleyeyim: Bugün konaklama bedeli olarak üst kurullarda 3.022 lira veriliyor, İller Bankasında 3.150 lira, TRT’de 3.047, Halkbank’ta 2.500, Ziraat Bankasında 3.500, Tarım Kredide 3.500 lira ama bakanlık müfettişinin aldığı 967 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamlayın Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani bu parayla bırakın büyük şehirleri, diğer illerde dahi bir konaklama imkânı bulmak çok zor. Bu açıdan hem özlük haklarının hem de denetim elemanlarının harcırahlarının mutlaka iyileştirilmesi gerekmekte.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Bu, tabii, kariyer uzmanlığı meselesi son derece önemli bir mesele. Yani bu ülkeyi büyütecek, kamu yönetimini iyileştirecek, pastayı büyütecek olan kesim aslında bu kesim. Bunları normal bir memur gibi düşünüp başkalarıyla mukayese etmenin çok fazla bir anlamı yok. Bir sürü hatalar yapıldı ama en azından bundan sonra hakikaten aşamalı bir şekilde bu kariyer uzmanlarının özlük haklarını iyileştirmemiz lazım, kamudaki pozisyonunu güçlendirmemiz lazım. Yani bir uzmanın -eskiden planlama uzmanı için örnek veriyorduk- şimdi diyelim ki bütçe ve strateji uzmanının “İllaki ben bir daire başkanı olayım.” gayreti içerisine düşmemesi gerekir. Yani o insanın uzmanlık esas alanı olmalı, uzman olarak tatmin olmalı, hem iş tatmini açısından -bakanla toplantıya girebilmeli, geçmişte bunlar böyleydi- hem de özlük hakları açısından hakikaten bunun yapılması lazım. Böyle yaparsak biz bu ülkeyi biraz daha kalkındırabiliriz, biraz daha geliştirebiliriz.

Denetim elemanları konusu da benim aynı zamanda Genel Kurulda da dile getirdiğim bir konu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum.

Denetim elemanları da çok ciddi dosyalar inceliyorlar, kamuya katma değeri olacak çok ciddi işler yapıyorlar; onların da maaşlarındaki düzenlemenin yapılması lazım. Elbette gönül ister ki bütün çalışanların, bütün toplumun maaşını, ücretini, gelirini iyileştirelim ama hepsini yapamıyorsak da bunları da geriye bırakmamak gerekir. Yani herkesle birlikte düşünülmesi gereken bir şey değil, kendi başına düşünüp bu kariyer uzmanları ve denetim elemanları meselesini çözmemiz lazım. Anladığım kadarıyla en azından Komisyonunda bir fikir birliği var bu konuda, bunu hayata geçirmek lazım; artık sözün ötesine işi götürmemiz gerekir diye değerlendiriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8, 9 ve 10’uncu maddeleri müzakereye açıyorum.

Sayın Aksu, buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, 2443 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Başkan ve Üyelerine İlişkin Kanun’un hükümleri dışında 703 sayılı KHK’yle yürürlükten kaldırılmış düzenlemeler vardı. Kurulun görevi, denetçilerin görev ve yetkileri ile görevden uzaklaştırmaya ilişkin bazı hükümlerin anılan kanuna eklenmesi ihtiyacı ortaya çıktığından kanunun isminin de söz konusu değişikliklere uygun olarak değiştirilmesini amaçladık. Anayasa Mahkemesinin 1/2/2024 tarihli ve (2021/113) sayılı iptal kararıyla Anayasa hükmünde mevcut olmasına rağmen 5 sayılı CBK’de yer alan vakıflarla ilgili düzenleme bütünüyle yürürlükten kalkmış olup vakıflar yönünden hukuksal bir boşluk oluşmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, tamamlayın.

ERSAN AKSU (Samsun) - Kooperatifler birlikleri ile bu kurum ve kuruluşların her türlü ortaklık ve iştirakleri ise gerekçeli kararda belirtildiği üzere Anayasa’nın 104’üncü maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri uyarınca CBK’yle düzenlenemeyen, kanunla yapılması gereken alanları ifade etmektedir. Anayasa’nın 108’inci maddesi uyarınca Devlet Denetleme Kurulunun görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde düzenlenmekle birlikte bu görevlerden Anayasa Mahkemesinin anılan kararıyla iptal edilen hususların kanunla düzenlenmesi amacıyla 8’inci madde teklifimizi yapmış durumdayız.

Yine, Başkanım, 9 ve 10’uncu maddeyle ilgili de müsaade ederseniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - 5 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 12’nci maddesinin Anayasa Mahkemesi kararıyla iptali nedeniyle ki Anayasa’nın 128’inci maddesine atıfla bu düzenlemenin kanunla yapılması gerektiği,

Cumhurbaşkanlığı kararnamesindeki yükümlü memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görev ve yetkilerine ilişkin olduğu, Anayasa'ya bu nedenle aykırılık teşkil ettiği ifade edilmiştir.

Devlet Denetleme Kurulunda görev yapan denetçilerin görev ve yetkilerinin Anayasa'nın 128'inci maddesi gereğince kanunla düzenlenmesi gereği nedeniyle bu maddeyi de yasaya taşıma ihtiyacı nedeniyle teklifte bulunduk.

10'uncu maddeyle ilgili olarak da Sayın Başkanım, ifade edebileceğimiz husus; yine, iptal gerekçesinde Anayasa'nın 108'inci maddesi gereğince Devlet Denetleme Kurulu tarafından derneklerde yapılacak denetlemeler sırasında dernek görevlileri hakkında görevden uzaklaştırma tedbiri uygulanabileceğinden bahisle bunun dernek kurma hakkına yönelik bir sınırlama getireceği ve dolayısıyla Anayasa'nın İkinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan kişi hakları ve ödevleriyle ilgili bir düzenleme içerdiği ve Anayasa'nın 104'üncü maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesi uyarınca CBK'yle düzenlenemeyeceği gerekçesiyle, Devlet Denetleme Kuruluna verilen bu yetkinin, görevden uzaklaştırma tedbiri hakkındaki yetkinin yasal çerçeve içerisinde düzenlenmesi gerektiği nedeniyle teklifimizi yapmış bulunmaktayız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada da tabii, devletin bir denetim sistemi var değil mi? Yani nedir? Dış denetimi, kamu kurumlarının kullandığı kaynaklara ilişkin dış denetimi kim yapar? Sayıştay yapar. Efendim, kurum içerisinde soruşturma türü işler olduğunda, birtakım meseleler, yolsuzluk filan gibi hikâyeler olduğunda bir idari soruşturma, mali soruşturma falan gerekiyorsa bunu teftiş kurulları yapar. Bir de iç denetim birimleri vardır; onlar da süreçlerin iyileştirilmesi, işte kaynakların etkili, ekonomik, verimli kullanılmasını sağlayan denetim sistemidir. Esas olan, bu denetim mekanizmalarını doğru çalıştırmak. Yani şimdi, biz görüyoruz ki son yıllarda buralarda çok büyük bir yıpranma oldu. İç denetim çıktı, teftiş kurullarının morali, motivasyonu bozuldu. Sonra, iç denetim gereği kadar yürüyemedi, yürütülemedi, iç denetimin önünde engeller çıktı, orası öyle bir inkitaya uğradı. Sayıştay denetimi... Bir Sayıştay Kanunu çıktı, az önce de ifade etmiştim, fakat sonradan Sayıştayın yetkileri birkaç defa budanarak Sayıştay denetimi de bana göre çok etkisiz hâle getirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, Devlet Denetleme Kurulunun denetim yapmasına filan elbette karşı değiliz, bu da lazım. Cumhurbaşkanlığının elinin altında bir denetleme birimi olması lazım ama bu istisnai bir şeydir yani bütün kamuyu Devlet Denetleme Kurulu eliyle denetleme imkânınız yok. Hepsinin kendi içerisindeki o sistem içerisinde denetlenmesi lazım, esas buraya vurgu yapmak istiyorum. Elbette, Devlet Denetleme Kurulunda birkaç kurumu ilgilendiren birtakım meseleler olabilir, oralarda Devlet Denetleme Kurulu gider veya bakanlık zafiyet gösteriyordur kendi o iç denetim mekanizmalarını çalıştırmakta, oralarda DDK denetimleri filan olabilir, bunları ben tabii karşılarım ama esas olan, normal sistemin, denetim sisteminin çalışmasıdır.

Şimdi, diğer husus, başlangıçta da söyledim, bu görevden uzaklaştırma meselesi. Yani ben burada yine ısrarcıyım, arkadaşların bir kısım argümanları oldu ama o argümanlar... Yani idari soruşturma yetkisinin Devlet Denetleme Kuruluna verilmiş olması, bunun sonucunda mutlaka onun tamamlayıcı bir unsuru olarak sanki mütemmim cüzü gibi görevden uzaklaştırmayı da o yetkiyi de vermeyi gerektirmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani soruşturmasından sonra, raporu yazdıktan sonra DDK, o görevden uzaklaştırma yetkisi hangi kurumda, kimin elindeyse onun devreye girmemesi "Ben burada görevden uzaklaştırma yapmayacağım." demesi mümkün değil. Ha, yanlış bir rapor yazıldıysa, orada direniyorsa diyelim ki bakanı, o zaman da o da doğru bir şeydir belki, belki de direnmesi lazım direnebiliyorsa, gerekiyorsa. Dolayısıyla bence burada... Az önce de söyledim, kendimi tekrar ediyorum, kusura bakmasınlar ama tabii, bazen de sadece bir madde okunuyor, o insanlar oraya bakıyor "Bunu niye söylememiş?" deniliyor. Yani bu, ihtilal döneminde çıkmış, ihtilal sonrası çıkmış bir düzenleme bu DDK meselesi; o zamanın devlet başkanı bile bu yetkileri almamış, görevden uzaklaştırma yetkisini; şimdi bunların verilmesini, her ne kadar Başbakanlık ve tek uhdede Cumhurbaşkanlığında birleşmiş olması argümanını kabul etsem de buna rağmen ben bunu gerektirmediğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) - Bir de tabii, bu sistemde şimdi Sayın Cumhurbaşkanına -veya Cumhurbaşkanlarına diyelim yani Sayın Erdoğan için değil, herhangi bir Cumhurbaşkanı için- yani yeri geliyor, eski sistemdeki Cumhurbaşkanının her şeyini veriyoruz; yeri geliyor, eski sistemdeki Başbakanın her şeyini veriyoruz, onu veriyoruz, bunu veriyoruz; öyle bir şey yok yani her şeyin verildiği bir şey de olması gerekmiyor bu sistemde. Yani öbür Cumhurbaşkanı için belki de normaldi yani Başbakanlık sisteminin olduğu bir yerde Cumhurbaşkanının Devlet Denetleme Kurulu gibi bir denetim biriminin olması normaldi belki ama bu sistemde o hiç normal değil çünkü zaten o Başbakanın, o Cumhurbaşkanı şu anda eski Başbakanlık görevini de aldığı için... Zaten bakanlıkların da teftiş kurulları var, her türlü imkânı var. Geçmiş düşünün, Başbakan bir siyasi, ayrı bir parti; Cumhurbaşkanı ayrı bir parti. Belki Başbakan bazı konuları yapmaya çalışmıyordu, o zaman bir Cumhurbaşkanının elinde böyle bir kuruma ihtiyaç vardı yani o zaman bile bu kadar güçlü olmayan bir denetim mekanizmasını şimdi sistemin içerisine bu kadar güçlü bir oyunca olarak sokmanın ben doğru bir yaklaşım olduğunu düşünmüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aslında yapılan daha önceki Başbakanlık Teftiş Kurulunun uhdesinde olan görevleri -orası kapandı- şimdi Devlet Denetleme Kuruluna veriyor bu yetkileri; vakıflar konusunda da dernekler konusunda da tüm konularda. Şunu ifade edeceğim: 657’de 138’inci madde: Görevden uzaklaştırmaya kimler yetkili? Atamaya yetkili amirler ve müfettişler. Müfettişler niye yetkili? Çünkü soruşturma yetkisi var. Bir önceki madde, 137’ye bakın, görevden uzaklaştırma tedbiri soruşturma safhasının herhangi bir aşamasında alınabiliyor yani soruşturma yetkisi veriliyor Devlet Denetleme Kuruluna Anayasa’yla. E, “Görevden uzaklaştırma verilmesin.” O zaman soruşturma yetkisinin bir anlamı kalmıyor yani incelemiden bir farkı kalmıyor o zaman, inceleme yetkisi verilmiş gibi bir durum oluyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Onu yazıp kurumuna gönderdikten sonra...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - İş işten geçiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani yıllarca, biliyorsun Erhan Bey yani bu işin içinde de çalıştık. Bizim Yüksek Denetleme Kurulu olarak soruşturma yetkimiz yoktu. Ben denetimde çok somut yolsuzluk tespit ettim. Ne yapıyordum? Anında telefonla il genel müdürlüğü müfettişini ya da Bakanlıksa Bakanlık müfettişini çağırıp ona devrediyordum hemen yani açığa alma yetkisi onda ama burada esas unsur soruşturma yetkisinin verilmiş olması. Ha, Anayasa’da soruşturma yetkisi verilmemeli deseniz ona saygı duyarım ama soruşturma yetkisi verildikten sonra elbette görevden uzaklaştırma yetkisi de verilmesi lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Bu 8, 9, 10’uncu maddelerde Anayasa’ya aykırı durumlar söz konusu. 8’inci maddede 108’inci ve 8’inci maddeye aykırılıklar var. Şimdi, vakıflar, kooperatifler, birliklerin ortak olduğu veya iştirak hâlinde bulunduğu kuruluşlarda da denetleme yetkisi veriliyor. Bu yetki kaynağını Anayasa’dan almıyor yani Anayasa’da yazılmayan bir yetkinin kanunla bu kuruma veriliyor olması Anayasa’ya aykırı bir durum.

Bir de şimdi Devlet Denetleme Kurulunun denetim elemanlarının görevlendirildiği kurumlarda özellikle o kurumların da teftiş kurullarının yetkisini haiz oluyorlar. Örneğin Adalet Bakanlığını mesela Devlet Denetleme Kurulu Cumhurbaşkanımız görevlendirirse denetlemeye geçebiliyor. Oradaki, Adalet Bakanlığındaki teftiş kurulunun yetkisiyle de görevlendiriliyor -bu kanundan onu anlıyorum, okuduğum zaman anlamı o çıkıyor- ve bu yetkileri kullanarak da orada çeşitli kararları alabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamamlayacağım Başkanım.

Çünkü soruşturma yetkisi var, inceleme var, araştırma var, denetleme var. Soruşturmanın selameti açısından görevden alma yapabilir geçici olarak da olsa, bu yetkileri direkt kullanabilir; hâkimleri, savcılarını atlayarak yapabilir. Aynı yetkileri yine belediyeler ve özellikle büyükşehir belediyelerinde ve il belediyelerinde de denetlemeye gittiği zaman bu yetkileri kullanıp sanki buradaki kişileri kanuna dayanmadan geçici de olsa görevden alıp o makamlarda değişiklik yapma yetkisini de haiz olacak. Bu maddeyi bu şekliyle gerçekten Anayasa’ya aykırı ve sakıncalı buluyoruz. Bu yüzden de bu 8, 9 ve 10’uncu maddelere karşı olduğumuzu özellikle ifade ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesinin bir kararı var, 2002 tarihli bir kararı. Orada Devlet Denetleme Kurulunun idari ve mali yönden özerk kurulları ve üst kurulları denetlemesiyle ilgili Anayasa Mahkemesine bir başvuru açılmış. Anayasa Mahkemesi de yasama erkinin veya yürütme erkinin bir yasayla veya başka bir normla Anayasa’nın 108’inci maddesinde görev alanı tanımlanmış olan Devlet Denetleme Kurulunun görev alanını daraltamayacağını belirtmiş.

Burada konu çok açık ve net. Buna göre Cumhurbaşkanı kararnameleriyle ve yasalarla Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı daraltılamayacağı gibi genişletilemez de. Bir başka deyişle, bir kanunun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin Anayasa’nın 108’inci maddesine uygunluğu bu düzenlemede tanımlanmış görev ve yetki alanının sınırlarını herhangi bir yönde değiştirmemesi ön koşuluna bağlı yani çok açık ve net.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani burada bir genişletme var yetki olarak. İşte, biliyorsunuz, bu birlikler, kooperatifler, onlar ve onlara bağlı birtakım birlikler, ticari müesseseler var bunun içinde. Yani buradaki hem kapsamı genişleten hem de aynı zamanda bu görevden uzaklaştırma yetkisinin verilmesi doğru değil. Anayasa’ya aykırı olduğunu belirttik, burada Anayasa Mahkemesi kararı da önümde, isterseniz paylaşabilirim çünkü sonuçta Devlet Denetleme Kurulu eskiden beri var olan bir kurum ve Anayasa ve yasalar çerçevesinde görevini yürütüyor. O anlamda bunun doğru olduğunu düşünmüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Şimdi, Devlet Denetleme Kurulu aynı Devlet Denetleme Kurulu değil yalnız yani Anayasa’nın o...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Görev şeyleri hemen hemen aynı, bir şey değişmedi Sayın Aksu.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Yok yani bu yeni şeyden itibaren değişti.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bakalım isterseniz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Şimdi, bakın, ben bir şey okumak istiyorum. Eski 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun, bunun 20'nci maddesinin (b) fıkrası; deniliyor ki: “(a) bendinde sayılan kuruluşlarla bunların iştirak ve ortaklıklarında, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında, teftiş, denetim veya bu maksatla kurulmuş olan birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını haiz olarak her türlü inceleme, araştırma, soruşturma ve teftiş yapmak veya yaptırmak” Yani bu var olan bir hükmü Devlet Denetleme Kurulunun artık Başbakanlık olmadığı için. Demin söylendi ya hani “Bu yetkileri haiz olarak nasıl yapabilir?” diye, “Diğer bakanlıkların, genel müdürlüklerin yetkisini nasıl kullanabilir?” diye. Bu ilk defa verilen bir şey değil, zaten var ve kanunla verilebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - İkincisi: Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesine bakıldığı zaman aslında bu 108'in -Sayın Ersan Aksu Bey de az önce söyledi gerekçeden bahsederek- Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle değil yine bu 108'in son fıkrasındaki hükme dayanarak kanunla bunun yapılması gerektiği anlamı çıkıyor ve o yapılıyor.

Devlet Denetleme Kurulu, Erhan Bey de az önce söyledi, hiçbir kurumun görev alanına girmeyen konular olabilir, özel durumlar olabilir, işte ne bileyim gündelik hayatta da yaşadığımız bazı konular var yani Sayın Cumhurbaşkanı adına denetim yapıyor buralar ve çok daha alttaki bakanlara, genel müdürlere ve onların müfettişlerine verilen yetkinin Cumhurbaşkanına bağlı olarak denetim yapacak birisine de verilmesi çok doğaldır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Bir başka şey de Cumhurbaşkanına sadece yürütmenin başı olarak da bakmamak lazım. Bu yönüyle tabii ki bakacağız ama aynı zamanda Cumhurbaşkanı Anayasa gereği devletin de başı, dolayısıyla bu anlamda da yaptıracığı incelemeler, soruşturmalar, denetimler olabilir ve tamamen bu anlamda yapılmış bir düzenleme olarak düşünüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, kifayetimizakere artık.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi şöyle: Sanki bir süper denetim kurumu gibi bir şey tanımladınız; böyle bir durum yok. Anayasal, evet, Anayasa'da görevleri tanımlanmış, Cumhurbaşkanına bağlı olarak çalışıyor, onun görev verdiği alanlarda çalışıyor ama öyle diğer birtakım teftiş kurulları, denetim kurulları bunu yapıyor, bu Cumhurbaşkanına bağlı, daha üst statüde... Böyle bir şey yok, o sizin kendi yorumunuz. Anayasa'da çok açık ve net olarak bunlar tanımlanmış, biz o kapsamda söylüyoruz bunu. Bu kapsamın genişletilmesi... Bakın, burada kooperatifler, birlikler, bu kurum ve kuruluşların her türlü ortaklık ve iştirakleri... Yani böyle bir şey yok.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ben bunu temennim olarak söylemiyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben de hani Anayasa Mahkemesi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Anayasa'da başka şeyler de tanımlanmış, hepsine bütün olarak baktığımda bu anlamı çıkarıyorum. Yoksa...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Anayasa'ya aykırılıklar niye devamlı Anayasa Mahkemesi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapalım...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Anayasa Mahkemesi full çalışıyor. Ha bire çıkan yanlış kanunları Cumhurbaşkanı kararnameleriyle düzenliyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî...

Sayın Usta'ya da söz vereceğim ve sonlandıracağım bu tartışmayı.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, ben de tekrar, kusura bakmayın, biraz da vakit geç oldu ama...

Hakikaten burada en azından bir şeyi değiştiremeyeceğimizi biliyoruz yani bu madde bu şekilde geçecek, onda herhangi bir beis yok ama üzerinde düşünmek açısından... Şimdi geçenlerde de yine bir genelge yayınlanmıştı değil mi bu Devlet Denetleme Kuruluyla ilgili? Bütün her yerde işte denetim menetim filan yapılın edilsin şeklinde filan. Yani bu temel zafiyetin bir defa denetim sisteminin çalışmamasından kaynaklandığını, o notu bir daha düşmek istiyorum ama daha önemlisi, belki de hani biraz daha radikal düşünüp yani İsmail Bey, hatırladığım kadarıyla, Başbakanlık Teftiş Kurulu da ilk uzman, ilk müfettiş yardımcılarını bizden bir sene önce aldılar yani 1988'de, 1987'de filan aldılar yani ondan önce o da yoktu. Yani devlet böyle bir genişlemeye bazen böyle bir meyil ediyor. Yapılan her şey doğru mu yanlış mı, onu bilmiyorum. Hani eski sistemde, Başbakanın ve Cumhurbaşkanının olduğu, farklı partilerden olabildiği veya işte esasen yürütmeyi Cumhurbaşkanının, her ne kadar yürütmenin başı olsa da esas Başbakanın yaptığı sistemde orada bir zafiyet olduğunda Cumhurbaşkanının buna bir müdahale edecek elinde bir mekanizmanın olması normaldi. Aslında bu sistemde biraz daha radikal düşünecek olursak -illa karşı çıkıyorum anlamında değil, hazır bürokrat arkadaşlar da buradayken- bu sistemde zaten Cumhurbaşkanının her şey emrinde yani bakanı Mecliste herhangi bir güvenoyu, bir şey gerektirmeksizin atayabiliyor yani orada bir şey gördüğü zaman zaten hemen bakanlığa talimat vermesi yeterli yani eski sistemde DDK'nin olmuş olması bu sistemde de olması anlamına da gelmez. Sanki böyle duplikasyon gibi bir noktaya da iş gidebilir eğer iyice genişletirsek. Hani, dar kalırsa az önceki söylediğim argümanlar geçerli olur, kesit bir konudur, işte, ilgilenilmemiştir, bir zafiyet vardır, Cumhurbaşkanı onları devreye sokabilir ama sanki iş öyle bir noktaya gidiyor ki bu iş biraz daha yaygınlaştıracak, büyütecek noktaya götürülürse bu sefer... O zaman teftiş kurulları niye var? Yani o zaman teftiş kurullarının

hepsini getirelim, Cumhurbaşkanına, daha üst seviyeye bağlayalım, bütün denetim oradan yapılsın; bu da bir fikir olabilir ama duplikasyona gidecek şeylerden, genişlemeden kaçınmak lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddede 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş

Erhan Usta

Adana

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasa'nın 108'inci maddesi Devlet Denetleme Kuruluna denetim, inceleme ve araştırma yetkisi tanımakta ancak yürütme organı içinde dahi olsa doğrudan icra edici nitelikte yaptırım gücü sağlayacak bir yetki öngörmemektedir. Görevden uzaklaştırma tedbiri Türk hukuk mevzuatında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 137 ile 145'inci maddelerinde detaylı olarak düzenlenmiştir. 657 sayılı Kanun'a göre görevden uzaklaştırma tedbiri, devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hâllerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. İlgili kanuna göre görevden uzaklaştırmaya yetkili birimler; atamaya yetkili amirler, bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri, illerde valiler ve ilçelerde kaymakamlardır. DDK'nin denetim ve inceleme faaliyetleri idari vesayet denetimi çerçevesinde sınırlı bir alana sahip olmalıdır. Görevden uzaklaştırma yetkisi, yargı organlarının yetki alanına müdahaleyi ifade etmektedir. Anayasa'nın 125'inci maddesi idarenin her türlü işlem ve eyleminin yargı denetimine açık olduğunu belirtmektedir. DDK'nin yargısal bir yetkiyi fiilen kullanması hukuki güvenliği zedeler ve adil yargılanma hakkını tehlikeye atmaktadır. Öyle ki söz konusu madde metnine göre, DDK'nin görevden uzaklaştırma işlemine karşı herhangi bir idari ve yargısal denetim öngörülmemektedir. DDK'nin bu yetkisi idarenin keyfi uygulamalarına karşı açık kapı bırakmaktadır. Bu yetkinin kaldırılarak DDK'nin asli görevi olan denetim ve inceleme faaliyetiyle sınırlı kalması gerekmektedir. Kurumların işlemeyen de olsa kendilerine ait bir iç denetim mekanizmaları mevcuttur. Devlet Denetleme Kurulunun siyasi baskı aracı olarak kullanılmasını sağlayacak görevden uzaklaştırma tedbiri ciddi riskler barındırmaktadır. Tüm bu sebeplerden ötürü ilgili maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 ve 12'nci maddeleri müzakereyi açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

11'inci maddeyle daha önce 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin bir kısmının Anayasa Mahkemesince iptaliyle kanun olarak da düzenlenmesi önerilmektedir.

Bu 11'inci maddeyle Cumhurbaşkanlığı İdari İşleri Başkanlığına kariyer meslek personeli istihdam edilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Söz konusu kariyer meslek personeli 657 Kanun'un ek 41'inci maddesine uygun olarak da diğer kamu kurum ve kuruluşlardaki kariyer meslekle aynı usul ve çerçevede istihdam edilecektir. Bunun için bir teklifimiz vardır Sayın Başkanım.

Teklifin 12'nci maddesiyle beraber de hâlihazırda Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında Cumhurbaşkanlığı raportörü ünvanıyla görev yapmakta olan hâkim ve savcı, kaymakam, yasama uzmanı ve diğer kariyer meslek mensuplarının en az üç yıl süreyle görev yapmış olanların kendi talepleri ve uygun görülmesi hâlinde bu teklifin 11'inci maddesinde öngörülen Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında kariyer meslek personel kadrolarına atanabilmelerine yönelik geçici madde düzenlemesi yapılması öngörülmüştür. Söz konusu maddeyle öngörülen düzenlemede herhangi bir ilave mali yük bulunmamaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 11'inci maddede 1 adet önerge vardır...

Sayın Usta, söz talebi mi, önerge mi?

ERHAN USTA (Samsun) - Söz talebi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani aslında önerge de ondan dolayı var ama hakikaten bunu anlayamıyoruz, arkadaşlar bize bunu bir açıklasınlar yani niye bu bilişim personeline... Çok sınırlı, evet, 10 kişi filan ama 5 katına kadar... Değil mi? Emsalinin 5 katına kadar yani başka yerde bilişim personeli olarak çalışanın 5 katına kadar Cumhurbaşkanlığında çalışanlara...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sözleşmeli personelin...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, normal bilişim personelinin ne alıyor, sözleşmeli bilişim personeli başka kamuda?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Ek 6'ncı maddede düzenleniyor Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman bir açıklayın burasını bize, bir açıklayın, az önce de söyledik, bir açıklayın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar.

Sayın Şentürk...

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Efendim, şöyle: Tüm kamu kurum ve kuruluşlarında özellikle yüksek kapasiteli bilişim sistemleri bulunan kurumlarda sözleşmeli bilişim personeli çalıştırılmasına ilişkin hükümler var. Orada da 5 kata kadar ücret ödenmesi yani sözleşme bedelinin, normal bir sözleşme bedelinin 5 katına kadar -tabii, bu 5 katı olmak zorunda değil- bilişim personelinin istihdam edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeyi Cumhurbaşkanlığı için de getiriyoruz. Bu Maliye Bakanlığında... Örneğin SGK'de 80 kişi var yani 80 kişilik...

ERHAN USTA (Samsun) - Her kurum kendi bünyesinde mi yapmış? Genel bir düzenlemesi yok mu? Mesela bizim Planlamada da var...

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Şöyle: Şimdi, bilişim personeli için, bu katlı ödeme yapılabilecek bilişim personeli için bu ek 6 özel düzenleme getiriyor. Bu düzenleme de tüm kurumlar için öngörüyor bunu ve kanunla sayısı belirleniyor, Maliye Bakanlığı da kaç kata kadar ödeme yapılabileceğini belirliyor. Bu niçin? Çünkü hakikaten özellik gerektiren, bilişim alanında yetkinliği olan böyle bir hususun... Farklı ödeme yapma imkânının kaçınılmaz olduğu ortada. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanlığı açısından da bilişim sistemlerimiz açısından ihtiyaç duyduğumuz için 10 kişilik bir kontenjan öngörüyoruz mevzuatla. Yani bu var olan bir şey, CBK'yle düzenlenmişti, biz bunu kanuna taşımış oluyoruz. Şu anki düzenlemede CBK'mizde var bizim, kurumlarda da vardı ama Anayasa Mahkemesi "Kanunla düzenlenmesi gerekir." dediği için bunu kanuna taşımış oluyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, sizin tekrar söz talebiniz var.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Çok kısa...

Yani şunu anlıyoruz: Ben şuna karşı değilim bakın yani bilişim sistemi personeline, diğer memura verdiğimiz... Elbette öyle bir şey olmaz, bunu biliyoruz zaten de... Ben burada şöyle anlamıştım; sanki başka yerde çalışan bilişim personelinin 5 katına kadar Cumhurbaşkanlığında... Öyle bir şey yok.

Peki, şu anda mevcut düzenleme, bu CBK çıkmadan önce de vardı ama bu, yirmi yıldır olan bir şey.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Sözleşme yok...

ERHAN USTA (Samsun) - Vardı, hayır, ben...

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Uygulanıyordu Sayın Vekilim.

Şimdi, bilişim teknolojilerinin kamuda kullanımıyla ilgili husus gün geçtikçe son noktaya geldi yani şu anda tüm kurumlar bu anlamda yoğun bir şekilde kullanıyorlar ve bu anlamda da personel talep ediyorlar aslında. Ancak bu hususun kanunla -katlı ödeme özlük haklarına müteallik bir konu olduğu için- düzenlenmesi gerektiği için buraya koyuyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu sadece Cumhurbaşkanlığı için değil, bu genel bir düzenleme, öyle mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Genel olarak...

Efendim, şöyle: Mesela, SGK 80 olan sayısını artırmak istediği zaman yine kanunla düzenleyip getiriyor onu önünüze.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, şu yaptığımız da genel...

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Evet efendim yani kendi kanununda var aynı düzenleme, kendisi için...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

1 adet önerge işlemi vardır, okutup işleme...

ERHAN USTA (Samsun) - Önergemizi geri çekiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önerge geri çekilmiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Aksu...

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, TÜİK gelirlerinin Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda kanunla düzenlenmesine ilişkin bir düzenleme. Malumunuz, Türkiye İstatistik Kurumu Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan özel bütçeli idareler arasında sayılmıştır. Yine, 76 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 9'uncu maddesiyle 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne 614/A maddesi eklenmiş ve Anayasa Mahkemesince 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi iptal edilerek gerekçesinde de kamu tüzel kişiliğini haiz TÜİK'in dava konusu kuralla belirlenen gelirlerinin Anayasa'nın 123'üncü maddesi kapsamında kanunla münhasıran

düzenlenmesi gerektiği belirtilmiş olmakla, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'na yeni bir madde eklenerek bu düzenleme yasalaştırılma adına verilmiş bir tekliftir ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesindeki düzenlemeyle aynı içeriğe sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Aksu, buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - Başkanım, EÜAŞ'ın enerji alım ve satış faaliyetlerine ilişkin düzenlemeyi barındırmakta 15'inci maddemiz. Değerli Bakan Yardımcımız da burada.

Düzenlemeyle, artan elektrik enerjisi ihtiyacına binaen elektrik enerjisi üretiminde dışa bağımlılığın azaltılması politikalarına uygun olarak yerli kaynaklar kullanmak suretiyle üretilecek elektrik enerjinin temin miktarının artırılması amaçlanmaktadır.

Yine elektrik sistemi arz talep dengesinin anlık olarak ülkemizde sağlanması esasına göre çalışılmakta ve enerji kadar elektrik üretimi yapılmaktadır. Ekonomik, verimli ve yeterli miktarda yedek kapasiteyle düzenli bir sistem işletimi için sistemdeki mevcut baz yük santrallerimizin önemini koruduğu aşikâr.

Yerli kömür, ülke içindeki madenlerden temin edilen bir enerji kaynağı olarak uluslararası fiyat dalgalanmalarından büyük ölçüde bağımsız ve bu nedenle, bu dönemde, ihtiyaca binaen yerli kömürün daha fazla tedarikiyle elektrik üretimiyle ilgili çalışma yapılması adına EÜAŞ'a bu noktada verilmiş olan yetkilerin bir kısmının Anayasa Mahkemesi kararıyla iptali nedeniyle yasal bir düzenleme zarureti tekliyle karşılanmış olacağız inşallah.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, teşekkür ederim.

Tabii, bu maddeye şiddetli bir şekilde karşı çıkıyoruz. Önce, şunu söyleyeyim: Mesela, bu en son Plan Bütçe Komisyonunda Enerji Bakanı tamamını okumayacağım ama bakın orada şöyle bir şey söylüyor: “Biz bizden önce bu doğal gaz santrallerine bir sürü alım garantisi verdiler, bilmem ne yaptılar, biz bunları yapmadık.” falan diyor, doğal gaz santrallerine verilen alım garantilerini kötülüyor, ondan sonra “Biz, mesela, öyle hazine garantisi vererek değil, öyle uzun alım garantileri vererek değil, sadece yenilenebilir alım garantisi verdik YEKDEM kapasitesiyle.” filan şeklinde yani bu mealde şeyler söylüyor, burada tutanakları var, isteyen arkadaşlara verebilirim.

Şimdi, tabii, burada yapılan şey ne? Bugüne kadar hiç verilmemiş bir imtiyaz sözleşmesi ve alım garantisi -yani alım sözleşmesi, daha doğrusu, garanti sözleşmesi aynı şey bana göre- yapılıyor. Ne için yapılıyor? Kömür santralleri için. Yerli kömür ama burada takip eden fıkrada o yerlinin sonradan, daha önce imtiyaz almış olan yabancı ithal kömür santralleri için de bunun geçerli olacağını değerlendiriyoruz biz ve eğer öyle bir şey yoksa Sayın Bakan Yardımcısı burada, bize söyleyebilir.

Şimdi, normal şartlarda diyelim ki işte İSKEN imtiyaz sözleşmesi bittikten sonra nasıl oluyor? Normalde ürettiği elektriği normal piyasa şartlarında satıyor. Şimdi, Elektrik Piyasası Kanunu'nun temel amacı piyasada rekabeti sağlamaktır. Rekabeti sağlamak da nasıl olur? İşte, arz ve talebi serbest bırakacaksın ancak o şekilde piyasada bir rekabet sağlanabilir. Şimdi, aslında, bu tür alım garantileri verilmesi rekabetin önündeki en büyük engel normal şartlarda baktığımızda yani bütün bu düzenlemeleri, bütün bu bölünmeleri her aşamadaki özelleştirmelerin tamamını aslında piyasayı daha rekabetçi yapmak için yaptık fakat şimdi geldiğimiz noktada dediğim gibi bu kömür santrallerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - ...bu şekilde, böyle bir bunlarla yeniden alım sözleşmesi, alım garantisi yapılması, imtiyaz sözleşmesi yapılmasını ben bir defa tamamen yanlış buluyorum. Bir de ne oldu? Mesela, şimdi, devletten aldıkları vardı, gerekli yatırımı yapmadılar, rekabetçi fiyattan mal üretilmiyorlar ama şimdi, maliyet, artı belli bir kâr marjıyla devlete satacaklar; bunun başka bir izahı yok arkadaşlar. Tekrar ediyorum: Özelleştirme adı altında alındı, özelleştirildi, belli bir süre devlete sattılar, ondan sonra gerekli yatırımı yapmadı, rekabetçi fiyattan mal üretilmiyor, zaten yerli kömürün kalorifik değeri de düşük, ondan sonra... Fakat kimler bunlar? Limak, Kolin, Çelikler bilmem ne, bunları, bu isimleri biliyoruz bu firmaları, bunların elinde şu anda bu santraller. Ya, bakın, adrese teslim bir düzenleme yapılıyor burada. Bir yandan “Kirliliği önleyeceğiz.” bir yandan “Her şeyin yeşili, yeşili, yeşili.” diyoruz, “Şu kadar sıfır emisyon taahhütlerimiz var, uluslararası taahhütlerimiz var.” diyoruz, ya bir yandan da tutuyoruz, böyle bir şey olabilir ya, bir yandan da tutuyoruz, bunlarla bugüne kadar bir kısmıyla hiç yapılmamış olan bir şeyi yapıyoruz. Bir de iki gün önce de burada gelip “Biz sadece yenilenebilirde alım garantisi veriyoruz, diğerlerine vermiyoruz, geçmiş hükümetler verdi.” deyip geçmiş hükümetleri karalıyoruz. Ben böyle bir çelişki görmedim. Bakın, bu EÜAŞ... Şu anda sistemin kurulu gücünün yaklaşık yüzde 20'sinin EÜAŞ'ın elinde olması lazım, tüketimin de yüzde 25'ini filan EÜAŞ karşılıyor. EÜAŞ çok önemli bir kurum; en önemli şey de hidroelektrikleri var ya! EÜAŞ şakır şakır kâr etmesi gereken yani böyle en az 200-300 milyar lira yıllık belki kâr etmesi gereken bir kurum, zarar ediyor, Niye? Çünkü belli, işte genel aydınlatmaya yani şu genel aydınlatmada... Daha doğrusu kayıp kaçakta o taahhütleri düşüremediler, oradaki ayarlamayı yapabilmesi için EÜAŞ'ın dağıtım şirketlerine ucuz şey veriyor, ondan sonra genel aydınlatmaya 8 kat daha pahalı veriyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - ...genel aydınlatmanın çünkü bedelini hazine karşıladığı için yani böyle hakikaten tuhaf bir durum var; dolayısıyla arkadaşlar, bunun... Bakın, çok net, inanarak söylüyorum, farklı görüşleri dinlemeyi çok arzu ederim yani bu şartlarda fiyatların düşmesi asla mümkün değildir, tam tersine fiyatlarda ciddi bir katılık yapacaktır.

Mesela şu soruyu da sormak istiyorum: Şimdi, bunlarla mesela nasıl yapacaksınız bu alım sözleşmesini? Alım garantisi, bir on yıl daha sözleşme; hangi fiyattan yapacaksınız, rekabeti nasıl sağlayacaksınız? Böyle bir şey yok. Çok yüksek maliyetle ki adam size zararına mal satmak için sözleşme yapmaz zaten; bu nasıl olacak? Dolayısıyla olması gereken şey ne? Piyasa mekanizmasını işletmek. Bu adamlar nasıl şu ana kadar öyle yapıyorlardı, piyasaya satıyorlardı, piyasaya yine o belli zamanlarda elektriğin pahalı olduğu zaman mı olur, ucuz olduğu zaman mı olur onu nasıl ayarlıyorlarsa o şekilde yapılması lazım yani burada şimdi görevli tedarik şirketine EÜAŞ'tan alma sistemi getiriliyor ve EÜAŞ buna düşük fiyatla verecek, piyasa fiyatının altında verecek, ondan sonra oradan da bir tekrar EÜAŞ'ın ciddi bir zararı olacak.

Şimdi, notlarım da çok fazla ama hakikaten baktığımız zaman bunun biz bir mantığını anlayabilmiş değiliz yani buna “arz güvenliği” filan denilmesin, bu arz güvenliği falan değil, az önce de ifade ettim yine kapasite mekanizması var yani hani sıkıntı olması durumunda hemen devreye girecek, özellikle doğal gaz santralleri var, biz bunların parasını ödüyoruz zaten, sistem çalışmıyor, orada yatıyor -ben bunu eleştirmek için söylemiyorum anlaşılması için söylüyorum- ama diyelim ki bir sıkıntı olmasının anında, biliyorsunuz doğal gaz santralleri hemen devreye girebiliyor, devreye girmesi için biz almadığımız enerji için orada zaten para veriyoruz. Dolayısıyla işin arz güvenliği boyutu bu değil, burada şu anda tercihini Hükûmet de yapmış durumda, doğru da bir tercih ve neye gidiyor? İşte, yenilenebilir enerjiye gidiyoruz; rüzgârdır, güneştir oraya gidiyoruz ama burada tutup şimdi, siz bu kadar kirli olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - ...hiçbir şekilde rekabetçi fiyattan mal üretemeyecek olan birisiyle alım sözleşmesini nasıl yapacaksınız, hangi fiyatta yapacaksınız ve fiyatı nasıl düşüreceksiniz? Tam tersine, bu, ya EÜAŞ'ın zararını da artıracak, başka bir şey olamaz, EÜAŞ eğer bunu maliyetine içerisine alıp da maliyetini paçallarsa EÜAŞ'ın zararı artar yani fiyata yansıtmadığı sürece. EÜAŞ'ın zarar etmesi diye bir şey olamaz yani şu anda Keban, Atatürk hepsi EÜAŞ'ın santralleri. Buralar neredeyse sıfır işletme maliyetiyle çalışıyor, yatırım maliyetinin amortismanı diye bir şey söz konusu değil, bedava elektrik yani şey açısından üretim açısından neredeyse bedava üretiliyor ama buna rağmen, bu tür şeylerden dolayı EÜAŞ'a zarar ettiriliyor, bundan sonra da EÜAŞ ciddi bir şekilde zarar edecektir. Yazık olur ve dediğim gibi Elektrik Piyasası Kanunu'nun tamamen amacının dışında bütün sistemi allak bullak edecek bir mekanizma daha işin içerisine katılmış olur diye değerlendiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan, buyurun lütfen.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bizim de bu 15'inci maddenin içeriğine itirazımız var; şimdi, şöyle: Bir kurul kararı var, bu kurul kararını bilmeden bu maddeler şirin gelebilir, kurul kararı 10 Kasım 2023'te şöyle: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 9 Kasım 2023 tarihli toplantısında 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 17'nci maddesi kapsamında 11/11/2023 tarihinden geçerli olmak üzere EÜAŞ tarafından görevli tedarik şirketlerine yapılan satışlarda aktif elektrik enerji toptan satış tarifi 48,2 kuruş kilovatsaat başına olarak uygulanmasına karar verilmiştir. Şimdi, bu ne demek? diyor ki: “Sen bu görevli tedarik şirketlerine 48 kuruştan elektrik ver ama git, genel aydınlatmayı 3,89 kuruştan geri al.” Yani kilovatsaat başına Bakanlığın cebinden 3,5 lira daha fazla para ödememizi sağlıyor bu karar orta yerde durduğu sürece. Yani burada zaten bizim Elektrik Üretim AŞ'nin elektrik üretim maliyetleri oldukça uygun ama mesela bu maddenin 11'inci fıkrasıyla burada EÜAŞ'ın üretiminin görevli tedarik şirketlere verilmesi yükümlülük altına alınıyor; bu, fiilen bir kaynak aktarımıdır, oranın belirlenme sıklığı kurulun keyfiyetine bırakılarak ucu belirsiz bir kaynak aktarım riski yaratır bu madde. Daha önce bir kereydi bu, şimdi ucu açık hâle geldi burada.

12'nci fıkrada ise şimdi biraz evvel bahsetmiştik. Şimdi teknik veya teknik olmayan kayıp kaçaklara biz düşük tarifieden elektrik vereceğiz ama genel aydınlatmada 3,89 liradan geri alacağız biz bunu yani şunu yapamıyor mu devletimiz ya? Biz genel aydınlatmayı bu görevli tedarik şirketlerinden alıyorsak mahsuplaşma yoluna gidelim kilovatsaat başı olarak yani 10 kilovat kullandık, 10 kilovattı mahsuplaşsın Elektrik Üretimi A.Ş. Niye bunlara 47-48 kuruştan verip 3 lira 89 kuruştan geri alıyoruz? Yani burada çok ciddi anlamda Elektrik Üretim AŞ zarara uğratılmaktadır. Mesela, buradaki 13'üncü fıkrada ise zaten EÜAŞ burada orijinal hâliyle zarar ediyor; yükümlülüklerini kendi üretiminden karşılayamaması durumunda yerli kömür yakıt üretim santrallerinden alım yapma zorunluluğu getiriyor. Bu düzenleme nedeniyle ucuz enerji satıp pahalı enerji almak zorunda kalacak Elektrik Üretim A.Ş. Niye? Yapacağımız bu anlaşmalardan kaynaklı olarak yükümlülüklerimizin yerine getirememesinden dolayı çünkü TETAŞ'ın kapanmasından sonra onların görevleri ve sorumlulukları buradaki, birkaç önceki fıkrada da Elektrik Üretim A.Ş.'ye aktarılmıştır.

Şimdi, 14'üncü fıkrada ise açık ve net bir şekilde şunu görüyoruz: Elektrik Üretim A.Ş zarar ediyor, bunu bu fıkra ile teşhir ediyoruz ama bu yükü diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nasıl aktaracağımızı düzenliyoruz bu maddeyle. Bakın, bunlar sakıncalı şeyler, yapmayın! Bu ülkenin yüzde 17 elektriğini üreten Elektrik Üretim A.Ş.'nin ürettiği elektriği 3 kuruşa satıp bu görevli tedarik şirketlerini, bu şirketleri zengin etmeyelim. Bakın, biz 2023'te elektrik enerjisinde... Bakın, piyasa takas fiyatları eksi 28 enflasyon; düştü, aşağı düştü. Biz ne yaptık biliyor musunuz arkadaşlar? Enerji bedellerini düşürdük, dağıtım bedellerini artırdık. Ya, elektrik bedeli yani enerji bedeli kimin cebine gidiyor? Devletin kasasına gidiyordu. Vatandaşın 240 kilovattık sabit faturasına dokunmadan aynı fatura geliyor vatandaşa ama enerji bedeli devletin kasasına daha az gidiyor, dağıtım bedelinden dolayı bu şirketlerin cebine daha fazla para gidiyor. Şu an bizim mevcut faturalarımızın yüzde 65'i, neredeyse yüzde 70'i dağıtım bedeli, geri kalan yüzde 30'un içerisinde vergisi, KDV'si, enerji bedeli var yani biz vatandaşımıza daha ucuza bu şartlarda elektrik verebilecekken bu yapılan düzenlemelerle, bu kurul kararıyla maalesef Elektrik Üretim A.Ş.'nin, bizim olan elektriği biz kendi elimizle bu dağıtım şirketlerine peşkeş çekiyoruz.

Bakın, geçen hafta gene burada bir şey yaptık biz; ne yaptık? Son kaynak tedarik tarifesinin limitleri hakkında bir düzenleme yaptık. Peki, burada, bu düzenlemenin içinde ne vardı? İşte, 5 bin kilovatsaatın üstüne çıktığı zaman vatandaşın faturasının nasıl değiştiğini anlatmak lazım, görmek lazım; 1.050 liralık fatura 2 bin lira oluyor. Peki, şubat ayında başlayacak olan bu tarifeyi siz nasıl uyguluyorsunuz? Diyorsunuz ki “İşte, 2024’teki verilerle.” Şimdiye kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmiş hangi kanun aleyhteyse geriye yönelik işler ya! Soruyorum size burada. Şimdi, siz nasıl... 2024’te ben bilmiyorum böyle bir yasa çıkacağını, istediğim gibi harcamışım, klimamı takmışım; kimi elektrikli araba almış, kullanmış, kimi elektrikli ısıtıcıyla ısınmış, bir sürü şey yapmış. E, 5 bin kilovatu aştı diye siz 2024’te ben bu kanunun çıkacağını bilmeden benim faturamı nasıl 2024’teki 5 bin kilovatin üzerindeki aşımaya göre şubattan sonra faturalandırabilirsiniz ya? Yani tamamen yaptığınız şey... Burada geçen Bakan demişti “İşte, biz buradan 50 milyar lira kâr edeceğiz; bu, işte, yüzde 13, yüzde 14’lük faturalı tüketiciyi ilgilendiren bir mesele ve buradan 50 milyar liralık sübvansiyondan vazgeçeceğiz.” ama vatandaşın haberi yok ki bu uygulamadan. Siz çıkarmış olduğunuz bu yeni kanun maddesiyle geriye dönük bu işi işletemezsiniz ve bence buradan da bir an önce dönmek gerekir. Yapılması gereken bir şey var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arslan, bir dakika daha buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Yerlilik ve millilikten bahsediyoruz enerjide, doğrudur; yenilenebilir enerjiyi desteklememiz gerekiyor, doğrudur; bizim arz güvenliğini temin etmemiz gerekiyor, bu da doğrudur ama bu işi yanlış yerinden tutuyoruz. Uluslararası sözleşmeler varken kömürle çalışan elektrik santrallerinden elektrik enerjisi almanın bizim sanayicimize bundan sonra bir faydası olmayacak çünkü sınırda karbon vergisi var, bunun karbon ayak izi var, farklı şekilde vergilendirilecek. Yani bu yapılan düzenleme doğru bir düzenleme değildir. Biz Elektrik Üretim A.Ş.’nin elini kolunu bağlamaktan vazgeçelim. Bize kalırsa elektrik tekel olmalı, devlet tarafından üretilip dağıtılmalı ama gelmiş olduğumuz noktada maalesef tekel olan şirketlerdir. Elektrik Üretim A.Ş.’nin de üretimi bu şekilde heba edilmektedir ve milyarlarca lira vatandaşın cebinden tedarik şirketlerinin cebine gitmektedir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bozdağ, buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, aslında fosil yakıtlardan çıkmaya çalışıldığına dair burada çokça bahsedildi, bütçede de tüm bakanlar neredeyse bu konuda yeşil dönüşüme dair tespitlerde bulundular, en çok da tabi ki Enerji Bakanı bundan bahsetti. 2053 sıfır emisyon hedefiniz var ama burada bir fosil yakıttan bahsediyoruz ve en kirli olan fosil yakıt kömür aslında ve Türkiye’nin sera gazı salınımlarının yüzde 70 kadarı da enerji sektöründen geliyor. Şimdi, böyle baktığımız zaman, bu şekilde değerlendirdiğimiz zaman ki en yakın zamanda COP-29’da, biliyorsunuz, Azerbaycan’daydınız ve orada, zirvede Türkiye 2053 Uzun Dönemli İklim Stratejisi Belgesi’ni de Birleşmiş Milletlere iletti ama buradaki maddeyle kömüre daha fazla anlam atfetmeye yeniden başladığını fark ediyoruz. Burada aslında hani fosil yakıttan vazgeçmenin planlamasının pratikte sizin tarafınızdan çok da uygulanmadığını sadece söylemde kaldığını görmeye başlıyoruz. Bu durumda 2053 hedefini nasıl tutturmayı düşünüyorsunuz diye sormak istiyorum.

Şimdi, burada tabii, kömür santrallerinin imtiyazı artacak ve o sektördeki yatırımlarla ilgili bahsedildi ki aslında bunlar zaten teşvikler alan, istisnalarla, vergi muafiyetleriyle ayakta tutulmaya çalışılan şirketler ve şirketler üzerinden baktığımızda da zaten kamuoyu tarafından çokça bilinen şirketler bunlar ve bunların canlandırılmaya çalışıldığını tekrardan görüyoruz gibi geldi bize de.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Şatıroğlu...

ERHAN USTA (Samsun) - Ben bir soru daha sorayım ondan sonra...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu tabii, mevcut CBK’yle yapıldığı için zaten bu hükümler vardı ve -Anayasa Mahkemesi...- hâlâ da geçerli işte, yeni düzenleme yapılmaya kadar.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Kanun hükmünde kararname.

ERHAN USTA (Samsun) - Neyse, kanun hükmünde kararnamede.

Yapılmış bir sözleşme var mı linyitle, kömürle ilgili?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Şatıroğlu, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle sorulardan başlayarak cevap vermek isterim.

EÜAŞ’ın genel aydınlatmadan zarar ediyor hususu doğru değildir. Genel aydınlatma giderlerinin yüzde 15’i belediyeler tarafından, yüzde 85’i Enerji Bakanlığı tarafından, hazine tarafından Bakanlık bütçesine konulan giderle ödenmektedir. Burada 3,89 fiyatı Ednan Bey, dağıtım şirketlerinin bunun üzerinden sadece sistem kullanım bedeli kadar kâr ettiği, elektrik fiyatının tamamen hazine tarafından aldığımız fiyatı dağıtım şirketleri üzerinden EÜAŞ’a ödediğimiz modeldir. Bu konuda Elektrik Üretim A.Ş. de aydınlatma giderini 3,89’dan tahsil etmektedir yani ben dağıtım şirketine öderim dağıtım şirketi de EÜAŞ’a öder.

Diğer bir husus, EÜAŞ’ın sübvansiyonlarından bahsettiniz; doğru, EÜAŞ hidroelektrik santralleri itibarıyla...

ERHAN USTA (Samsun) - Dağıtım şirketi EÜAŞ'a hangi fiyat üzerinden ödüyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Aynı fiyat, ben hangi fiyatı ödüyorsam dağıtım şirketine...

ERHAN USTA (Samsun) - Niye fiyatı böyle farklılaştırıyorsunuz o zaman?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Onu nereden bileceksiniz ya?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Bakın, aydınlatmayla ilgili... Yaklaşık 35 milyarlıktır bütçesi aydınlatma giderinin.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, bu ülkede aydınlatmayı uzun süre hazine ödemedi ya, ödemedi hazine, avans şeklinde verdiler çünkü murakıplar "Bu paralar ödenemez." dedi yani hiçbir aydınlatmanın bu memlekette hesabının kitabının olmadığını biz biliyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkanım, devam etmek istiyorum müsaade ederseniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapalım değerli arkadaşlar, bir açıklasın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Şimdi, mevcut uygulamayı ben sizinle paylaşıyorum Sayın Usta, yani şu anda aydınlatma birim fiyatı biz ne ödüyorsak dağıtım şirketine aynı şekilde EÜAŞ'a o fiyat ödeniyor. Ben 1 kuruş ödersem 1 kuruş ödeyecek, 10 kuruş ödersem 10 kuruş ödeyeceklerdir, bu böyle. Burada bir bilgi eksikliği var.

EÜAŞ'ın sübvansiyonlarına gelince, EÜAŞ tabii ki... Elektrik üzerinde ciddi bir sübvansiyon var. Bakın, elektriğin birim fiyatı bugün piyasada 3 lira, artı kayıp kaçak, artı dağıtım, iletim bedeli koyarsanız 4 lira maliyeti var ama bugün 8 kilovata kadarki elektrik fiyatı meskenlerde 2 lira, bir üst kademe 3 lira. Devletin burada yaklaşık yüzde 60 sübvansiyonu var ve biz bu sübvansiyonu nasıl karşılayacağız? EÜAŞ tabii ki sistemde ürettiği elektriği dağıtım şirketlerine düşük bir bedelle verecek bir görev zararına ulaşacak Sayın Usta ve bunu hazineden karşılayacak ve dağıtım şirketlerinin bunun üzerine koyacağı sistem kullanım bedeli zaten EPDK tarafından belirlenmiş bir bedeldir yani elektrik fiyatına dağıtım şirketi 1 liraya da alsa koyacağı SKB aynıdır, 10 liraya da alsa elektriği koyacağı dağıtım bedeli aynıdır. Neticede, çıktı olarak vatandaşa yansıyan elektrik fiyatı 8 kilovatsaat günlük, aylık 240 kilovatsaate kadar olan kısım da 220 kuruştur, şeyde de 311 kuruştur.

5 bin kilovatsaate gelince... Bakın, kademeli uygulamaya...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Bakan Yardımcım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arslan, bir daha soru sordururum, siz not alın; Şimdi bir cevaplansın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Birkaç yıl önce geçtiğimiz bu uygulamayla ilk aşamada 5 kilovattı, sonra 7, sonra da 8 kilovata çıkardık. Ortalama 1 hanenin tüketimini de esas almak suretiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - ...elektrik fiyatı ucuz tarife, bir üst kademe yüzde 50 zamlı tarife. 5 bin kilovatsaate gelince... 5 bin kilovatsaat elektrik tüketen müşteri grubunu biz açıkçası bazı istisnalar hariç olmak üzere zengin olarak değerlendiriyoruz. Dolayısıyla sübvansiyonlarda biz zengin kesimi sübvansiyon etmek zorunda değiliz. 1 hanenin ortalama aylık tüketimi 220 kilovat. Biz bunu 2'ye katladık, 410 kilovatsaate kadar bu 2'nci kademe kalacak dedik hiçbir zam olmadan ama 1 kişi 5 bin kilovatsaat yıllık, aylık 410 kilovatsaat kullanıyorsa villası var, havuzu var, araç şarj istasyonu kullanıyor; baktığınız zaman ben bunu sübvansiyon etmek zorunda değilim. Biz bu şekilde düzenlemeyi 2024 yılı tüketimini esas alarak 2025 yılında 1 Şubatta düzenlemeye geçmeyi planlıyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Zengin olup olmaması önemli değil. Aleyhte bir kanun hükmü değil mi bu? Vatandaş bilmiyor bu kanunu, aleyhte bir hüküm getiriyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Şimdi şöyle bir uygulama var Ednan Bey: Bu yıl içerisinde siz daha tasarruflu elektrik kullanırsınız, 5 bin kilovatsaatin içinde kalırsanız yıl itibarıyla 2026 yılında bu defa düşük tarifeyle geçersiniz beraberinde.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - 2025'i alırsanız 2024'te bu kanunda olmadığı için adamın aleyhine bir karar almış olursunuz burada.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Buyurun Sayın Şatiroğlu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkanım, yeşil enerji konusuna gelince... Tabii ki biz 2053 net sıfır karbon hedefi koymuş bir Bakanlığız, bu anlamda, tabii, bu hedefleri biz bir yılda, iki yılda geçecek durumda değiliz; dünya da geçemiyor zaten, bir kademe geçiş söz konusu. Bir taraftan da yer altı kaynaklarımız var, kömürümüz var, kömür santrallerimiz var ve burada çalışan binlerce istihdam var. Ya, biz bunları hemen, pat diye devreden çıkartamayız. Bunlar baz santraller. Bakın, Türkiye'de 114.600 megavat kurulu güç var; bunun 67 bin megavatı yenilenebilir kaynak yani kesintili kaynak; hidroelektrik santraller, rüzgâr santralleri, güneş santralleri. Hidroelektrik santraller yılda yüzde 30 kapasiteyle çalışır. Yine, hakeza rüzgâr santralleri yüzde 30 kapasiteyle çalışır. Güneş santralleri yüzde 15 kapasiteyle çalışırlar. Ben bu kapasiteyle çalışan kesintili enerji kaynağını başka bir termik santralle, nükleer, doğal gaz, kömür santralleriyle entegre edebilirsem iletim sistemini ayakta tutabilirim. Benim bu kadar enerji

ERHAN USTA (Samsun) - Ama onun maliyeti var işte, maliyetinin altında mı verecek?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Zaten onun maliyetinin altında olsa benimle sözleşme yapmaya gelmeyecek ki zaten. Ben de onu düşünmek zorundayım.

Bakın, istihdam ettiği personeli, ürettirdiği kömürü...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, siz...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - O zaman şöyle yapalım...

ERHAN USTA (Samsun) - İstihdamı siz düşünmeyin, istihdamı bırakın başka bakanlıklar düşünsün. Sizin “Bu işi nasıl ucuza alırsınız?”ı düşünmeniz lazım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Bakın, ilk ifadem arz güvenliği idi.

ERHAN USTA (Samsun) - Ama “Ben istihdamı düşünüyorum...”

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - İlk ifadem arz güvenliği idi, ikinci ifadem yerlilikti enerjide. Ben 50 milyar metreküp doğal gaz ithal ediyorum...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapalım değerli arkadaşlar, birer dakika daha açayım.

Sayın Arslan, buyurun lütfen.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, bu kurul kararındaki bu 48 kuruşla elektriği bu görevli tedarik şirketlerine ne amaçla satıyoruz? Ne için alıyorlar onlar bizden bunu? Bir.

İkincisi: Kayıp kaçak için kilovatsaati kaç veriyoruz?

Üçüncüsü: 2022 Ekim ayında 1,2 TL olan enerji bedeli burada 0,49’a düşmüş, dağıtım bedeli 33 kuruştan 1,36’ya gelmiş. Burada siz vatandaşı mı sübvansede ediyorsunuz, şirketleri mi sübvansede ediyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, Sayın Bakan Yardımcımızın söylediklerinden bu şirketler, daha doğrusu, bu termik santraller bugüne kadar sübvansede edilmişler, alım garantisi verilmiş ve piyasanın üzerinde fiyatlarda da alınmış; bundan sonra devam edecek bu anladığım kadarıyla. Ama şöyle bir gerçeklik var -ben size geçen bütçenizde de söylemiştim- bunlardan bir tanesi, özelleştirilenlerden bir tanesi -diğerlerinin durumunun çok farklı olduğunu zannetmiyorum ben- özelleştirildiği günden bugüne kadar hiçbir şekilde yatırım yapmıyor, üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmiyor, bakımları yapmıyor, iş güvenliğinde sıkıntılar var; hepsinin üzerinde, bu termik santral bu kömürü TKİ’den, ELİ’den alıyor ve -o zaman da sordum, cevap vermediniz- 10 milyar liranın üzerinde borcu olduğu söyleniyor kamuya. Şimdi, bu öyle bir şey ki öyle bir hâle getirdik ki biz bir de bu işi, kapatsan kapatamıyorsunuz bu firmayı çünkü Soma’nın ısınmasının da 12 bin tane abonesi buradan gelen sıcak suyla oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafında kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu, buyurun lütfen, toparlayalım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani böylesine verimsiz ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketler neden sübvansede edilecek? Burada yapılması gereken şey... Biz “Kamulaştırma yapın.” demiştik size yani o zaman da söylemiştik, bilmiyorum, herhangi bir cevap da gelmedi. Ya, benim gözümde bu firma... Evet, Soma’da kamyoncuların, işte, çalışanların, madenin Soma ekonomisi için büyük bir katkısı var ancak nereye kadar sürdüreceğiz böylesine verimsiz ve teknoloji yenilemeyen firmaları? Artık dünyada da herkes termik santralleri kapatırken biz daha ne kadar sübvansede etmeye çalışacağız; hâlâ bunlara teşvikler de veriliyor. Bu, kamunun parası. Ya, bizim şeyimiz burada en azından Soma’da bir kamulaştırma yapılması yani sübvansede edeceksek kendi şeyimizi sübvansede edelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kırkpınar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, şimdi önceki dönemlerde biz bu meskenlerle ilgili GES kurmayı teşvik etmiştik yani cari açıkla ilgili falan çok ciddi de yatırım oldu o zamanlar. Bu sistem kullanım bedeliyle ilgili mesela mahsuplaşma yapan firmalar, aynı sistem üzerinden elektriği alıp verdikleri için sistem kullanım bedelini 2 kere ödüyorlar. Burada öyle bir ayarlanıyor ki bu sistem kullanım bedeli yani oradaki apartmanlar, evler ya da bu işi yapan meskenler düşündükleri, bekledikleri kârı elde edemedikleri için birçoğu yatırımlarından vazgeçiyor. Bu konuyla ilgili bir düzenleme ya da bir gelişme söz konusu mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Şimdi “yerlilik ve arz güvenliği” dediniz de yerlilik ve arz güvenliği hane halkları için de geçerli sonuç itibarıyla. Onların ısınma enerjisi için de o zaman kömüre mi teşvik etmeye başlayacağız bu durumda? Sonuç olarak “Doğal gazın fiyatını belirlemiyoruz.” dediniz, birden yükselen bir fiyattan bahsettiniz, o zaman daha da yükselebileceği gibi bir sonuç da söz konusu. Bu durumda bunu sonsuza kadar sübvansede etme şansınız da olmayacak. Bir de söylediklerinizden şunu anladım ben, dediniz ki: “Bizim bu uygulamalarımız, bu politikamız 2053 sıfır karbon emisyonuyla uyumlu şu anda.”

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, kusura bakmayın, Sayın Bakan Yardımcısının söylediği hiçbir şeyden ikna olmuş değilim. Bir defa, şimdi bir Hazine sayfasına bakıyorum; mesela, 2023 yılında -muhtemelen daha da fazla başka yerde vardır ama- 78 milyar lira sadece EÜAŞ'a görev zararı vermişiz. Şimdi, bunu veriyoruz da yani bir sübvansiyon var bir yerde bir yerlere ama hedefi belli değil yani zengini, fakiri... Nitekim bu şu şeyde de olmuştu, onu söyledik; işte, şimdi, onu bir miktar düzeltiyorsunuz bu 5 bin kilovatsaat meselelerinde falan olduğu gibi veya 25 metreküp doğal gazın bedava verilmesi... Koç'a da 25 metreküp doğal gazı bedava verdik, buradaki milletvekiline de gariban vatandaşa da; böyle bir şey olmaz. Yani ama uygulamayı yapıp milyarlarca lira zarara girelim, ondan sonra "Şimdi bunu düzeltiyoruz." demek falan da olmuyor. Şimdi, yine, burada da hedef belli değil.

Bakın, bu dağıtım şirketlerini biz ilk özelleştirdiğimizde ne oldu, neydi mesele? Onlara dedik ki: "Bizde kayıp kaçak çok fazla, devlet bunu yapamıyor, biz bunu özel sektöre vereceğiz, özel sektörün verimliliğinden faydalanacağız, özel sektör kayıp kaçağı düşürecek."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum.

Beş yıllık süre verdik, özel sektör bunları yapamadı. Ondan sonra, on beş yıldır o süreler uzatıldı, hâlâ hiçbir şey yapamıyor fakat bu süre içerisinde -sadece aydınlatma işi de ayrı bir konu- kayıp kaçak nedeniyle de EÜAŞ'ın bu dağıtım şirketlerine ucuz elektrik verme yükümlülüğü var ama burası kendisine çekidüzen vermiyor; veriyor mu? Vermiyor. Çok net bir şekilde, biz bunların stratejik planlarını kaç defa inceledik, hepsinin şeylerine baktık yani o verdiğimiz hedeflerin hiçbirini tutturulamamış. "Dicle Elektrik..." Ondan sonra, yok "Şu çıktı." yok "Bu oldu." efendim, yok "Bilmem ne oldu..." Tekrar yüzde 70'lerde, 80'lerde kayıp kaçaklar; hâlâ o kadar değildir elbette de ama yani düzgün bir şey olmadı. Bakın, buralardan dolayı kayıp kaçak düşürülecek diye sistem bunlara belli bir süre vermesi gereken düşük fiyattan elektriği sürekli olarak verdi. Şimdi hâlâ bu böyle devam ediyor, ondan sonra biz diyoruz ki: "Efendim, elbette sübvansiyon olmadan olmaz." Bu sübvansiyonun hedefi belli değil. Yani, eğer bir para vereceksek hakikaten fakire, garibana, yakıtını alamayan, bilmem ne yapamayan insanlara verelim. Ama bütün bu sistem...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, toparlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Dağıtım şirketlerini bu şekilde... Hakikaten bu sistem çok yanlış kuruldu yani kimin eli kimin cebinde belli değil. Bak, yıllarca bu KİT finansmanı ile filan uğraştım; ya, bunun dengelerini filan yapmak... Zaten şunu çok net söyleyeyim: Enerji Bakanlığı -iddiayla söylüyorum- enerji KİT'lerinin finansmanına hâkim değil, bilmiyor. Enerji Bakanlığı, enerji KİT'lerinin kim nereden ne alıyor ne veriyor finansmanını bilmiyor son bir iki yılda öğrenmediyse; öğrenmesi de mümkün değil. Bunu zaten ya Hazine yapar ya Planlama yapar. Yani rakamlarına hâkim olmadığınız şekilde bir sistem yürütmeye çalışıyorsunuz. Bu, size bireysel eleştiri filan değil. Bakın, hepimiz bu memlekette yaşıyoruz yalnız bunları görmek lazım. Şimdi, burada yapılan şey o anlamda çok yanlış. Yeniden ben yani bütün trendlere aykırı bir şekilde, bugüne kadar konuştuğunuz bütün sözlere aykırı bir şekilde "Bu kömür santralleriyle, kalorifik değeri çok düşük olan bu santrallerle ben alım sözleşmesi yapacağım." diyorsunuz. "Pat diye kesemeyiz..." Efendim, pat diye filan kesmiyoruz, zaten bir kısmından uzun süre aldık biz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bak, kendiniz söylüyorsunuz, 2022'den itibaren de hiç almamışız; pat diye kesmek mi oluyor bu? Ne yapmaları gerekirdi? Bunların zaten birçoğu devletten geçmişti; yapmaları gereken şey de verimliliği artırmaktı, yatırım yapmaktı; yatırım yapacak, verimliliği artıracak, daha rekabetçi fiyattan mal üretebilecekti. Sen bunu yapmayacaksın, günün sonunda geleceksin, devlete yine "Alıcı ol." diyeceksin. Yani bakın, bu şirketler, iktidara bu kadar yakın olan şirketler olmasaydı bu yapılır mıydı? Yapılmazdı, çok net biliyoruz bunları. Bu şirketlerin sahipleri sır falan değil, herkes biliyor bunların sahiplerinin kim olduğunu. O yüzden, bu yapılan şeyde hakikaten hiçbir kamu yararı yok. Devletin, milletin parasının bu kadar çarçur edilmesi yazıktır günahıdır ya.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Şatiroğlu, tüm bu eleştirilere cevap vermek üzere mikrofonunuzu açıyorum; toparlayın lütfen.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkanım, kaç dakikada?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım, çok kısa bir soru...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneş, buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Bakanım, şimdi, bu yerli kömürle elde ettiğimiz zaman, 1 kilovatt kaç liraya elde ediyoruz veya alıyoruz, ithal kömür olunca kaç paraya alıyoruz, bir de doğal gazdan üretince kaç paraya alıyoruz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, soru anlaşıldı değil mi?

Buyurun Sayın Şatiroğlu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkanım, bazı vekillerimizin sorularına yazılı cevap verme hakkımı kullanmak isterim müsaade ederseniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Burada ya verdiniz ya vermediniz yani yazılı burada yok, Bütçede değiliz; burada o usulümüz yok.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Peki.

Şimdi, Sayın Vekilimizin ifade ettiği “Evlerde de mi kömür kullanacağız?” Asla böyle bir şey yok. Türkiye’nin nüfusunun yüzde 85’i doğal gazla kavuştu zaten.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman ithalatı niye düşürmediniz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Bak, şimdi...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Hani Rusya keserse...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Başkanım, ben konuşacak mıyım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Şatiroğlu, bir saniye, şöyle yapalım...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Ama alt metni o değil mi? Rusya doğal gazı keserse ev haneleri...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Enerji Bakanlığında bu kadar konuşmadık.

Evet, Sayın Şatiroğlu...

ERHAN USTA (Samsun) - Ama çok kritik madde bu, en kritiği bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kritik...

Evet, Sayın Şatiroğlu -siz eski EÜAŞ’lısınız aynı zamanda- buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Şimdi, “Evlerde kömür kullanacağız.” diye bir şey ifade etmedim Sayın Vekilim. Yani evlerde şu anda mesken 21 milyon konut abonesi doğal gaz kullanıyor. Türkiye’de 50 milyar metreküp doğal gaz tüketiyoruz ve nüfusun yüzde 85-86’sı doğal gazla kavuştu.

ERHAN USTA (Samsun) - İyi de niye bu kadar doğal gazla bağımlı hâle getirdik? O zaman bu soruyu sorarım; az önceki argümanı ortaya koyarsak bu ülkeyi niye bu kadar doğal gazla bağımlı hâle getirdik?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Doğal gazla bağımlı olmaktan çıkalım o zaman. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, likit yakıt yakacağımıza...

AHMET KILIÇ (Bursa) - 90’lı yıllarda yapıldı o...

ERHAN USTA (Samsun) - Bakın, arkadaşlar, ben niye yapıldı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir saniye...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bakan sunumunda söyledi ama...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, şu işi bir...

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman bana bu argümanı söylemeyeceksin.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Haneler için daha ehemmiyetli.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sanayi için de ehemmiyetli.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Ama hayır, haneler için daha ehemmiyetli; milyonlarca insanın birden enerjisiz kaldığını...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir müsaade edin, bu sorulara bir cevap verilsin.

Sayın Şatiroğlu, buyurun lütfen.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Herkes küçüklüğünde sobalı evde büyümüştür, doğru mu Erhan Bey?

ERHAN USTA (Samsun) - Evet.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Hepimiz sobalı evde büyüdük. Bir sobalı evde kömür yakmanın randımanı ile bir termik santralinde kömür yakmanın randımanı aynı mıdır? Mümkün değil, aynı değildir.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Müsaade edin ama lütfen.

Klasik kömür sobasında kömürü yakınca, küller bacadan... Karların üzeri simsiyah oluyordu küçüklüğümüzde, hatırlayın lütfen yani. Bir termik santralde kömür yaktığınızda Çevre Uyum Belgesi varsa, filtresi varsa...

ERHAN USTA (Samsun) - Hangisinin var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Bakın, bu şekilde uygulanan bir sürü santrallerimiz var bizim. Yani bir kömür sobasında kömür yakma...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Hiçbirinin yok, Türkiye’de hava filtresi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - PM 10 nasıl ölçülüyor; bunu da hepimiz biliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hoş geldiniz efendim, hoş geldiniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Bir kömür sobasında kömür yakma ile bir termik santralde kömür yakma arasında kömür dağlar kadar fark vardır; bunu ifade etmek isterim.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - İskenderun Körfezi'nde ölçün bakalım bir PM 10'u.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Türkiye'nin yüzde 87'sine kadar vatandaşı doğal gaza kavuşturduk. Doğal gaz keşfimizi yaptık.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bravo.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Yine, aramalarla 710 milyar metreküp doğal gaz keşfimizle birlikte yerli üretimimizi artırmak için çaba sarf ediyoruz.

Sübvansiyonlar, Erhan Bey bahsetti; evet, 5 bin kilovatsaat üstü biz belli bir kesimi zengin olarak değerlendirip içerisinde istisnaları ayırmak kaydıyla kademeli bir şekilde biz bu kesime sübvansiyonu kaldıracğıız.

Evet, Ednan Bey söyledi, hâlihazırda 1.050 lira faturası olan bir mesken abonesi önümüzdeki yıl, bu yıl radara girdiyse eğer, 5 bin kilovatsaati geçtiyse 2024 yılında 2 bin lira civarında elektrik parası ödeyecek. Siz ödeyeceksiniz yani Ednan Bey, hepimiz bu konuda bunu ödeyecek güçteyiz. Biz bu anlamda gelir durumu düşük insanları, gelir düzeyi düşük olan kesimi sübvansiyonla desteklemekle görevlendirildik; bizim felsefemiz bu.

ERHAN USTA (Samsun) - İki senedir söylüyoruz...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Şuna katılmıyorum: Erhan Usta'nın ifade ettiği "Enerji Bakanı veyahut da Enerji Bakanlığı KİT'lerin mali yapısına hâkim değildir." Bu lafa kesinlikle katılmadığımı ifade etmek isterim. Biz bütün KİT'lerimizin mali yapısını, görev zararlarını, kârlarını birebir takip eden Bakanlığımız; onu ifade etmek isterim.

Sayın Bakanım, cevaplarım bu kadardır.

Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, tamam, yeter yani lütfen artık karşılıklı şeye girmesin, yeteri kadar müzakere ettirdim.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkanım, bir cümleyle...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) - Bakın, bundan böyle alınmanıza gerek yok, enerji dengesini Enerji Bakanlığı çıkaramıyor bu ülkede; bu çok net bir gerçek. Çağırın Hazine KİT Genel Müdürünü, şurada sorun; Başkan çağırsın, sorsun. Bütün dengelerini merkez yapıyor. Şimdi, bunlar bilinen şeyler. Maalesef, öyle değil yani kurumlarımızın kapasitelerinin daha güçlü olması lazım. Enerji Bakanlığında bunların dengesini yapacak, birleştirecek bir tane uzman yok ya, sen ne diyorsun? Bakın, hepsi birbirinden alıyor, veriyor. Elbette EÜAŞ'ın muhasebe birimi kendi rakamlarını çıkarıyor, ben onu çıkarmıyor filan demiyorum ama bunların bir konsolidasyonu gerekiyor. Hepsi birbirinden alıyor, veriyor, giriyor; o duplikasyon olmadan o girişin, çıkışın yapılması lazım. Biz buna "enerji dengesi" deriz. Bu enerji dengesini bugün Enerji Bakanlığı yapamıyor ama işin kötüsü, siz bunu yapamadığınızın farkında da değilsiniz; ona da diyecek bir şeyim yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; teşekkür ediyorum.

İYİ Partinin bir önergesi vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş

Erhan Usta

Adana

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Elektrik dağıtımının özelleştirilmesi sürecinde EÜAŞ'a verilen ek görevler önemli bir rol oynamaktadır. Bu çerçevede, EÜAŞ'a, yüksek oranlı kayıp kaçakların uluslararası kabul edilebilir seviyelere (yüzde 6-7) düşürülmesi amacıyla beş yıllık bir süre boyunca bölgelerindeki aydınlatma ve kayıp kaçak miktarına orantılı olarak dağıtım şirketlerine düşük fiyatlı elektrik sağlama görevi verilmiştir. Ancak aradan geçen uzun yıllara rağmen birçok dağıtım şirketi hedeflenen performans seviyelerine ulaşamamış, buna rağmen ek sürelerle desteklenerek EÜAŞ'tan düşük maliyetli elektrik satın almaya devam etmişlerdir. Bu elektriği yüksek fiyatla satarak haksız kazanç elde eden bu şirketler kamu kaynakları üzerinden avantaj sağlamıştır. Bu durum, EÜAŞ'ı, dağıtım şirketlerini kamu kaynaklarıyla sürekli sübvansiyonla destekleyen bir yapıya dönüştürmüştür. Ayrıca, özelleştirme sonrası EÜAŞ'a gerekli yatırımlar yapılmadığından, linyite dayalı termik santrallerin yüksek maliyetli üretimlerini satın alma zorunluluğu getirilmesi diğer bir sorun alanını oluşturmaktadır. Bu uygulamalar sonucunda, özelleştirmenin temel hedefi olan serbest rekabet ortamından uzaklaşmış ve kamu kaynaklarının özel şirketlere haksız şekilde aktarılmasına neden olan bir yapı ortaya çıkmıştır. Yine bu sistemde, yerli veya ithal linyite dayalı termik enerjiye ilişkin imtiyazlı alım sözleşmeleri yapılması kamu ekonomisine zarar vermektedir. Linyite dayalı termik santrallerin elektrik üretimi sırasında ortaya çıkardığı çevre sorunları da bu durumun cabasıdır.

Kanun teklifinin maddesi, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu tarafından görüşülmemiştir. Söz konusu maddenin tamamının teklif metninden çıkarılarak öncelikle ilgili komisyonda görüşülmesi gerekmektedir. Madde, elektrik piyasasının ruhuna aykırı olmayan, rekabetçi piyasa koşullarına uygun, kamu kaynaklarını zarara uğratmayarak verimli kullanımını sağlayacak bir biçimde yeniden düzenlenmelidir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu teklifimizle 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Döner sermaye" başlıklı söz konusu 117'nci maddesi Anayasa Mahkemesinin kararıyla iptal edilmiştir. Bu kararda kamu gelirine yönelik hususların teşkilatlanmanın zorunlu bir unsuru olmadığı hususu belirtilerek döner sermaye işletmesinin faaliyeti neticesinde elde edilecek gelirin kamu geliri olduğu; bu kapsamda işletmenin kuruluşu, sermaye yapısı, gelir getirici faaliyetlerine yönelik düzenlemeleri de münhasıran kanunla yapması gerektiği belirtilmiştir. Bu nedenle, Anayasa Mahkemesinin kararı düzeltilmek suretiyle iptal edilen 117'nci madde hükmünün kanunlaştırılması öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesinin kararıyla iptal edilen 117'nci maddenin herhangi bir değişiklik yapılmaksızın, söz konusu Anayasa Mahkemesi kararı da göz önünde bulundurularak, kanunlaştırılarak 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemeyle kamuya ilave bir yük getirilmemektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17 ve 20'nci maddeleri müzakereye açıyorum.

Sayın Aksu....

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Başkanım, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı idari teşkilatına ait memur kadrolarının ek göstergeleri 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de genel idare hizmetleri sınıfı, teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı olarak belirtilmekte. Yine, kamuoyunda 3600 göstergesi düzenlemesi olarak bilinen ve 657 sayılı Kanun kapsamındaki devlet memurları kadrolarına ilişkin olarak da ek göstergelerle ilgili düzenleme yapılmıştı. Bu düzenleme sonrasında memur kadrolarından 375 sayılı KHK'ye ekli 4 sayılı cetvelde yer almayanların ek göstergelerine ilişkin uygulamada tereddütler ortaya çıktı ve bu tereddütlerin giderilmesi anlamında da 17'nci maddeyle Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi teşkilat personelinin ek göstergelerinin kurumlardaki aynı ünvanlı memur kadrolarının ek göstergeleriyle aynı olduğu hükme bağlanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERSAN AKSU (Samsun) - Yine, düzenleme sonrası ihtiyaç kalmayan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4 sayılı cetvelindeki ilgili bölümleri yürürlükten kaldırılıyor ve düzenlemede mevcutta uygulanan ek göstergelerde herhangi bir artış öngörülmemektedir, düzenlemeyle herhangi bir maliyet artışı da söz konusu değildir. Teklifimiz bu hususları kapsamaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19 ve 21'inci maddeleri müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yurt dışı daimî görevlere atananlarla ilgili hususları ana hatlarıyla belirtilerek birlikte teklifin 19'uncu maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye müstakil madde şeklinde dercedilmektedir. Mevcut uygulamadan farklı olarak da yurt dışı daimî görevlere açıktan atananlar ile kamu görevlileri arasında söz konusu görevlere atananlar tıpkı üst kademe kamu yöneticilerine yapılan atama gibi aynı hizmet süresi şartına tabi hâle getirilerek bu süre kamuda veya özel sektörde beş yıl olarak da belirlenmektedir. Öte yandan, herhangi bir disiplin cezası alan kamu personelinin yurt dışına daimi görevlere atanma hakkı mevcut durumda süresiz olarak ortadan kalkmaktayken yapılan düzenlemeyle, beş ila on yıl, sırayla aylıktan kesme ve kademe ilerleme durdurma cezası almamış olmak yeterli sayılacaktır. Bu düzenlemeyle 657 sayılı Kanun kapsamında yönetici görevlere atamada aranan şartlara uyumlu olarak getirilmektedir. Düzenlemeyle herhangi bir ilave yük bulunmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teklifin 21'inci maddesiyle yurt dışına daimî görevlere ilişkin mevcut Cumhurbaşkanı yönetmeliğiyle getirilen yeni düzenlemeyle aykırı olmayan hükümlerin uygulanmasına cevaz verilmektedir. Düzenlemeyle herhangi bir ilave yük bulunmamaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Aksu...

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, KİT'lerin üst kademe kamu yöneticisi kadrolarına Cumhurbaşkanınca atama yapılmasıyla ilgili 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin birinci hukuk müşavirlerine ilişkin satırı Anayasa Mahkemesince iptal edilmişti. Özellikle kamu iktisadi teşekküllerinin üst kademe yöneticisi durumunda olan genel müdür, genel müdür yardımcısı, birinci hukuk müşaviri ve bölge müdürü kadrolarının Cumhurbaşkanınca atanması yönünde ilgili kanun hükmünde kararnameye dercettiğimiz bir tekliftir ve tarafınızın takdirine, Komisyonumuzun takdirine arz edilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Burada özelleştirme kapsamında olması ile olmaması arasında bir fark var mı?

ERSAN AKSU (Samsun) - Yok, tüm kamu iktisadi teşekküllerinin üst düzey yöneticileriyle ilgili geniş, tamamını kapsayan, üst düzey yöneticilerin Cumhurbaşkanınca atanmasını ifade eden bir tekliftir.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, 4046'ya tabi KİT'ler için de 233 için de aynı mı?

BİR TEMSİLCİ - Yok, onlar...

ERHAN USTA (Samsun) - İşte orada değil.

BİR TEMSİLCİ - Özelleştirme Kanunu'nda Hazine ve Maliye Bakanlığının yönetiminde...

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman orada bir dinleyelim bakalım, oradaki sistem ne. Yani burası sadece 233'e mi?

BİR TEMSİLCİ - Özelleştirme Kanunu'nda, gerekli teferruat orada mevcut. Bu, sadece 233 sayılı KHK kapsamında sektörel bakanlıkların yönettiği KİT'ler için geçerli.

ERHAN USTA (Samsun) - 4046'daki KİT'ler yok.

ERSAN AKSU (Samsun) - Yani BOTAŞ'tır, ÇAYKUR'dur, Devlet Hava Meydanları İşletmesidir, Devlet Malzeme Ofisi vesaire...

ERHAN USTA (Samsun) - Ne var şimdi özelleştirme? TEİAŞ var mesela özelleştirme kapsamında. Değil mi, özelleştirme kapsamında? Özelleştirilmeyecek ama...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Anayasa Mahkemesi demiş ki: "Hukuk müşavirini atayabilmen için yönetim kurulu kararı gerekir öncelikle." Şimdi yönetim kurulu kararı kaldırılıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben onu anladım bu defa da bu, işte, 4046'ya tabii KİT'leri kapsamıyor, değil mi?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hülle yapıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hülle yapıyorsunuz. Anayasa Mahkemesi kanunları iptal ediyor, hülle yoluyla, Anayasa Mahkemesine hülle yapıyorsunuz. Yani tekrar iptal ederler bunu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu, buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - Evet Başkanım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bazı görevleri, özellikle, denetletmek veya belirleyeceği usul ve esaslarla ilgili spesifik ifadeleri kastederek yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle iptali yönünde verilmiş bir karar var idi ve bu karar çerçevesinde şimdi 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnam'e ilgili hükümlerin dercedilmesi suretiyle düzenleme yapılmasını arzu ediyoruz. Bakan Yardımcımız da huzurda, burada. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına ilişkin birtakım görevlerin yasal altyapısının oluşturulması ve hizmetlerin aksatılmadan devam ettirilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. 1 sayılı CBK'de belirtilen görevlerin aynı şekilde yerine getirilmesi amacıyla yapılmış olan bir düzenlemedir efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesi ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnam'e eklenen ek 1'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine "sanayi ürünlerine yönelik" ibaresinden sonra gelmek üzere "Bakanlığın görev alanına giren" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Nilgün Ök

Ejder Açıkkapı

Denizli

Elâzığ

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Getirmiş olduğumuz önergeyle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yasal altyapısının oluşturulmasındaki düzenlemeye "Bakanlığın görev alanına giren" ibaresini ekleyerek bu uygulamadaki yaşanacak tereddütleri ortadan kaldırmayı hedefliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy, buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Burada da darphanede olduğu gibi döner sermaye işletmesiyle alakalı, Anayasa Mahkemesinin iptaliyle ilgili düzenleme öngörülmektedir. 21 Mart 2024 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 27/12/2023 sayılı tarihli Kararı ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararname'sinde düzenlenen Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının döner sermaye kurmasına ilişkin hükümler yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilmiştir. İptal edilen karar 21/12/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. Mahkemenin iptal gerekçesi göz önünde bulundurularak iptal edilen düzenlemenin 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye dercedilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı faaliyetleriyle ilgili yapılan iş ve işlemlerin daha etkin yürütülmesi, uygulamada yaşanan sorunların giderilerek eksiklerin tamamlanması, hizmet kalitesinin artırılması amaçlarına matuf olmak üzere kaynak kullanımına ilişkin düzenlemeler öngörülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Anayasa Mahkemesi'nin 27/12/2023 tarihli iptal kararının yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulamada kabiliyeti kalmayacak olan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı döner sermayeye ilişkin maddenin yasal dayanağını oluşturması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Bu, Döner Sermaye İşletmesi burada Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı çalışıyor anladığım kadarıyla, ayrı bir personeli ve kadrosu yok. Tabii, gelirleri var, sermayesinin de 500 milyon olarak belirlenmesi söz konusu. Cumhurbaşkanına da 5 katına kadar artırma yetkisi vermiş. Şimdiye kadar yapılan incelemelerde Sayıştay raporlarına da yansımış burada. Bu Döner Sermaye İşletmesinin gelirleri Bakanlığın bazı giderlerinde kullanılmış; elektrik, su faturaları, tüketim malzemeleri, fuar giderleri, il müdürlüklerinde kullanılan araçların akaryakıt giderleri, gayrimenkul bakım onarım giderleri gibi kalemlerde kullanılmış. Oysa sanayiye geliştirmede kullanılması gerekiyordu. Bu maddeyle, şimdi, bu kaynakların deprem gibi, afet gibi, işte, doğal afetlerde kullanılmasıyla ilgili de Döner Sermaye İşletmesinden aktarım söz konusu olacak. Az önceki giderlerin normalde Bakanlık bütçesinden karşılanması gerekir; oysa, direkt Döner Sermaye İşletmesinden karşılanıyor. Yani ödenek tahsisi ve gelir kalemleri arasında da denetim açısından da kaynakların nereye harcandığıyla ilgili net bilgi olmuyor. Sakıncalı bir durum söz konusu.

Geçmişte, 99 depreminden bu yana, özellikle de 2002 yılından günümüze aşağı yukarı toplanan deprem vergileri yani özel iletişim vergileri 34,5 milyar dolar. Biz bunların nasıl harcandığıyla ilgili de net bilgiyi bilmiyoruz. Sayın Şimşek'in açıklamalarında da "Yol, su, köprü gibi kaynaklara harcanmıştır." dendi ve depremle ilgili, kentsel dönüşümün sağlanması ve yapıların güçlendirilmesiyle ilgili kullanılmadı.

Şimdi, buradan, afetle ilgili ve depremle ilgili bu kaynaklar aktarılacaksa döner sermaye işletmesinden, bunların nasıl kullanıldığının da sıkı takip edilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması gerekir. Hatay Vekilimiz Nermin Hanım burada. Yani depremle ilgili, deprem bölgesinin milletvekillerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Ağbaba da burada; Malatya, o bölge çok yaşadı. Burada deprem bölgesi vekili olan vekillerimiz de var. Onların da bu konuyu çok sıkı takip etmesi gerektiğini söylüyoruz, zaten de takip de ediyorlar.

Dolayısıyla, bu hususlarla ilgili bu maddede sıkıntılı durumlar görüyoruz. Daha somut hale getirip daha bir, böyle, planlama içerisinde gerçekleştirilmesi gerektiğini de kayıtlara girsin diye özellikle ifade ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Divana ulaşan önergeler vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mücbir sebep hâli devam eden yerler ve mücbir sebep hâli nedeniyle belirlenen yeni ödeme süreleri:

MADDE - (1) 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş, İlinde ve çevre illerde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine istinaden 6/2/2023 tarihinden geçerli olmak üzere ilan edilen mücbir sebep halinin,

Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde 30/11/2025 tarihine kadar (bu tarih dahil) uzatılmıştır.

(2) Birinci fıkradaki belirtilen yerlerde faaliyet gösteren ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi (4/b) gereğince prim ödeyenler, bu kanun kapsamında 30/11/2025 tarihine kadarki (bu tarih dahil) prim ödemeleri faizsiz olarak ertelenmiştir. Bu tarihe kadar tahakkuk etmiş olan prim alacakları sonraki yıl takvim yılı sonuna kadar eşit taksitler halinde ödenir.

Rahmi Aşkın Türeli	Veli Ağbaba	Tahsin Ocaklı
İzmir	Malatya	Rize
Ahmet Vehbi Bakırlioğlu	Mustafa Erdem	Cevdet Akay
Manisa	Antalya	Karabük
Cavit Arı		
Antalya		

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Malum, bugün Genel Kurulda da konuşuldu, bu mücbir sebeple ilgili araştırma önergesi vermiştik. Maalesef, Komisyonun kurulması kabul edilmedi.

Bu, deprem bölgesinde yaşayan herkesin bildiği bir konu. Mücbir sebep meselesi mutlaka en az iki yıl uzatılmalı. Orada depremden zarar görmüş birçok iş yeri, küçük büyük iş yerleri var. Bu mücbir sebebin uzatılmaması, hakikaten yeni bir deprem etkisi yaratacak. Bölgedeki bütün odalar, esnaf odaları, ticaret odaları, barolar, muhasebeciler odaları mücbir sebebin ısrarla uzatılmasını istiyorlar. Bu konuda bu önerenin kabul edilmesi gerektiğini ifade etmek istiyoruz. Hakikaten bölge için çok önemli. Hayat normalleşebilmiş değil, daha bir tane iş yeri teslim edilebilmiş değil. Hâlâ esnaf 7x3 21 metre kare konteynerlerde yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Mücbir sebep 30'unda bitti biliyorsunuz, eğer uzatılmazsa esnafın karşısına çok büyük borçlar çıkacak ve esnaf ayakta kalmakta zorlanacak. Sizlerden ricamız, bu öneremizin kabul edilmesini.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Mücbir Sebeplerde Gecikme" başlıklı 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Hazine ve Maliye Bakanlığı, mücbir sebep sayılan haller nedeniyle; bölge, il, ilçe, mahal, organize sanayi bölgesi, teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi, serbest bölgeler gibi bölgeler veya afete maruz kalanlar itibarıyla; mükellefiyet ve vergi türü, vergilendirme ve defter tutma usulü, faaliyet konusu, iş yerleri, sektörler, aktif toplamı, öz sermaye toplamı, satış hasılatı, çalıştırılan hizmet erbabı sayısını birlikte veya ayrı ayrı dikkate alarak mücbir sebep hali ilân etmeye; bu süreçte vergi ödevlerinden yerine getirilemeyecek olanları; vergi türü ve vergilendirme dönemi itibarıyla bu fıkra kapsamında belirlenen kriterler ile faaliyete devam edilip edilmediğini birlikte veya ayrı ayrı dikkate alarak belirlemeye yetkilidir. Mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mücbir sebep, bu durumun vukua geldiği tarihin rastladığı ayı izleyen üçüncü ayın son günü itibarıyla bitmiş sayılır. Bakanlık; bu süreci mücbir sebep halinin vukua geldiği tarihin rastladığı ayı izleyen on sekizinci ayın sonunu geçmemek kaydıyla uzatabilir, bu fıkra kapsamında yetkisini, vergi türleri ve işyerleri itibarıyla; beyannamelerin toplulaştırılması, yeni beyanname verme süreleri belirlenmesi ve beyanname verme zorunluluğunun kaldırılması şeklinde de kullanabilir."

Resul Kurt	Nilgün Ök	Hüseyin Altınsoy
Adıyaman	Denizli	Aksaray

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Başkanım, gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeyle, Hazine ve Maliye Bakanlığının, mücbir sebep sayılan hâllerde bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hâli ilân etme yetkisinin organize sanayi bölgesi, teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi, serbest bölge gibi bölgeler itibarıyla ve mükellefiyet ve vergi türü, vergilendirme ve defter tutma usulü, faaliyet konusu, sektör, aktif toplamı, öz sermaye toplamı, satış hasılatı ve çalıştırılan hizmet erbabı gibi ölçütleri de dikkate alınarak kullanılabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Diğer taraftan, mücbir sebep hâli ilan edilmesi durumunda, mücbir sebebin, bu durumun meydana geldiği tarihin rastladığı ayı izleyen üçüncü ayın son günü itibarıyla sona ereceği hüküm altına alınarak mücbir sebep hâlinin ne kadar süreceğine ilişkin belirleme yapılmakta ve bu sürenin mücbir sebebin vukua geldiği tarihin rastladığı ayı izleyen on sekizinci ayın sonuna kadar uzatılabilmesi hususunda Hazine ve Maliye Bakanlığının yetki verilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, önergeyle yeni bir maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Sayyigit, buyurun lütfen.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu mücbir sebebin ne zaman ortadan kaldırılacağı söz konusu sebebin niteliğine bağlı olarak değişiyor ama siz burada üç ayla bunu açıklamışsınız. Örneğin, büyük bir deprem olmuşsa bunu şimdiden kâğıt üstünde “Mücbir sebep üçüncü ayın son günü sona erer.” şeklinde belirlemek bizce doğru değil.

Bir diğeri: Bu hükmün getirilmesine neden ihtiyaç duydunuz, bunu bence biraz daha açıklamanız gerekiyor. Mesela, organize sanayi bölgelerinde iflas edecek bazı şirketler için mi çıkıyorsunuz bunu? Yani neden şimdi, zamanlama...

Bir de etki analiziyle ilgili bize bir açıklama yaparsanız iyi olur.

6 Şubat depremlerinden etkilenen mükellefler için başlatılan mücbir sebep hâli sona erdi, özellikle esnaf zor durumda. Bunu neden uzatmıyorsunuz ve böyle bir düzenleme getiriyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tabii, şimdi, 30 Kasımdan sonra daha olumluya bir gidiş var ancak burada sıkıntılar var. Sektörel bazda mücbir sebep ilan etme yetkisi veriliyor. Mesela, bir sektör kâr edecek, mücbir sebebi kaldıracak, belki hiç vermeyecek, biraz da keyfiyet var burada, Maliye Bakanının yetkisine bırakılıyor. Bizim OSB’lerde hakikaten büyük iş kaybı var, nitelikli insan bulmakta zorlanıyorlar, çeşitli fabrikalarda hasar da var, böyle bir problem var. Yani bu OSB’lere aslında destek verilmesi gerekirken... Ki Malatya ve birçok il için, özellikle Maraş için de şehri ayakta tutan organize sanayi bölgeleri. Bu nedenle, düzenlemenin herkesi kapsayacak şekilde yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Mücbir sebep ayrımı yapılmaksızın deprem bölgesindeki vergi mükellefi olsun veya olmasın tüm vatandaşlar için bu sürenin uzatılması gerekiyor. Yani burada hakikaten zarar görmeyen kimse yok, bölgeyi görseniz... Siz Adıyaman’da kaldınız, Adıyaman’ı çok iyi biliyorsunuz, Adıyaman’da görevli Bakandınız o zaman. Bu illerde mücbir sebebin mutlaka uzatılması lazım. Altı ay, altı ay uzatılıyor sanırım, Maliye Bakanlığına yetki veriliyor, hangi sektöre mücbir sebep uzatılacak net değil. Bu konuyu da tekrar sizlerin takdirine sunuyorum, mücbir sebebin ayrımsız mutlaka uzatılması gerektiğini tekrar ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; mücbir sebep hâliyle ilgili olarak her defasında bu süre uzatımı hem sizleri hem bizleri hem idareyi yormakta. Dolayısıyla, altı ayda bir süre uzatımı... Bilmiyorum, Hatay’a en son ne zaman geldiniz, kim geldi; Hatay’da canlı yaşamına ilişkin herhangi bir somut ibare yok, ne Maraş’ta ne Malatya’da ne Hatay’da var. Bakın, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız geldiğinde Antakya’yı kendisine gezdirdik; 21 metrekaresinin içerisindeki bir kebabçıda, bir dönerci, bir manifaturacıda gelir vergisi mükellefinin orada nasıl beyanname vereceğine ilişkin sorduğumuz soruya Sayın Bakan Yardımcımız dedi ki: “Yok, olmaz, verilmez.” Şimdi, dolayısıyla, altı aylık sürelerle yine idareye yetki vermek doğru ve sağlıklı değil. Bakın, 2023 Kasım ve Aralıktan vergi dairelerinde Hatay’da bekleyen iade varken bugün yeniden “Altı ay süre yapalım. Mükellef gitsin buna başvuruda bulunsun, tutanak versin, rasyo versin, teminat versin, gerekli şartları taşıması hâlinde...” Bu gerçekten korkunç kötü bir ibare. Hele amme alacakları için söylüyorum. 48’inci maddeye ilişkin de geçmiş dönem alacaklara ilişkin hiç orali olmadınız, hiç bu konularda bir şey bile gelmedi. Buradaki isteğimiz şuydu: Kırk sekiz ila altmış aylık sürelerle teminat aramayın, rasyo aramayın, mükellef gelsin... Onlara hiç dokunmadınız bile fakat hiç olmazsa, lütfen, rica ediyorum, mücbir sebep hâliyle ilgili idareye bırakmadan... Bakın, burada Bakanın ihtiyarı bir yetkisi var, üç ay sonra der ki: “Hayır, yapmıyorum.” Dolayısıyla, altı ayı beklemeksizin, sizlerden ricamız şudur ki: Mali takvim yılının sonu 31/12/2025, “31/12/2026 sonuna kadar uzatılmıştır.” “uzatılır” ifadesini ekleyelim; bence hem size hem mükelleflere hem de gerçekten depremde yurttaşlarımıza, esnafa çok büyük bir fayda sağlamış olacaktır. İnşallah, iyi niyetli bu çağrımız karşılık bulur.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anladığım kadarıyla burada iki tane yeni madde var; bir tanesi deprem bölgesiyle ilgili, orada bir yıla kadar yeniden uzatma var, o sorun kısmen çözülüyor. Esas itibarıyla ana maddede yapılan şey mücbir sebebin biraz daha teferruatlandırılması, bana göre yanlış değil. Bölge, il, ilçe, sektör, işletme büyüklüğü, istihdam durumu falan; bu tür farklılaştırmanın... Tabii, biz buna çok alışık değiliz, bir yerden bir siyasi baskı gelip siyasi baskıyla hareket edilmezse eğer; işte, “Bir sektörü aldın, bizi niye almadın?” gibi... Hâlbuki belki bir sektörde sıkıntı var, diğer sektörde sıkıntı olmayabilir yani nihayetinde, herkesin vergi mükellefiyetini -eğer bir sorunu yoksa- devam ettirmesi beklenir. Bu anlamda ben bu maddenin doğru olduğunu, doğru planlandığını düşünüyorum ama burada şu kaydı düşmek lazım: Hakikaten, bunun uygulayıcıları bölgeden gelen, yerelden gelen siyasi baskılarla değil, madem böyle bir farklılaştırma yapıldı, bunu çok objektif bir şekilde yapması lazım.

Ayrıca, ben izninizi isteyeceğim Sayın Başkan, bir televizyon programına katılacağım. Yani vazifeden kaçıyor değiliz ama vaktim sıkıştı, şimdi ayrılıyorum. Arkadaşlar da memnun kalırlar herhâlde benim ayrılmamdan, pek üzülen olacağını zannetmiyorum yani. Sizi birazdan şikâyet edeceğim şimdi Kübra Par’ın programında, “Biz ne dediysek AK PARTİ’liler yapmadı.” filan diye de sizi şikâyet etmeyi ihmal etmeyeceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta’yı uğurluyoruz, teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiş ve madde ihdası yapılmıştır.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 36- Hazine ve Maliye Bakanlığı, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle bu Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman, Hatay illeri ile Gaziantep İlının İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde, deprem tarihi itibarıyla mükellefiyet kaydı bulunan ve 30/11/2024 tarihi itibarıyla mücbir sebep hali sona eren mükelleflerin mücbir sebep halini, bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilen 15 inci madde hükmü çerçevesinde 1/12/2024 tarihinden itibaren her defasında altı ayı geçmeyen süreler halinde bir yıla kadar uzatmaya yetkilidir.”

Resul Kurt

Nilgün Ök

Hüseyin Altınsoy

Adıyaman

Denizli

Aksaray

Necmettin Erkan

Kırşehir

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Gerekçe lütfen...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılan düzenlemeyle, 213 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde bu maddeyi ihdas eden kanunla yapılan değişiklik sonrası hükümlerin, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hâli ilan edilen Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman, Hatay illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde deprem tarihi itibarıyla mükellefiyet kaydı bulunan ve 30/11/2024 tarihi itibarıyla mücbir sebep hâli sona eren mükellefler için de uygulanabilmesine imkân sağlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiş ve madde ihdas edilmiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE ...- 6/6/2022 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanı; bu istisnanın uygulanmasında istisna kapsamına girecek araçları, birinci fıkranın (2) numaralı bendinin alt bentleri itibarıyla, yerli katkı oranı, motor silindir hacmi, emisyon türü ve değerine göre topluca veya ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir.”

Resul Kurt

Nilgün Ök

Hüseyin Altınsoy

Adıyaman

Denizli

Aksaray

Necmettin Erkan

Kırşehir

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bu konuda bir uzlaşmamız yok. Biz bunun bu şekilde yeni madde ihdası olarak gelmesine karşı çıktık Cumhuriyet Halk Partisi olarak. Yani Plan ve Bütçe Komisyonu teamülleri de eğer bir yeni madde ihdası varsa grupların bunun üzerinde uzlaşmasını şart koşar, budur, geçmişten beri de bu uygulanıyor. Buna karşı çıktığımızda diğer grup sözcülerimizle birlikteydik, diğer grup sözcü arkadaşlarımız da burada, Erhan Bey şimdi gitti ama orada da söyledik bu itirazlarımızı.

Bunu lütfen almayın şeye, bunun üzerinde bir uzlaşmamız yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın sözcümüzün dediği gibi, üzerinde uzlaşma olmayan bir maddenin ihdas edilmesini biz kabul etmiyoruz.

Ayrıca, ya, neden böyle bir şeye gerek duyuluyor, ona da anlam veremiyorum. Burada gerekçeye bakıyorsunuz, bu “Malul ve engellilerin araç alımlarındaki istisnadan yararlanılacak bedel üst sınırı, her yıl bir önceki yıla ilişkin yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle güncellenmektedir. Ancak yeniden değerlendirme oranındaki artış oranı araçların piyasa satış oranındaki artışın ve hatta ithal araçlar bakımından döviz kuru artış oranının çok üzerinde olduğundan...” Yani daha fazla seçenekleri olacakmış. Ya, daha fazla seçenekleri olmasından kim ne rahatsızlık duyabilir? Yani ben buna kesinlikle karşıyım bir kere.

İkincisi, yeniden değerlendirme oranı araç fiyatlarındaki artıştan daha fazla olmuş. Biz bu yeniden değerlendirme oranına göre veraset intikal vergisi ödeyeceğiz, emlak vergisi ödeyeceğiz, çevre temizlik vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, trafik cezaları ve bunlar da şu ana kadar... Madem çok yüksek bu yeniden değerlendirme oranı, Cumhurbaşkanımızın yetkisi var, bunu azaltabilir, niye bugüne kadar azaltmadı? Bence bunun geri çekilmesi gereklidir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Biz de aslında bu teklifin geri çekilmesini istiyoruz, kabul etmiyoruz bu teklifi. Şöyle bir itiraf da var aslında: Bunun, yüzde 44 olarak belirlenen yeniden değerlendirme oranının çok yüksek olduğuna dair sağlam bir tespit yapılmış burada, “Çok yüksek.” denilmiş.

Şimdi, şöyle aslında, gelir vergisi mesela, tarife dilimleri, bunların hepsi yüksek değerlendirme; damga vergileri, harçlar, cezalar, istisnalar, birçok tutar yeniden değerlendirme oranı kullanılarak aslında hesaplanıyor fakat işte, işçinin, emekçinin, memurun alacağı zamlar maalesef ki bunun çok çok altında tutuluyor. Şimdi, engelli araç alımında dahi vergiye el koymanın bir yolu gibi duruyor sanki burası. Tabii, bazı istisnalar da acaba buradan doğru sağlanacak mı diye bir kaygı da yok değil çünkü öncelikle raporların suistimal edildiğine dair bir bilgi paylaşılmıştı. Bir suistimali önlemenin yolu böyle bir yasa teklifi getirmek mi, onu da açıkçası sormak, tartışmak gerekiyor çünkü suistimalin gerçekleştiği noktada, kaynaklandığı yerden aslında sorunu çözmenin yolunu aramak gerekiyor öncelikli olarak.

Bir de “Yerlilik oranı üzerinden bir belirleme söz konusu olabilecek.” gibi bir tartışma yürümüştü. Şimdi, bu da belli bir oranın belirlenmesi demek; bu, Cumhurbaşkanlığı yetkisine veriliyor. Mesela, yüzde 30-40’lık bir yerlilik oranı hangi marka model araçlara tekabül edecek ve bu model marka araçlar acaba kayırlacak mı diye bir kaygı da yok değil diye biz buna bu şekilde şerhimizi düşünüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi, değerli arkadaşlar, biz buna karşı çıkıyoruz ama karşı çıkma gerekçelerimiz çok açık ve net. Şimdi, bakın, hatırlarsanız, 104 sayfalık bir metin vardı özellikle vergi alanında yapılacaklarla ilgili; o, kamuoyuna sızdı ya da sızdırıldı. Sonrasında, orada da vardı ve çok ciddi anlamda tepki gördü buradaki bu düzenleme. Sonrasında da biliyorsunuz, bize bir vergi kanunu geldi temel anlamda, torba kanun ama ağırlıklı vergi orada da yoktu. Şimdi, birdenbire, bu, son dakikada burada geldi. Öncesinde de gelmedi, bakın kanun teklifinde de yok, olsa kamuoyunda gene tartışılacak. Son dakika burada bir önergeyle bu ekleniyor. Bir kere, teamülen bunu doğru bulmuyoruz, bir.

İki, Anayasa’ya kesinlikle aykırı. Bakın, Anayasa madde 73, son fıkrası, okuyorum, bu bir istisna, vergide bir istisna, diyor ki: “Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.” Cumhurbaşkanına verilen yetki, orana ilişkin üst ve alt sınırları belirlemek. Buradaysa öyle bir şey yok, burada kapsam belirleniyor. Geçmişte bununla ilgili, hatırlarsınız, birçok torba kanunda benzer hükümler geldi, biz hepsini de Anayasa Mahkemesi’ne götürdük. Anayasa’ya aykırı bu. Bunun içindi, yoksa şey bir düzenleme olsa, sonuç itibarıyla burada biz de isteriz; tabii, gelsin. Örneğin, tabii, bizimki biraz daha kapsamlıydı özellikle bu mücbir sebebe ilişkin ama burada yani sonuçta grubumuz olarak bir önergemiz vardı, o reddedildi, öbürü çıktı ama bu şeye de “Tamam.” derdik ama dediğim gibi, burada, Anayasa’ya açık ve net aykırılık var ve biz açıkçası, Meclisin teamülleri, Plan ve Bütçe Komisyonunun teamüllerine göre “Bu alınmasın.” dedik. Yarın, eğer çok isteniyorsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Bir kere şunu da söyleyelim, burada Cumhurbaşkanına yetki verilmez, gerekirse gidilir, ilgili kanunda düzenleme yapılır ya da aşağıda Genel Kurulda görüşülecek, Genel Kurulda görüşülür, eğer bu kadar, mutlaka gerekli olan bir düzenlemeyse grup başkan vekilleri aralarında konuşurlar, orada eklenir buna. Neden bunu Plan ve Bütçe Komisyonuna getiriyoruz ve son dakikada getiriyoruz?

Buna rızamız yok, lütfen bu maddeyi çekin. Yani buradaki çalışma usulümüz karşılıklı bir saygı içinde ve bir uzlaşma içinde gitmeli. Yani “Biz burada iktidar grubuyuz, sayımız çok, istediğimizi yaparız.” dersiniz öyle olmaz. Baştan beri bundan rahatsızlık duyduğumuzu söylüyoruz ve beni daha da rahatsız eden şeylerden bir tanesi de ısrarla önümüze gelen birçok kanun teklifinde hep Anayasa’ya aykırılıklar var. Ya, bu kadar da Anayasa’ya, bu kadar hukuka aykırı bir yasama faaliyeti yapılmaz değerli arkadaşlar.

Lütfen bu maddeyi buradan çekelim çünkü bizim, dediğimiz gibi, bu konuda bir rızamız yok. Buna, biz “Buraya gelsin.” demedik. Diğer maddelere ilişkin öyle bir düşüncemiz yoktu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, bir de şeyi sormak istiyorum bu önergeye imza atan değerli milletvekili arkadaşlarımıza: “Bu durumun cari açığı olumsuz yönde etkileyeceği açıktır.” diyebiliyorsunuz. Peki, etki analizi yaptınız mı? Yani, bu, kanunlaştığı takdirde cari açığa kaç milyar dolarlık, kaç yüz milyon dolar -veyahut da ne kadersa- olumsuz etkisi olacak, bu konudaki analiz varsa onu da paylaşırsanız sevinirim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Temurci...

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Şimdi, bu önergeyle ilgili, şöyle söyleyeyim: Bir kere, siyaseten zamanlaması çok yanlış bir iş yapıyor. Engellilerle ilgili bir hafta yaşadık, engellilerimizle birlikte olduk, Engelli Haftası. Elbette, burada arkadaşlarımız tarafından bunun suistimal edildiğine dair bazı açıklamalar yapıldı. Bu verilen rakamlara baktığımızda burada bir suistimalin olduğunu görüyoruz, burada da herhangi bir sorun yok. Bir, siyaseten zamanlaması çok yanlış bir uygulama; iki, -Aşkın Bey okudu, ben tekrar şey yapmayayım- çok net bir şekilde

Anayasa'ya aykırı bir şeyi konuşuyoruz. Şimdi, Anayasa'ya aykırı demek; dönüp dolaşıp bu yine oraya gidecek, tekrar gelecek. Zaten Sayın Cumhurbaşkanımızın bunun alt ve üst sınırıyla ilgili bir takdir hakkı var, yasa bu hakkı tanıyor kendisine. Neden bu tür şeyleri yazarak yani yok motor hacmi, silindir hacmi, katkı payı... Eyvallah, tamam, bunlar olabilir ama bu, normalde o yetkiyi aşan ve Anayasa'ya uymayan bir tablo ortaya çıkıyor. Bence bu tartışmalara girmeye hiç gerek yok, siyasi olarak da zamanlaması çok yanlış bir zamanlama. İnşallah, geri çekersiniz bunu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, bizim burada getirdiğimiz düzenleme şöyle: Türkiye'de bugün satılan araçların dörtte 1'inin istisnâli olarak satılması söz konusu. Özellikle 2024 yılının Ocak ayındaki satışlara baktığımızda bu oranın yüzde 45'e vardığını görüyoruz. Burada maalesef engelli raporunda suistimal değil ama bu satışlarla ilgili suistimaller söz konusu. Dolayısıyla, bizim burada getirdiğimiz düzenlemeyle -daha önce piyasa satış fiyatı kapsamında olmayan yani daha önce kapsamda değilmiş- şu an getirdiğimiz düzenlemeyle de aslında daha önce ne alabiliyorlarsa yine onu alabilecekler. Fiyatı kapsamda olmayan ithal araçların da alımının önüne geçmiş oluyoruz.

Peki, zamanlama olarak nedense, açıkçası, burada ocak ayında var, onunla ilgili bu suistimali, rakamları, bunu değerlendirmek adına... Ben, tabii, satış miktarı rakamlarını net olarak bilmiyorum ama şunu da söylemek istiyorum: Bir de burada sınırlamayla ilgili, Cumhurbaşkanının yetkisiyle ilgili... Aslında burada Cumhurbaşkanına bir sınırlama da bu kanunla getiriyoruz, diyoruz ki: "Yerli katkı oranı, motor silindir hacmi, emisyon türü ve değerine göre topluca veya ayrı ayrı belirlemeye..." diye söylüyoruz. Aslında burada da Anayasa'ya nazaran bir sınırlama getiriyoruz. Dolayısıyla şunu da söylemek istiyorum: Evet, Engelliler Kanunu'nu Türkiye'de ilk yapan biziz, bu konudaki duruşumuz her zaman belli ama ortada bir suistimal varsa bununla da ilgili düzenleme yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, değerli arkadaşlar, burada baktığımız zaman "Yerli katkı oranı, motor silindir hacmi, emisyon türü ve değerine göre topluca veya ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir." diyor. Daha önce, biliyorsunuz, burada BYD'yle alakalı yapılan kanun düzenlemesinde de biz tartışmıştık. Belli oranlar veriliyor, bazı firmaların araçlarının satışı engelleniyor veyahut da o istisnadan faydalanması engelleniyor. Bunun baştan sona hatalı olduğunu ben düşünmekteyim yani mümkünse bunu geri çekin.

Bir de yani suistimal konusunda herkes hemfikir, iktidar temsilcileri de hemfikir. Siz bu suistimali önlemek adına hiçbir eylem yapmıyorsunuz. Yani burada bir suistimal varsa ciddi bir şekilde kamu zararı var demektir. Bu konuda herhangi bir eylem yapmıyorsunuz, hakikaten de bunda hak sahibi olan insanlara, suistimal etmeyen insanlara burada bir mağduriyet yaratıyorsunuz; bu, kabul edilir bir şey değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

"Engelli raporlarında suistimal yok." dediniz, "Satışlarda suistimal var." dediniz; cümleliz öyleydi, tam olarak öyleydi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Engelli raporunda suistimal... Burada engelli araç alma hakkıyla ilgili satışlarda yani bunu ticarete dökme söz konusu.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Rapor söz konusu olmadan ticari işlem nasıl gerçekleştiriliyor? Bunu anlamadım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sizin suistimal kastınız, engelli değilmiş de engelli raporu alıyormuş gibi algılandı.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Tamam, söylediğiniz cümle tam olarak buydu. O yüzden, ben oraya dikkat çekmek istedim. Sonuçta raporla alınıyor ve ihtiyaç dâhilinde raporlar veriliyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Engelli raporu suistimalle hani engelli değil ama rapor alınıyormuş gibi algılandı.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Ama bakınız, sorunu kaynağında çözmek lazım. Sonuçta, bu rapor düzenleniyor, bu raporun düzenlendiği nokta... Daha önceden biliyoruz -bazı raporlar düzenlenir- buna dair Bakanlığın harekete geçtiğini, denetlendiğini, birçok raporun daha sonra iptal edildiğini vesaire. Demek ki bu, belli bir noktada sınırlandırıldı fakat sonrasında alanda tekrar bir boşluk doğdu. Bu raporlar -buna özendiren, kışkırtılmış sağlıktan tutalım da mevcut sağlık sisteminin tamamen çökmesine kadar giden süreci tekrar baştan şey yapmayalım, birbirimize anlatmayalım- bir çürümüşlük olduğunun ifadesidir direkt olarak, burada sağlık sisteminde bir çürümüşlük var demek ki. Hakkı olmayan bir kişiye, bir hastaya rapor düzenlenebiliyorsa, bu da bir ticarete dökülüyorsa sonuçta buradan bir...

RESUL KURT (Adıyaman) - Öyle bir şey mümkün değil.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Ama sonuçta buraya geliyor, buraya dayanıyor yani burada suistimal demek o, o nokta orası, kaynağı da orası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bozdağ, buyurun lütfen.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Şimdi, ithal araçların sınırlandırılması, ithalatın sınırlandırılması meselesi şöyle: Cari açığın buradan doğru... Ama bunu getirip de böyle bir noktadan buraya yanaşmanız yani engelliler üzerinden özellikle böyle bir düzenlemeye gidiyor olunuz da bence görünür kıldığınız nokta üzerinden hiç etik olmayacak, ahlaki de durmayacak. Özellikle vekil arkadaşımızın da bahsettiği gibi, Engelliler Haftası'nda biz bunun çekilmesini teklif ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, bazen ihtiyaç olabilir, burada bir suistimal de olmuş olabilir ama bunun yolu bunun bir gece, burada bir kanun teklifi görüşülürken bir önergeyle gelmesi değil; bu, tartışılır, gerekirse ilgili o kanuna gidilir, o kanunda gerekli düzenlemeler yapılır. Bunların hiçbirisi yok ve ondan sonra birden buraya bir kanun teklifi geliyor ki bizim buna rızamız olmadığını söyledim, Plan ve Bütçe Komisyon Başkanının odasında görüşürken de söyledik. Bir de ayrıca işin başka bir boyutu: Bunun kendi kanununda bir değişiklik yapmadan, orada birtakım sınırlamaları getirmeden kanuni düzenlemelerin Cumhurbaşkanına bir yetki verilerek yapılmaya çalışılması. Cumhurbaşkanına kapsam belirleme yetkisi veriliyor. Biraz önce de söyledim, Anayasa 73 çok net, Cumhurbaşkanının böyle bir yetkisi yok; sadece oradaki istisna, muafiyet, indirim, bu konularda oranları yukarı ya da aşağı indirme yetkisi var arkadaşlar. Olmayan bir yetkiyi veriyoruz, Anayasa'ya açık ve net olarak aykırı. Yani böyle bir şey olmaz; bu, doğru değil. Biraz önce söylediğim gibi bunu çekin, gerekirse aşağıda belki başka bir düzenleme olur, Cumhurbaşkanına bir yetki vererek değil ama başka bir yöntemle çözülür, ilgili kanun olan Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na gidilir, orada bir düzenleme yapılabilir. Ona ilişkin varsa bir sorun sonuçta o sorun çözülür, çözülmesi gerekir zaten. Biliyorsunuz onu da o yüzden söyledim, 104 sayfalık olan, kamuoyuna yansıyan o vergiyle ilgili pakette de vardı zaten bu ama ondan sonra çok ciddi tepkiler oluştu. Bu anlamda baktığımızda bu gelmiş, yıl bitiyor artık, yeni yıl geliyor, hemen apar topar bunu getirelim; böyle bir şey olmaz, böyle kanun yapma, böyle bir yasama faaliyeti olmaz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

2 milletvekilimizin daha söz talebi var, ondan sonra bazı şeyler var, son dakika, Anayasa'ya aykırılıkla ilgili birkaç şey söyleyeceğim, ondan sonra Komisyonun takdirine sunacağım.

Sayın Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, Allah kimseye engellilik hâli vermesin, çok zor bir durum. Tabii, engelli vatandaşlarımızın bir yerden bir yere gitmesini kolaylaştırmak adına daha önce çıkarılmış bir düzenleme bu. Tabii ki bu arabayı alabilmek için, taşıtı alabilmek için, ÖTV'den muaf olarak alabilmek için yüzde 90'ın üzerinde engelli olduğunuzu raporla ispatlamanız -uzuv kaybı da var- lazım. Burada tabii ki suistimal olması çok mümkün değil yani suistimal edenler olabilir mi, olabilir ama daha önceki yıllarda bununla ilgili hiçbir kısıtlama yoktu ve hiçbir üst sınır da yoktu fiyatta ve engelli vatandaşlarımız bu arabaları alıyordu fakat şu görüldü: Diyelim ki bir ailede bir engelli var, bu ailenin de ekonomik durumu iyi, özellikle çok iyi bir marka araba almak istiyor ve bunu aldıkları görüldü ve ondan sonra devlet buna bir sınırlama getirdi. Burada da yapılan şey, işte belli bir cc'nin altında olacak, belli bir fiyatın altında olacak gibi belli kriterler getirildi. Tabii ki engelli kardeşlerimiz de iyi arabalara binsinler ama bunun da suistimal edilmemesi gerektiğini ben düşünüyorum. Burada yapılan şey: Tabii ki engelli vatandaşlarımızın aleyhine olacak bir tutumu da Sayın Cumhurbaşkanımız benimseyecek hâlde değildir. Burada, tabii, bir taraftan bu hakkı verirken diğer taraftan da bu hakkın suistimal edilmesini önlemek var. Aynı zamanda kendimiz araba üretiyorsak bunlardan alsın diyoruz yani gidip de yabancı araba alsın demiyoruz, yoksa burada bir kısıtlama falan yoktur. Göreceksiniz bu uygulandığında böyle bir şeyle karşılaşmayacağımızı ben ümit ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Nereden biliyorsun İsmail ağabey?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Dolayısıyla yani buradaki temel hedef, engelli kardeşlerimizin bu hizmetten faydalanmasının önünü açmaktır arkadaşlar.

Teşekkür ederim.

CAVİT ARI (Antalya) - Engellilerin engellenmesi...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bu düzenleme engellileri sıkıntıya sokacak.

CAVİT ARI (Antalya) - Engellileri engelliyorsunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şu an çekincenin olduğu bir düzenleme.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, kıfayetimizakere. Sayın Ök'e de söz verdim, herkes konuştu.

Değerli milletvekilleri, bir şeyi izah etmek istiyorum: Anayasa'ya aykırılıkla alakalı Komisyon zaten uygun gördüğü vakit oylamasında Anayasaya aykırı görürse bunu reddeder, birinci durum bu yani bu değerlendirmelerin neticesinde kararı verecek olan Komisyondur, ben değilim. Teklifin maddelerine geçilmesiyle alakalı zaten siz bir önerge veriyorsunuz başta; bu maddeyle alakalı da eğer böyle bir değerlendirme yapılırsa amir hükümler bunu söyler, reddeder.

İkincisi: Burada bir yetki alınıyor, daha bir şeyin kısıtlandığı, kapatıldığı, bitirildiği gibi bir şey yok, bir yetki verilmesi söz konusu.

Üçüncüsü: Burada diğer siyasi partiler de önerge verdiler, şu an Divanda var, sizin de verdiğiniz, İYİ Partinin de...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Üzerinde uzlaştığımız maddelerle ilgili verdik.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle: Sayın Türel, sizin de verdiğiniz, daha önceki oturumlarda ve birleşimlerde sizin de verdiğiniz madde ihdasları vardır. İçeride de toplantı yaptık, orada mutabakat sağlananlarda kimse konuşmadı, söz olmadı, hızlıca geçirdik. Burada bir tartışma var, siz farklı bir yaklaşım...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - İçeride de yaptık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İçeride de söylediniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Burada da devam ediyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Mutlaka. Burada en son ben bu işin içinden nasıl çıkabilirim? Komisyonun takdirini sunabilirim. Diğerlerinde hiç söz almadınız, hızlıca maddeleri geçirmiş olduk. Bununla alakalı Sayın Cumhurbaşkanına bir yetki veriliyor. Buradaki her

milletvekilinin engellilerle alakalı ne kadar hassas olduğu, hepimizin ne kadar hassas olduğu malum; burada hiçbir milletvekilinin bu konuda hassasiyet göstermemesi mümkün değil. Olabildiğince bu vatandaşlarımıza yönelik imkânların geliştirilmesine yönelik de milletvekilleri kendi politikalarında, politika belgelerinde ifadelerde bulunuyorlar, iktidar da Hükûmet de bununla alakalı adımlar atıyor. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, burada hepimizin hassasiyeti ortak. Burada yapılan değerlendirmelerde bunların belirlenmesiyle alakalı, bir yetki alınmasıyla alakalı bir madde verildi. Birazdan başka önergeler de okuyacağım, onlar da gecenin bu saatinde okunmuş olacaktırdır çünkü bunlar biraz da Komisyona söylendiği için cevap verme ihtiyacı hissettim.

Bunun haricinde, arkadaşlar, diyeceğim bir şey yok.

Önergeyi oylarınıza sunacağım...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bu, bu kanun teklifinin içinde gelmiş olsaydı, bunun etki analizi de gelecekti, bunun etki analizi de yok, bunun ne getirip ne götürdüğünü de bilmiyoruz. Bu son derece yanlış yani düzenleme zaten yanlış, Anayasa'ya aykırı, geliş usulü son derece yanlış ama aynı zamanda ne getirip ne götürdüğünü de bilmiyoruz buna ilişkin. Etki analizi konusu önemli değil mi? Bakın, diğer maddelerle ilgili bize geldi. Bir şey gelecekse Vergi Kanunu geldi, gelseydi onun içinde, o Vergi Kanunu içinde konuşulurdu, tartışılırdı burada. Biz temel anlamda bunun hem getiriliş usulüne hem Anayasa'ya aykırılık iddiasına hem yeteri kadar mali portresi anlamında tartışılmadığını söylüyoruz, o yüzden yanlış olduğunu söylüyoruz. Burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda değil, varsa, aşağıda, Genel Kurulda bir ihtiyaçsa gruplar anlaşır, memleketin menfaatine olan bir şeye de hiçbir siyasi parti "Hayır." demez, aşağıda gruplar anlaşır aralarında, Genel Kurul aşamasına getirilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir cümle de ben söyleyeyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, Sayın Başkanım, biz sizi tanıdığımız için, bildiğimiz için burada bir hinlik var yani...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kimi tanıdığınız için?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Grubu, AK PARTİ siyaseti diye.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bana bakarak söylüyorsunuz da...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Siz çok tarafsız bir Başkan olduğunuz için asla sizi itham edemeyiz tabii.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben Divan olarak buradayım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Dolayısıyla hakikaten bu gece yarısı niye getiriyorsunuz bunu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu saatte geldi toplantıya. Sabah 11.00'de başlasaydık.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yani biraz önce arkadaşlar söyledi, Engelliler Haftası. Bakın, değerli arkadaşlar, dün bir sürü nutuk attınız, bir sürü şeyler söylediniz, bugün engellilere bir katakullî yapmaya çalışıyorsunuz ve bu konuda vallahi biz size güvenmiyoruz, mutlaka bir hinlik var, öyle gözüküyor. Ben de diğer arkadaşlara katılıyorum, bu maddenin bu akşam çekilmesini rica ediyoruz sizden, yoksa Genel Kurulda geçirtmeyiz yani onu söyleyeyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Ağbaba.

Değerli milletvekilleri, önergeyi Komisyonun takdirine sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

CAVİT ARI (Antalya) - Reddediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kabul edilmiştir ve madde ihdası yapılmıştır.

Mütekip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesi ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE -27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 38 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'Bu madde kapsamındaki ödemelere hak kazanılmasında ve bu ödemelerin yapılmasında aylıklara ilişkin hükümler uygulanır.'"

Resul Kurt

Nilgün Ök

Hüseyin Altınsoy

Adıyaman

Denizli

Aksaray

Necmettin Erkan

Kırşehir

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Gerekçe Başkanım...

Gerekçe:

Önergeyle, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 38'inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere fıkra eklenmektedir. Fıkrayla, madde kapsamında yapılmakta olan ve maaşın esas unsuru olan tazminat ödemelerinin ödeme zamanı, usulü, hak kazanımı ve benzeri hususlarda hak sahiplerinin farklı statülerde bulunmasından kaynaklı tereddütlerin önlenmesi ve uygulamanın 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin genel sistematığına uyumlu hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiş ve madde ihdası yapılmıştır.

Müteakip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“YENİ MADDE - 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan ‘(60.000)’ ibaresi ‘(90.000)’ ibaresi ile, ‘(100.000)’ ibaresi ‘(150.000)’ ibaresi ile değiştirilmiş, ‘ve sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz’ ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasında yer alan ‘(85.000)’ ibaresi ‘(127.500)’ ibaresi ile ‘(73.000)’ ibaresi ‘(110.000)’ ibaresi ile değiştirilmiş, fıkranın son cümlesi madde metninden çıkarılmış, üçüncü fıkrasında yer alan ‘(83.500)’ ibaresi ‘(125.250)’ ibaresi ile, ‘(73.000)’ ibaresi ‘(110.000)’ ibaresi ile, ‘(63.000)’ ibaresi ‘(94.500)’ ibaresi ile değiştirilmiş, fıkranın son cümlesi madde metninden çıkarılmıştır ve altıncı fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.”

“Sözleşmelerinin sona ermesi sebebiyle bu maddenin (1), (2) ve (3) üncü fıkralarına göre istihdam edilen personele 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi uyarınca kıdem tazminatı ödenir.”

Ayyüce Türkeş Taş

Erhan Usta

Adana

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, buyurun lütfen.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkürler.

Mecliste bizimle çalışan kadrolu personel danışman arkadaşlarımızın maaşlarının iyileştirilmesiyle ilgili ve sözleşmelerinin sonlanması hâlinde kıdem tazminatlarını alabilmesi, ücretlerinin de yüzde 50 oranında artırılmasıyla ilgili bir önerge sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

CAVİT ARI (Antalya) - Biz kabul ettik.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kararsızlar var orada.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kararsız yok, kararsız yok, hepsi kararlı. Arkadaşlar, göreyim eli, ona göre sayacağım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Yani kararsız yok, 2 sefer niye sayacağız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, arkadaş, sayıyor adamlar, sayıyorlar yani ben de sayacağım.

CAVİT ARI (Antalya) - Tam tersi, çok kararlılar.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Türkeş'in önergesi neydi? Danışmanlara hak verilsin, bunu reddediyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, önerge kabul edilmemiştir.

CAVİT ARI (Antalya) - Kararsız değil, çok kararlı bir şekilde reddediyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2731) esas sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE – 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 30'uncu maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan ‘sözleşme ücreti dışında’ ibareleri, ‘sözleşme ücreti ile iş sonu tazminatı dışında’ şeklinde değiştirilmiş; aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan ‘esasları’ kelimesinden sonra gelmek üzere ‘ile sözleşmenin sona ermesi halinde iş sonu tazminatı ödenmesinin koşulları ve miktarı’ ibaresi eklenmiştir.”

Rahmi Aşkın Türeli

Mustafa Erdem

İzmir

Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Cevdet Akay

Veli Ağbaba

Manisa

Karabük

Malatya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, AK PARTİ Grubuna reddedemeyecekleri bir teklif sunuyorum. Bu teklif ne, bakın bu teklif ne? Daha önce hepinizin eksiksiz oy vererek seçmiş olduğunuz Meclis Başkanı Sayın Mustafa Şentop'un teklifi. Teklif burada, şöyle yaklaştırayım, teklif burada. Değerli arkadaşlar, bu teklifte birlikte çalıştığımız danışman arkadaşlarımızın haklarının korunması yani bir

hizmet kusuru olmadıkça makul bir bildirim süresince yahut bir tazminata hak kazanacağı düzenleniyor, yine iş sonu tazminatının ödenebilmesi mümkün hâle geliyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, sizlerin de danışmanları var, bizlerin de danışmanları var. Bizlerin danışmanları bizler gibi biraz daha demokratik olduğu için bizlere dertlerini söyleyebiliyorlar, sizin danışmanlarınız sizden korkuyor, söyleyemiyorlar. Dolayısıyla Sayın Başkan, Sayın Mustafa Şentop'un 15 Aralık 2022'de danışmanlarımız için vermiş olduğu bu teklifi sizin vicdanlarınıza havale ediyorum. Bu teklifin kabul edilmesini sizden rica ediyorum.

Sayın Başkan, siz de tecrübeli bir milletvekilisiniz, danışmanların durumunu görüyorsunuz, bakın, hâlâ gece yarısında danışmanlarımız bize video çekiyor. Eğer bunu reddederseniz yarın AK PARTİ'li danışman arkadaşlara da göndereceğimi şimdiden söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

Lütfen kabul edin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Danışmanlara...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, siz sözle değil yetkiyle karşılık verin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Buyurun, buyurun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba'nın konuşma yaptığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

2 tane oy yok, 1 tane oy var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olsun, bir de buraya bakalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, bu tarafa dönüyorum. Kabul etmeyenler...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Orhan Bey...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kabul edilmemiştir.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Başkanım, sayılsın, sayılmayanlar var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - E, sayalım: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Orada 4 kişi kaldırmadı efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - E, bu tarafı sayalım, kaldırın, sayıyorum: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; fazla...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Orayı görmemişim ben.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önerge kabul edilmemiştir.

Önergeler bitti.

Şimdi, 25'inci maddeyi oylarınıza sunacağım ancak 1 adet önerge var, yürürlük maddesi, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan (2/2731) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(a) 17 nci ve 20 inci maddeleri 15/1/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,”

Nilgün Ök

Ejder Açıkkapı

Denizli

Elâzığ

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Nilgün Hanım, gerekçe mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Gerekçe.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle aynı konuya ilişkin maddelerin yürürlüğe gireceği tarihlerin uyumlaştırılması öngörülmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, söz talebi mi var?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve 3 milletvekilinin 6/6/2022 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının son cümlesinin değiştirilmesine yönelik madde ihdasıyla ilgili verdikleri önergenin, kendilerinin ve diğer muhalefet partilerinin rızaları hilafına gündeme alındığına, bunun Komisyon teamüllerine aykırı olduğuna, yapılanın eylemli İç Tüzük ihlali olduğuna ve bu eylemli İç Tüzük ihlali tespitlerinin tutanağa eklenmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce de söyledim, muhalefet olarak bizim, diğer muhalefet partilerinin itiraz ettiği konu; bir önerge rızalarımızın hilafına gündeme alındı. Bu, bir taraftan bu Meclisin Plan ve Bütçe Komisyonu teamüllerine aykırı; diğer taraftan, Genel Kurulda bu tip konular olduğu zaman bunun adı “eylemli İç Tüzük ihlali” burada bir açıklık yoksa, Komisyonunda net değilse, Genel Kuruldaki kurallar uygulanır. Bu eylemli İç Tüzük ihlali tespitimizin tutanağa eklenmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, medeni bir şekilde müzakereleri yapıyoruz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A.- Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 64 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2731) (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, değerli üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun yapım tekniğine uygunluğunun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürütme ve yürürlük maddelerinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini; ayrıca muhalefet şerhlerinin 18 Aralık 2024 Çarşamba günü saat 17.00'ye kadar verilmesini; kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Sayın Resul Kurt, Sayın Hüseyin Altınsoy, Sayın Orhan Yegin, Sayın Ahmet Kılıç, Sayın Nilgün Ök, Sayın Ejder Açıkkapı, Sayın Yaşar Kırkpınar, Sayın Mustafa Baki Ersoy, Sayın Necmettin Erkan, Sayın Sami Çakır, Sayın Orhan Erdem, Sayın Mustafa Kalaycı, Sayın Seydi Gülsoy, Sayın Ertuğrul Kocacık, Sayın Ersan Aksu, Sayın İsmail Güneş'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyorum.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.14